

מורה חדש (אוי קלט)
תתן יומי בלתי מסלולי בשפה העברית
העורך: ד"ר מ. מרסון האחרון: דוד שן
המרי: מורה חדש בע"מ. ת"א. רח' הנגב 11.

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Amerika és Anglia összefogtak a világűr meghódítására

Az Egyesült Államok nagyszerű rakétakilövési kísérleteket hajtottak végre - Eisenhower és Macmillan tárgyalásai

Washington, (Reuter, AFP). - Eisenhower elnök és Harold Macmillan angol miniszterelnök tegnap a Fehér Házban lefolyt tárgyalásokon elhatározták, hogy összefogják a két ország erőfeszítéseit a tudományos haladás és az atomenergia terén.

A tárgyalások egész módja, Macmillan hírtelen utazása és az utasítások közzététele kihangsúlyozza, hogy milyen komolyan tartják a Szovjetunió tudományos haladását által beállt helyzetet. Emellett második helyre szorult a török-szíriai viszály, amely valószínűleg ma fogja kimerítő megbeszélések tárgyát képezni.

Folytatódik a hőség

A meteorológiai intézet jelenteti: az egész országban tovább folytatódik a sárav. A hegyvidéken és az ország központjában néhány fokkal emelkedik a hőmérséklet.

Végeért az atomközpont alakuló ülése

Bécs (Reuter). Az osztrák fővárosban tegnap ért véget az UNO védnöksége alatt felállított új nemzetközi atomközpont alakuló ülése. A központ, amelyhez 59 állam csatlakozott, az atomenergia békés célokra való kihasználását fogja elősegíteni.

A dolgozóknak! „Express Shavit” (bádogdobozban)

a kávé, amely fáradtság nélkül kész. Egy kávéskanál „Express Shavit”-ot forró vízzel leönteni és kész a csésze kitűnő kávé, mint a külföldi „Instant”-kávé - csak hogy hasonlíthatatlanul olcsóbb.

Előzőleg a floridai Cape Canaveral rakétakísérleti állomásról kilőtték a Vanguard-rakétát, amelynek az a feladata, hogy majd a magasba vigye az amerikai műbolygót. A rakéta a végleges stádiumban négy részből fog állni, amelyek sorozatosan lépnek működésbe.

Hivatalosan közölték, hogy a kísérlet sikeres volt és a rakéta „1500 6500 km közötti magasságba emelkedett.”

Dr. Goldman: A Szovjetunió gyűlölködése a legnagyobb veszedelem Izrael számára

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). Dr. Náchum Goldman, a Cionista Világszervezet elnöke tegnap este az Izraelben tartózkodó száztáru amerikai zsidó küldöttség előtt átfogó képet rajzolt Izrael politikai, biztonsági és gazdasági helyzetéről. Dr. Goldman kijelentette, hogy nézete szerint, Izrael fennállása óta sohasem volt olyan súlyos és veszélyes politikai válságban, mint az utóbbi hetek során, amikor a Szovjetunió példátlanul

ellenséges és nyíltan állami létjogosultságunkat kétségbevonó orientációt vett fel. Dr. Goldman hangsúlyozta, hogy véleménye szerint ez a legkedvezőtlenebb és legnegatívabb tényező Izrael kilenc éves történelmében, mert míg az arab államok fenyegetései nem keltenek különleges aggodalmat, addig a Szovjetunió ellenséges magatartása a leg-súlyosabb gonddal kell el-töltsen az ország sorsáért felelős és aggódo tényezőket.

Vöcsek Mose és neje Feldmár Miksa és neje

RECHOVOT (Tapolcsány) GAN JAVNE (Negyed) örömmel hívják meg rokonaikat, barátait és ismerőseiket gyermekeik

JUDIT és JEHUDA (TIBI)

esküvőjére, amelyet 1957 november 4-én, hétfőn d. u. 5 órakor tartanak Tel-Avivban, a Ron-teremben, Hajarkon-u. 73.

Rav Kalman Kahana és neje özv. Eckstein Jenőné

CHAFEC CHAJIM (Fulda) szül. GROSZBERG MIRJAM TEL-AVIV (Budapest) oimek hiányában ezúton hívják meg szeretettel összes rokonokat és barátait gyermekeik

SIFRA és GAVRIÉL (GABI)

esküvőjére, amelyet 4. 29-én (ד' ט"ט) kedden d. u. 4 órakor tartanak Chafec Chajim kibucban. - Külön autóbussz indul délután pontosan 3-kor a tel-avivi Tácháná Merkázitól.

Klein Moritz és Berta

HERZLIA - SEGESVÁR AZ 50 ÉVES HAZASSÁGI BÜVFORDULÓJUKRA SOK SZERENCSET, HOSSZU ÉLETET KIVÁNNAK GYERMEKEIK: PIRI, ARMIN, SANYI, JUCI, ICU, OLGA, JENŐ, ALFRED

Üzlethelyiség

ESETLEG EGYSZOBÁS LAKÁSSAL, CSALÁDI OKOKBÓL olcsón átadó TEL-AVIV, SHEINKIN-UTCA 49. SZ.

röptávolsága 2400 kilométer. A rakéta lángokat szórva hihetetlen sebességgel emelkedett az égbe, majd az Atlanti-óceán felé fordulva, eltűnt a láthatáron. Ezenkívül egy kisebb nagysebességű rakétával is folyt kísérlet, de eddig nem derült ki, hogy milyen típus-ről van szó.

A Nyugat Hammarskjöldöt akarja a Közelkeletre küldeni

New York, (Reuter, AFP, STA). - A nyugati hatalmak azt a javaslatot akarják terjeszteni az UNO közgyűlése elé, hogy Dag Hammarskjöld főtájt küldjék ki a török-szíriai határra az ott uralkodó helyzet felülvizsgálására. A javaslatot Amerika támogatja és Cabot Lodge amerikai fődélegátus már tárgyalta erről a főtájt-kárral. Hír szerint Dag Hammarskjöld hajlandó elfogadni a megbízást, amennyiben a közgyűlés ilyen határozatot hoz. A szíriai delegátus közölte, hogy a leghatározottabban ellenzi Hammarskjöld kiküldését, amelyben csupán a vita elhalasztására szolgáló taktikát lát.

Dr. Goldmann a továbbiakban azon nézetének adott kifejezést, hogy csakis a két világhatalmi blokk megegyezése alapján lehetséges megoldani a kirobbanással fenyegető közelkeleti feszültséget.

Izrael gazdasági problémáiról szólva, a Cionista Szervezet elnöke elismerte, hogy a Szochnut rendkívül súlyos pénzügyi válsággal küzd és nem áll módjában finanszírozni a már meglévő településeket, amelyek feltétlenül újabb befektetéseket igényelnek. Dr. Goldmann elismerte, hogy a Szináj-hadjáratot követő nagy alijá idején a zsidó nép „többet adott, de nem elegendet”. Ennek következménye, hogy ma súlyos pénzügyi válsággal küzdünk és nem áll módunkban számos tervet megvalósítani - mondta Dr. Goldmann.

Goldmann tegnap egyébként a progresszív párt tel-avivi központjában is beszédet tartott, ahol hasonló szellemben szólt fel és azt hangoztatta, hogy Izraelnek „nemazonosítási” politikát kell folytatnia a két világblokk között.

„Jeruzsálem”-et

a „Herzl” ikerhajóját november 11-én vízrebocsátják. Túrístákat hoz Londonból. - Ha vendége érkezik, ami úgyszólván nagy kiadásokkal jár, tálaljon AROMATIC-ot,

mert az AROMATIC pótkávé íze és aromája utólráhetetlen.

AROMATIC cikóriából és pótkávéból elsorangú kávét készít. - Ha fűszeresenél bevásárolj ügyeljen!

AROMATIC jobb, AROMATIC izletesebb, AROMATIC kiadásabb.

Rokosovsky kaukázusi hadseregét atomfegyverekkel szerelték fel

Konstantin Rokosovsky marsall volt lengyel hadügy-miniszternek a Szovjetunió kaukázusi katonai körzeti parancsnokává való kinevezése egybeesik azzal a Kairóból érkezett jelentéssel, hogy a transz-kaukázusi csapatokat, amelyek Törökország határáról nem messze állnak, atomfegyverekkel és távirányított lövedékekkel szerelték fel. Ugyanekkor egy Tiflisben megjelenő orosz lap érdekes részleteket közöl ennek a Közelkelet térszomszédságában összpontosított orosz hadseregnek legutóbbi hadgyakorlatairól a török határon.

Ankarában hivatalosan azt hangoztatják, hogy Rokosovsky kinevezése a Szovjetunió belügye és „akár Bulganiat állíthatják a csapatok élére, az sem fogja megfélemlíteni Törökországot”, azonban diplomáciai megfigyelők fenyegető léptést látnak Rokosovsky kinevezésében. A most 60 éves marsall, aki a világháborúban Sztálingrád védelmét vezette és megadásra kényszerítette a német Von Paulus marsall hadseregét, egyike a Szovjetunió legismertebb katonai parancsnokainak. A lengyel-származású marsallt a háború után a lengyel hadsereg élére állították, majd

hadügyminiszter lett és Len gyelországból Moszkva be-folyását képviselte. Amikor Gomulka lázadása kiszorította a lengyel kormányból, visszatért a Szovjetunióba és most történt kinevezéséig semmiféle hallatszott róla.

Mai számunk

12 oldal

Regényfolytatás Keresztrejtvény

attól tartanak, hogy az UNO-ban folyó vita károsan befolyásolhatja a választások légkörét. Egy szíriai szövívő tegnap nyíltan felhívta Szaud királyt, hogy vonja vissza köz. (Folytatás a 12-ik oldalon.)

Fogadás

az UNO-napon

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). Daniel Auster, volt jeruzsálemi polgármester, az izraeli UNO-társaság elnöke, tegnap este ünnepi fogadást rendezett az UNO-nap alkalmából. A kormány, az UNO-felügyelőkar és más hivatalok képviselőin kívül jelen voltak még a diplomáciai és konzuláris testület tagjai, köztük A. Abramov szovjet-nagykövetség, a diplomáciai testület doyenje is.

Szeretett édesanyánk, testvérünk GRUNWALD JOLAN (szül. Rubin, Beszterce) SÍRKÖAVATÁSA 1957 október 28-án, hétfőn délután 3.30-kor lesz a párdesz-chánái temetőben. Jona, Cvia, gyermekek; Jechák veje; Orly, unokája; Regina, Rezel, Hilda, testvérei.

Felejtethetlen férjem EISENBERG SLOMO (Ilosva - Munkács) ázkárja és sírköavatása október 31-én, csütörtök délután lesz a kirját-sauli temetőben. Külön autóbussz indul 3 órakor: Givat-Rambám, roh. Remez 9. sz. háztól. Eisenberg (Jakober) Irén

Kollégánk és barátunk FRIEDMANN ALEX váratlan elhunytá alkalmából őszinte részvétét fejezi ki az „OHM” elektroyár összes alkalmazottja.

Forró szeretett férjem, drága apukánk, testvérünk AZRIEL SINAI (Eperjes - Ipolyoság) SÍRKÖAVATÁSA október 29-én, kedden (ד' ט"ט) d. u. 2 órakor lesz a kirját-sauli temetőben. Találkozás a helyszínen 2 órakor. Felesége: Mirjám; gyermekek: Juditka, Dovolet és a rokonság.

Felejtethetlen férjem, édesapánk, fivérünk Zeév Wiesel (William) SÍRKÖAVATÁSA Tel-Aviv (Temesvár) 1957 október 30-án délután 3.30-kor lesz a kirját-sauli temetőben. Külön autóbussz indul 3 órakor a George Eliot-u. 6. sz. alatti lakástól. A gyászoló család.

December végén tartják Kairóban a második „bandungi” konferenciát

Az ázsiai és afrikai államok az európai szabadpiac terve ellen

Kairó, (Reuter). — Az afrikai és ázsiai államok „szolidaritási konferenciája” december 26-án nyílik meg Kairóban és egy hétig fog tartani. Az egyetemes fővárosban ülésező előkészítő bizottság ezt közölte tegnap kiadott nyilatkozatában. A bandungi konferenciát követő új gyűléseket napirendjén az algériai probléma, az atomfegyverek eltiltása, a faji megkülönböztetés kérdése, valamint az afrikai és ázsiai államok gazdasági

együttműködése szerepelnek. Az előkészítő bizottság felhívást intézett az afrikai államokhoz, hogy segítsék az algériai nép függetlenségét és egyúttal az UNO-hoz intézett sürgönyében közölték, hogy támogatják az algériai küzdelmet a francia uralom ellen.

Abdul Nasser tegnap este vendégül látta az előkészítő bizottság tagjait.

New York, (Reuter). — Az UNO kezességi bizottságában tegnap hat állam képviselői aggályukat fejezték ki amiatt, hogy az európai szabadpiacot ki akarják terjeszteni a tagállamok által uralt ázsiai és afrikai területekre is. Egyiptom, Lengyelország, Jugoszlávia, Líbia, Ukrajna és Libanon delegátusai válaszoltak a francia delegátus multheti kijelentésére, amelyben azt állította, hogy az UNO-nak nincs joga beavatkozni ebbe a kérdésbe, mert ez az európai szabadpiac kilenc tagállamának belügye. Az egyiptomi delegátus arra is utalt, hogy a terv megvalósítása „európai kívándorlókat ösztönöl és áraszthatja el az ázsiai és afrikai területeket”. Az ukrainai megbízott szerint

viszont a terv nem egyéb, mint az egyéni kolonializmusról a kollektív kolonializmusra való áttérés.

Terv szerint a következő területeket akarják bevonni a szabadpiacba: Nyugat-Afrika, Francia Equatoriális Afrika, a francia hatalom alatt álló Tongo és Kamerun, továbbá Belga-Kongo, olasz Szomália és a holland Uj Guinea. A francia delegátus határozottan kijelentette, hogy a francia kormány nem hajlandó megvonni afrikai területeitől a szabadpiac előnyét.

Együttműködési szerződés Irák és Perzsa között

Teherán (Reuter). — Feisal király és a perzsa sahs tárgyalásai eredményeként, megegyezés jött létre Perzsa és Irák szoros együttműködéséről politikai gazdasági és katonai téren. A két uralkodó között létrejött elvi megegyezés alapján most a két ország kormányja köti majd meg a formális kereskedelmi szerződést, amelyet kulturális együttműködési egyezmény fog követni.

A „Solbay” angol hadihajó kikötött Haifán

Haifa, (Az Új Kelet tudósítójától). A Solbay nevű 3300 tonnás angol torpedóromboló tegnap reggel hatnapos baráti látogatásra érkezett a haifai kikötőbe. A hadihajó 200 főnyi személyzettel rendelkezik.

Mint ismeretes, az angol admirális eredetileg öt angol hadihajó látogatását tervezte, de tekintettel a feszült közéleti helyzetre, a tervet megváltoztatták.

A hajó minden katonai ceremónia nélkül néhány perccel 8 óra után kötött ki a

főrakpart mentén és első látogatója a haifai angol konzul volt. A torpedóromboló parancsnoka, R. L. Alexander kapitány, reggel látogatást tett a polgármesternél, a kerületi kormányzónál és az izraeli hadtengerész parancsnokánál, amit az utóbbiak meg a délelőtti folyamán viszonztak. A Solbay matrózai, akiknek számára kirándulások, fogadtatások és sporteseményeket rendeznek, a délutáni folyamán már feltűntek a város főutcáin.

MEGNYILT A „PIROS-SÁRGA-ZÖLD” KIALLITÁS

Nyolc év alatt 1500 halálos autószerencsétlenség

Haifa, (Az Új Kelet tudósítójától). Az UNO-ítón lévő művészpavilonban alig néhány lépésre a hétről halálos végű autószerencsétlenség színhelyétől, tegnap este nyílt meg az úgynevezett „Piros-sárga-zöld” közlekedési kiállítás, amelyet a bal-eseteket megelőző országos liga rendez a közlekedési minisztérium, valamint a haifai rendőrség és város-háza közreműködésével. A

kiállítás november 21-ig maradt nyitva.

A kiállításból többek között kiderül, hogy az elmúlt nyolc esztendőben az ország területén 90 ezer közlekedési baleset történt, amelynek 40 000 sebesültje (köztük közel 7000 gyermek) és 1500 halálos áldozata volt.

Az országban jelenleg 58 000 gépkocsi közlekedik, a katonai járműveken kívül.

Megnyitáson beszédet mondott Chusi polgármester gyakorlati intézkedéseket követelt a város utcáin és az országutakon uralkodó közlekedési anarchia megszüntetésére.

Isaac Stern elutazott

Isaac Stern, a világhírű hegedűművész izraeli vendégjátéka után csütörtökön elhagyta az országot. A zenekar új koncertterme egészén kiváló. Annak ellenére, hogy méretei nagyok, intim, barátságos légkör uralkodik benne és ennélfogva ideális hely hangversenyek adására és hallgatására. — mondotta a búcsúzásnál a művész. Megjegyezte, hogy nem egyszer kritizálják műsorát, ő azonban olyan zenedarabokat játszik amelyeket maga választ. Nem kívánja nevelni a közönséget, hanem élvezetet akar okozni a zenekedvelőknek — mondotta. — Stern Izraelből Olaszországba utazik, majd Amerikába folytatja útját. „Koncertprogramom már 1960-ig készen áll, de szeretnék még közben Izraelbe látogatni. Amikor távozom Izraelből, úgy érzem, mintha szívemnek egy darabját hagynám itt.” — búcsúzott.

HIREK

5718 Tisri hó 30.
1957 október 25., péntek
Ros Chodes.
Gyertyagyújtás ideje:
Jeruzsálem 4.21
Tel-Aviv 4.39
Haifa 4.30

5718 Cheván hó 1.
1957 október 26., szombat,
Ros Chodes második napja
Heti Szidra: Noach.
Haftara: Jesájahu 66.
Szombat kimenetele:
Jeruzsálem 5.32
Tel-Aviv 5.29
Haifa 5.31

— Rejtvény megfejtőnk felgyelmébe. Mai keresztrejtvényünk megfejtői között Dickens „Copperfield Dávid” című örökszép művét sorsoljuk ki. „Nyilván elhiszi nekem mindenki — írta erről a művéről Dickens — hogy szerető apja vagyok képelem valamennyi szülőltjének és hogy nálam jobban már nem is szereteti senki ezt az én családomat. De mint annyi sok más jó szülőnek, nekem is van egy gyermekem, aki a szívem mélyén mégis csak a legkedvesebb előttem — és ezt a fiút úgy hívják, hogy Copperfield Dávid.” A 394 oldalas mű Ötlik Géza fordításában, Véghe Dezső rajzaival jelent meg.

„Star”, nőruha és kötöttárú, Haifa, Herzl-u. 24. örömmel hívja meg Önt téli jersey-, kötött- és tweedruha divatbemutatójára, amelyet 1957. október 29-én, este 9 órakor tart a hagyományos Wizo-vásár keretében, Haifán, Melchett-u. 8. sz. a.

„HADASH” a legjobb kölcsönkönyvtár, Tel-Aviv, Hajarkon-u. ötvenkilenc.

— Hazatért a varsói követ. Katriel Katz, Izrael lengyelországi követe tegnap rövid látogatásra hazajött, amelyet az új szerződés értelmében Izrael Lengyelországnak szállít. Judin elmondta, hogy a tárgyalások baráti légkörben folytak.

— Hogyan védekezünk az unalom ellen? Sürgősen beiratkozzon a „KULTURA” kölcsönkönyvtárba, Jeruzsálem, Ben Jehuda 2. I. em.

— Hazatért a disszidált magyar diplomata. Budapestről jelentik: Adám István, a londoni magyar követség egyik tisztviselője, aki politikai menedéket kért Angliában, majd megmondta magát és visszatért Magyarországra, tegnap azt állította, hogy az angolok információkat akartak kicsikarni tőle. Adám a londoni követség attaszejának titkára volt és néhány nappal ezelőtt érkezett vissza Magyarországra.

— A Bré Herl idei évad előadásorozatát okt. 28-án a Paiga szállóban, Gács Teri előadásával kezdte, melyet Fürth Margit vezet be.

Igaz barátod

Az orosz katonák nem mutatkoztak Budapest utcáin a forradalom évfordulójának napján, de Marosán propagandagépezete teleragasztotta a város hatalmas plakátokkal, amelyek egy orosz katonát ábrázolnak. A plakátokon a rövid felírás olvasható: Igaz barátod. A plakátok nagy hatást keltenek, mert „ismeretlen tettesek” mindenütt kitérőlték „Igaz” szó első betűjét.

— Detektivregénytől — a legkomolyabb irodalomig, mindent megtalál Számuel kölcsönkönyvtárban, Haifa, Herzl-u. 7. udvarban.

— Gumibroncsot szállítunk Lengyelországnak. B. Judin, az Alliance gumibroncsgyár export-osztályának igazgatója visszatért Varsóból, ahol résztvett az Izrael és Lengyelország közötti kereskedelmi tárgyalásokon. Judin közölte, hogy 330 000 dolláros szerződést írtak alá, amely fedezi annak a gumibroncs-szállítmánnak egyharmad részét, amelyet az új szerződés értelmében Izrael Lengyelországnak szállít. Judin elmondta, hogy a tárgyalások baráti légkörben folytak.

— Hogyan védekezünk az unalom ellen? Sürgősen beiratkozzon a „KULTURA” kölcsönkönyvtárba, Jeruzsálem, Ben Jehuda 2. I. em.

FIGYELEM!

Jeruzsálemben okt. 29-én, kedden nyitom meg

női fodrász szalonomat, amely minden igényt kielégít. Rechov Even Jiszráél 1., az „E den” mozi mellett szemben.

„MIKI”

„Ruth” fodrász szalon.

— „HADASH” dömping árusítás! Mindent eladunk! Mindent veszünk! Mindent megtalál! — „HADASH” kölcsönkönyvtár, Hajarkon 59, Tel-Aviv.

— Miért verejtékezett a turista? A Sabena légiforgalmi társaság gépén tegnap megérkezett a luddi repülőterre egy J. Edward nevű amerikai turista. Amikor megérkeztek a vám-tisztviszték, van-e elvámolnivalója, a férfi verejtékezni kezdett. A vámőrök gyanút fogtak, mert nem tudták megérteni, hogyan verejtékezhet valaki a hívős éjszakai időben. Átkutatatták bőröndjeit, de rendben találták. Végül megvizsgálták ruháit és egy rejtett zsebben 600 dollárt találtak. A turistát átadták a rendőrségnek.

Serekek a szekerestúrú

Egy öregember kérése

Nagy-nagy kéresem fordulok önökhöz és önökön keresztül a magyar jisiv tagjaihoz. Hetvenhétéves új olé vagyok, — feleségem 70 éves — aki kora ellenére egészséges, munkára alkalmas ember. Nagy bajom a teljes süketességem és az a kálvária, amit hónapok óta járok emiatt. Egy hallókészülék segítségével, mint régi szakács és pincér rendszeren elhelyezkedtem volna már, de ezt megszerelni hónapok óta nem tudom. Iem hajlandó ebben az ügyben segítségemre lenni sem a Szochnut, sem semmiféle szervezet. Közben lakásunk sínos. Hónapokon keresztül egy scheich-muniszi ház tetején a szabadban laktunk.

Most az esős időjárás megindulásával egy picit szobába kényserültünk, amelyért 35 fontot kellene havonta fizetnünk, egyelőre nem tudom, miből. Eddig a Malben-nál is hiába próbálkoztam. Kérem Önöket és kérem a magyarnyelvű olvasókat, segítsenek rajtam, fájdalom, hogy szorultságomban erre vagyok kényeszerítve. Kérem szíves támogatásukat számomra a szerkesztőség útján eljuttatni.

Kővári Miksa

Brit Ovdim Mizdaknim Bőjiszráél. - Idősebb Dolgozó Szüvésége. — Országos központ: Tel-Aviv, Allenby-u. 2. Levélcím: P. O. B. 9045. Telefon: 3 2 0 1.

Kérem a munkaadókhoz!

A munkaadók társaságában minden egyes munkaadóhoz fordulunk, hogy a 45 éven felül idős emberek hecsületes munkájukat megszerződéses megfizetésnek előmozdítása érdekében, bármilyen állás, hivatal, munkahely betöltésénél levelezőlap értesítéssel vagy telefonhívással vegyék igénybe szüvéségi dímentes munkaközvetítői szolgáltatásunkat. A szellemi és fizikai foglalkozások, a mezőgazdaság, az ipar, a kereskedelem, a háztartás minden ágazatában gyakorlati és szaktudással rendelkező megbízható tagjaink alkalmazásával a munkaadók saját gazdasági érdekeik mellett, az „áregek” létrehozásának országos szociális jelentőségű megoldását is elősegítik.

Munkát keresnek: gépészmérnök agronomus, állatszaktörök, okleveles mezőgazda, kozmetikus, vegyész, gyógyszerész, fogtechnikus, mintarajzó, textiltechnikus, elektromos és rádióműszerész, nyomdászok és könyvtárosok, több nyelvet bíró könyvtáros, portások, üzleti kiszolgálók, csomagolók, villany- és vízvezeték-szerelők, soffőrök, autószerelők, kézi és gépi szövő, üvegező, képerreztető, szakácsok és cukrászok, fűgőnyekészítő dekorátorok, mázoló-mester, férfinakmunkaközvetítő gépész, uriszabók, éjjeli őrök, lakástakarítók, nőruha konfekció és fémernemű varrók, háztartásvetők, gyermekgondozók, ápolók.

HAIFA Haifai kirendeltségünk titkársága, Herzl utca 61. sz. alatt (Talpiot étterem), telefon 4739, péntek kivételével minden nap délelőtt 9.30—11.30-ig áll szívesen a munkaadók és a tagok rendelkezésére.

Allást kaphatnak: kárpitos, bőr díszműves, úgynökök, ozeretek, továbbá betársulással női fodrász vagy kozmetikus.

Allást keresnek: szabók, fűzőkészítők, szikvizkészítők, könyvelők, gyermeknevelők, ápolók, éttermi konyhavezetők, pincérek.

Vegyélpárti szüvészeket ügyben folyó hó 27-én, vasárnap d. u. 6 órakor a haifai írodában fontos értekezletet, amelyre az érdekeltek szakispáros tagok feltétlen megjelenését kérjük.

NATANJA: Natanja szüfnök, Szblanszi utca 5. sz. alatt írodájában, állandó nyitvatartásban előrendelői par szakmunkások, kereskedelmi és háztartási alkalmazottak.

MUNKAADÓK! Segítsétek kenyérkeresethez az idősebb dolgozókat!

Sport

A hétvégi sportműsor

Izraelben egyelőre még nagyon kevés eseményt ígér. A labdarúgásban a III. osztályú bajnokság folytatására kerül sor, amelyben a 11 kerületbe osztott csapatok közel 60 mérkőzést rendeznek meg az ország minden részében. Ez lesz a bajnokság második fordulója ebben az osztályban. — Ugyanezok számos mérkőzést játszanak az országos ifjúsági, valamint a serdülők labdarúgó bajnokságában is. Kifirkák az I. osztályú bajnokság vitás osztályozó mérkőzéseinek egyikét is szombatra, a Makkábi Reehovot és Hákoáh Tel-Aviv között, de kétséges, hogy a sok herce-hurcára okot szolgáltatató osztályozót megtartják-e. Már többször történt meg az elmúlt hetekben, hogy az NB-be jutásért kitűzött mérkőzést a felek egyik-másika távollmaradásával meghúztotta a pályán megszerződött játékosok a jövővi NB-ben játszashoz inkább a tárgyalászatnál kívánta biztostani magának. A kérdés még nem dönt el és így a Nemzeti Bajnokság megkezdésére egyelőre még nincs terminus. Az élvonalhoz tartozó csapatok addig is barátságos mérkőzéseken igyekeznek játékosaikat foglalkoztatni.

A kosárlabdacsapatok az új szabályokkal ismerkednek meg barátságos és kisebb díjmérkőzések keretében. A nemzetközi szövetség legutóbbi kongresszusa számos módosítást fogadott el a szabályok korszerűsítése érdekében. A játékok az új szabályok lényegesen meggyorsították és megszűntették azt a védekezési formát, hogy a csapatok a labdát „tartják”, azaz egymásnak adogatják, anélkül, hogy a kosárra törnének és így „húzzák az időt”. Ezentúl az új szabályok értelmében, 30 másodperccel belül a kosárra kell dobni, mert egyébként az ellenfelet kapja a labdát. De a szabálymódosítás lényegesen csökkenteni a magastermelt játékosok előnyét is némileg, mégpedig azáltal, hogy a kosárról területet nagyobb méretűre szabták és csak azon kívül lehet a labdát várni, tehát a pályán visszapatnáló labdát nem lehet közvetlenül a kosárba juttatni. — Az új szabályok még számos kisebb módosítással gondoskodnak arról, hogy a játékok reálisabb és látványosabb legyen.

A külföldi sportja

A szovjet labdarúgás egyik kiemelkedő képességű csapata, a Burevstnik Moszkva, nyugateurópai körútra készül. Két mérkőzést kötött le a holland liga vezetőcsapatát ellen és október 30-án továbbá november 1-én kellett volna játszania ellenük. A holland külügyminisztérium megtagadta a beutazási engedélyt a szovjetcsapatotól, minthogy „nem kívánatos látogatónak” minősítette őket. A mérkőzések tehát elmaradnak. A Párisban megrendezett Európa-bajnokságról férfi tornászok részére köztöltött, hogy az összesített bajnokságot a spanyol Jodéhim Blume nyerte meg a szovjet Jurij Titov előtt. A további helyezések: 3. Max Benker, Svájc, 4. Jaek Günthard, Svájc, 5. Hans Stoffel, Luxemburg, 6. Kalevi Suonemió Finnország. Az egyes szereket győztesei: löngésben és gyűrűn Blume, korlátos és nyújtón Günthard, talajtornában William Thoreson, Svédország; löngésben Titov. — A magyar Kemény Ferenc az összesített versenyben 9-ik, Csányi Rajmond 37-ik lett. Csányi a löngésben második, Kemény gyűrűn negyedik helyen végzett.

Küldjön vámmentes IKKA-COMAGOT

GYORS — PONTOS — MEGBIZHATÓ.

Az október 3-ig megrendelt csomagokat (9. csoport) most adják ki Budapesten.

A 10-es (októberi) csoportba szánt megrendelését adja fel a jövő hét folyamán a MEGRENDELŐHELYEKEN:

JERUZSÁLEM: Weisz bőrdüzzlet (Vajda Mosenál) Szmocion Hámálkál 15. (délután 4—6 óráig) TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., I. emelet délelőtt 10—12 és délután 4—7 óra között. HAIFA: Giszkalay Klári (Léber ékszerüzletben) Nordau-utca 21.

Levélcím: G. KEMÉNY, 27. Ben Jehuda, Tel-Aviv.

2 Új Kelet 1957 X 25

Haifa város

1957. NOVEMBER 20-IKAN INDULNAK

az ivrit ulpánok Haifán

- ★ KEZDŐKNEK ÉS TOVÁBBKÉPZŐKNEK
- ★ A DÉLELŐTTI ÉS DÉLUTÁNI ÓRÁKBAN
- ★ HETI 4—30 ÓRA TANULÁS
- ★ KÉNYELMES RÉSZLETFIZETÉS UJ OLEKNAK.

FELVILÁGOSÍTÁS ÉS BEIRATKOZÁS: BET ERDSTEIN, J. L. PEREC-U. 20. TEL. 2044-2404.

Kulturügysztyály

1957. NOVEMBER 20-IKAN INDULNAK

az ivrit ulpánok Haifán

- ★ KEZDŐKNEK ÉS TOVÁBBKÉPZŐKNEK
- ★ A DÉLELŐTTI ÉS DÉLUTÁNI ÓRÁKBAN
- ★ HETI 4—30 ÓRA TANULÁS
- ★ KÉNYELMES RÉSZLETFIZETÉS UJ OLEKNAK.

FELVILÁGOSÍTÁS ÉS BEIRATKOZÁS: BET ERDSTEIN, J. L. PEREC-U. 20. TEL. 2044-2404.

A HETVENÉVES KACZÉR ILLÉS

A vándorlás költője

Kaczér Illés 70 éves jubileumára

H E T V E N

London, 1967 okt. 10.

Hákol tájul b'mázál, minden a szerencsétől függ — mondják bölcseink. Kaczér Illés szerencséje pedig úgy hozta magával, hogy eddig hétszer volt kénytelen hazát cserélni. Hétszer és mindig önhibáján kívül. Elettűta Szatmártól Londonig — más szavakkal, születésétől a hetvenéves jubileumig — bizvást szolgálhat a bolygó zsidó mintaképeül.

Ez a körülmény — a vándorbot és az örökös emigráncsors — determinálja Kaczér Illés irodalmi alkotását.

Mert Kaczérról van szó, természetesen találjuk, hogy a nagy regényciklus első kötetének borítólappját a bolygó zsidó sziluetje — batyuval a vállán és vándorbottal a kezében — díszíti. És ha lapozgatunk a könyvekben, természetesen találjuk, hogy vándorlással kezdődnek és vándorlással végződnek.

„Ekhósszekér északról, az Erdős Kárpátok nagy hági felől” — így indul a magyar zsidóság éposza, amelynek első kötete a „Ne félj szolgál, Jákob” címet viseli. Tizenöt művészi sor övetkezik ezután, amelyben benne van az egész galut. E tizenöt sor alapján bátran megrajzolhatjuk Kaczér Illés, a zsidó író-művész profilját.

„Vasárnap éjjel még a lengyel-magyar hegyek lélekvesztőin futott, oltott lámpással, oldott kerekkel, mint egy lesodort kavics. Hétfőn szélviharban, kedden esőben menekült. Szerdán kiért a dombvidékre. A fergeteg már nem hajszolta, a meredek se húzta, de még mindig szaladt. Csütörtökre megnevesült az út. Bivalycsorda menetel felfelé, a nyomában juhnyáj. Felülről disznókonda érkezett törtélen. A porfelhők felett vilámként csattogtak a hajcsárok hosszú ostorai. A szekér ment, veszteget, megindult. A halmokon békes rendben szőlőkarók szuronyerdeje vigyázott. És lent a síkságon, az öszutó délelőtti párájában, tócsák, füzek, nádák, és sárga és fehér házikók közt már megcsillant a nagy, lomha tekerő, a Tisza. Hállistenek túlvagyunk a nehezen, itt már barátságosabb világ fogadja az utast.”

Ekhósszekér — személytelenül. Mert ez a szimbólum és ez a háttér. Mint ahogy jó 700 oldalal odébb, a második kötet „Jericho ostroma” — miután összeadta a gáluti kártyavár — szintén szekérről ér véget. „Az ordítószó elmarad, a szekér künn van végre az országúton. Jónap Izráel odaszól Matoes kocsisnak: — Lápfalva, Zsindelyes csárda.”

A tényeken vajmi keveset változtat, hogy a könyv elején Sulem zsidó maga hajtja a lovakat, míg a könyv végén a veje már „odaszól” a kocsisnak. Mint ahogy a gáluti sorson az sem változtat, hogy száz évvel később a bolygó nép gyermekei nem az ekhósszekeret, hanem a modern közlekedési eszközöket, a vonatot, hajót, és repülőgépet veszik igénybe...

Kaczér Illés irodalmi munkásságát méltatva az ember önkénytelenül is arra gondol: milyen kár, hogy ez a nagy művész magyar nyelven ír. Milyen kár, hogy

Irta: Schön Dezső

Kaczér Illés, — noha műveit több nyelvre is lefordították — nem jutott el eddig sem a héber, sem a jiddis olvasóközönséghez.

Milyen kár, hogy éppen őt nem ismerik, aki szintézist teremtett a zsidó és a nemzsidó irodalom között.

De hadd világítsuk meg ezt a szintézist néhány szóval.

Minden irodalomban — csak a zsidó irodalom a kivétel — súlypont a férfi és a nő közötti harcon van. A másik főtényező az ember életében — az éhség. Vanak persze más hajterők is, a bosszú, a gyűlölet, a becsvágy az uralkodási vágye ezek ritkábban kerítik hatalmukba az emberi lelket. Az igazi művészet ott kezdődik, ahol a hősköz nem egyszerű emberek, a vak véletlen születtjei, hanem az elemi vágyak és szenvedélyek képviselői bizonyos embertípusban, aki, mint típus halhatatlan.

A népek egész drámairodalma szerelmi irodalom. A regény szerelmi történet és az európai líra jórésze szerelmi költészet. A zsidó irodalom — mind a héber, mind a jiddis — nem teremtette meg a drámai műfajt, mert szerelem nélkül nincs dráma. Irodalmunk szegényes regényekben és szerelmi versekben. A részletesebb folytathatók heteken keresztül — a Bibliától a huszadik századig. Hogy egyebet ne mondjunk, Biálk nem szerelmi versekkel, hanem a harag dalaival szerzte meg az új héber költészet fejedelmi koronáját. Mendele, a legnagyobb zsidó elbeszélő, egyszerűen elsikkad a szerelmi momentumok felett. Ha zsidó író ehhez a pontozó ér — és ezen a téren a legnagyobb művész sem kivétel — alakjai, elcsapadnak, nem húzódnak vérből való emberek többé, hanem papirfigurák.

A zsidó művész az éhség prizmáján át látta a világot. Örök időktől fogva ez volt számára a legfőbb probléma. Üldözött vándor-nép esetében ez nem is véletlen, nem is csoda.

Ugy véljük, hogy Kaczér Illés nagysága éppen a szintézisben rejlik. Kaczér par excellence zsidó íróként indult és erről az útról sohasem tért le. Ellentétben a nagy magyar-zsidó írók, kal — és itt Molnár Ferenc, Re, Bródy Sándorra, Biró Lajosra, Heltai Jenőre, Szép Ernőre és a többire gondolunk — irásaiban nem ígyszerített kigyomláni a zsidó jellegét, hanem tudatosan kidomborította azt. Sohasem akart más lenni, mint ami: zsidó író. Még „Ikongó nem hal meg” — című néger regénye is — amelynek a Little Rockban zajló események most különös aktualitást adnak — lényegében szintén nem más, mint zsidó regény.

Ugyanakkor Kaczér Illés mentes a provinciálizmustól. Tájékozott és elfoglaltan. Sulem és a többiek, férfiak és nők, istenfélő, jámbor zsidók, a Sulchán Áruhon keresztül lélegzőnek, de elsősorban emberek. Az ő sorsuk is bizonytalan, számukra is nagyon nagy probléma a kenyér, de ha megindul bennük a legmélyebb és legtitkosabb sabb folyamat, amelynek szerelem a neve, szívük

éppolyan hevesen dobog, mint minden más szerelmes emberé ezen a földön. Ezért könnyük és mosolyuk — az igazi művészi alkotás e két ismérve — igazi, emberi könny és igazi, emberi mosoly.

Kaczér Illés vezérlőcsillaga az optimizmus. Élete nagy hajszait, csalódásait, muló epizódokat tekintette. Egész lénye azt mondja, nem érdemes „mellreszívni”. Hiszen az ember — még ha diktátor is az illető — úgy sem tudja tartósan elrontani az életet, a természethez pedig éppen-séggel hozzá sem tud nyúlni. És milyen szép az egész... sűt a nap esik az eső, reggel van, este van, rügyeznek a fák, ka-



A HETVENÉVES KACZÉR ILLÉS ÉS FELESÉGE ARA

cagnak a gyerekek, édes a humor íze, finom a tea ízlata, — hát nem öröm élni...?

Ebből a mély, kifogyhatatlan optimizmusból fakad az emberiség és a zsidó nép jobb és szebb jövőjébe vetett hite, amely minden sorát bearanyozza.

A sors bőkezűen bánt Kaczér Illéssel, amikor életútjára elindította. Tehetségen kívül egyéni varázssal, fejedelmi megjelenéssel áldotta meg. Ahhoz a ritka és szerencsés emberfajta-hoz tartozik, aki „kegyet talál” Isten és ember szemében. Valahányszor Kaczér Illéssel sétáltunk, akár Tel-Avivban és Jeruzsálemben, akár a londoni utcákon, észre kellett vennünk, hogy az emberek — férfiak és nők, fiatalok és öregek, — utána fordulnak.

Kaczér Illés nyugodtan idézheti a nap minden órájában azt a kitételt, hogy „máca isá — máca tov”. Hívese, Ara, — akinek a regényciklust dedikálta — igazi eset chájl, aki levette férje válláról az összes külső gondokat és lehetővé tette, hogy kizárólag művészetének éljen. Aki állípi a kis londoni ház küszöbét, úgy érzi, hogy csendes szigetre ért, ahová nem csapnak fel az élet zavaros hullámai.

Csak a születési bizonyítvány és az őz haj árulja el, hogy Kaczér Illés 70 éves. Tartása egyenes, kacagó szeme üde, és fiatal, sörénye lobog, szelleme friss és rugalmas. Találónak illik rá bölcseink megállapítása (Sábbát 52): Minél idősebb a tudós, annál derűsebb és bölcsőbb, szelle-

Ahhoz, hogy az ember apa legyen, nem kell más, csak egy kis türelmetlenség. Hogy nagypapa legyen, ahhoz nagy türelme van szükség. Jómagam eddig hétszer adtam jelét türelmeségemnek. Bizonyíték: a hét unoka, akik közül ötöt már személyesen is ismerem. Most azonban meg kell tudnom, hogy nemcsak hét unokához, a hét évtizedhez is türelme kell. Aki türelmes, megöregszik. Aki türelmetlen, szintén megöregszik. Tehát miért ne legyünk türelmesek? Így talán úgy öregsünk meg, hogy kissé még fiatalok maradjunk.

Hogy egy egészen friss élményemről beszéljek, be kell vallanom, meglehetősen csalódást hozott számomra a

Irta: Kaczér Illés

Vagy hogy egy költőből képpel éljek, az öregség fogalma eddig a hetvennél érte el a cezurát, vagyis a verssormetszetet, ahol a sor másik fele az előző lüktető ritmusával ellentétben, elveszti lendületét és nyugalmat és szinte méltóságát vesz mederben folyik tovább. Azt hiszem, a cezurát jóval odébb kell majd letenni, mert kitudódik, hogy hetven még valahogy a nyugtalan, meg nem állapodott tacsokórnok számát.

Azt fogjátok mondani: öncsalás, vagy legalább is a természet kegyes csalása. Az öreg érzékek már megbizhatatlanok és ez a nagy orvos preventív intézkedése. Így veszti el az öreg szemek rugalmasságukat, vagy ahogy Kóhelet mondja, meghomályosulnak az ablakon kinézők, csakhogy odakünn párababurkoltnak szűnnek és vigasztalóbbnak mutatkoznak. A természet folytatja öreg trükkjeit és ez a trükk, amely időt rak az öregség elé, nem is csinálható másként. Az ember nem közvetlenül a negyvenedik, vagy az ötvenedik életéve után válik hetvené. Hanem pontosan hatvankilenc év és háromszázhatvanöt nap után. Mi változás történt tegnap, vagy akár az elmúlt hét óta? A kétméteres árkot akkor se tudtad átugrani és ma sem tudod. A kis bifsztiket azonban, amely akkor még úgy ízelett, ma is megkivánod. De nem is a bifsztiket és az árokugráson van a hangsúly: ha nagyon akarod, vagy ha nagyon szorítanak, azt az árkot is átugrod. Ben Gurion a tanum rá, aki egy évvel ezelőtől még nem is gondolhatott arra, hogy a fején álljon, vagy a kezén járjon, mert a fejbőre meg nem volt oly erős és a karmai se duzzadtak olyan fiatalosan hatvankilenc éves korban, mint ma, hogy elmúlt hetven. Minden izom és minden szerv regenerálódhat és megifjodhat és nem is valamilyen csodagyógyszer következtében: csodaszerekben nem hiszek. Ezek csak közvetlenül ragadják meg a problémát: megfékezik a betegségeket, nyújtják az emberi életartamot, enyhítik az öregség kínzóbb tüneteit. Magát az ifjúságot nem hosszabbítja meg. Hát micsoda hosszabbítja meg? Az életkardat, amely aktív tesz. A tevékenység, akár külső, akár belső muszájból kényszerült rád. A dolgok iránt való szereteted, gyűlöleted, érdeklődésed és az érdeklődés intenzitása. De ez mind csak következménye, vagy velejárója egy eszmél valaminek, amit első helyen kellett volna említenem. Ez se valamilyen titkos varázslat, yogi, tibeti, vagy óindiai tan, amely csak kevesek által közelíthető meg, hanem

ismerősök és ismeretlenek elhalmozták. A magyar jiduv minden rétegének vágyát tolmácsoljuk, amikor az Uj Kelet hasábjain gratulálunk a hetvenéves Kaczér Illésnek. Cházák v'ámác, adja a jó ég, hogy — ad meá v'eszirim — szellemi és fizikai erejének teljében, töretlen frissességben új alkotásokkal gazdagítsa a zsidó irodalmat; tanítsa és szórakoztassa elsőszámú közönségét, a magyar jiduvot,

egészen egyszerűen az am egyre inkább ébredő és terjedő korszak, amely most kezdi magát felszabadítani az évezredek hiedelem, babona, vagy propaganda tömegnyüge alól, hogy a hetven az élethatár, vagy legalább is a cezura.

Bernard Shaw mintegy harmincöt évvel ezelőtől irt négy darabból álló drámai ciklusában próbálta megfogalmazni a kérdést: Vissza Matuzsálemhez. Az embereket érdekelte a dolog, de nem ragadta meg őket. Sok volt a szöveg, túlföntül sok ahhoz, hogy felfogják és megemésszék. A nagy igazság egy-két tómondatban elmondható, de ehhez Shaw-nak nem volt kedve, se bátorsága. Akkor hol marad a dráma és hol marad a népszerűség, meg a profit? Maga Shaw tudta, mit akar hirdetni és le is vonta a tanulságokat. És ha a sok gyűjtött és feltalált maxima között nem felejtette volna el az egyszerű életigazságot, amit még a mamijától hallott: „Ne mássz a fára, nem esel le”, még n a is élhetne. Mr. Shaw öt-tás közben esett le az almafáról, eltörte a csipőcsontját, amelyből kigyógyult, de a szövődmenyekbe belehalt. Nos, Shaw kissé bonolyult teóriájával szemben, amely csak a távoli évszázadok számára szól, jómagam az egyszerűbb igazságot hirdetem, azt, hogy a korszakunk kezd felszabadulni az évezredek propagandája alól. Mi ez az évezredek propagandája? Valljuk be, a zsolttárszava: éveink száma hetven, vagy legfeljebb nyolcvan. A zsolttárköltő Dávid király esetére gondol, aki hetvenig élt és Salamonra, aki nyolcvannal halt meg. De különös módon Mózes szájába adja, aki maga százhusz évig élt, pontosan betartva a korhatárt, amelyet a Genesis hatodik fejezetének harmadik versében előír: legyen az ember életének ideje százhusz esztendő. Ez inkább megfeleltethető az empirikus ősi tapasztalatoknak, de valamilyen módon feledésbe merült. És talán épp azért, mert a Bibliát csak hébe-hóba olvasták, a zsolttárt azonos sűrűn énekeltek és az ének érzelmi behatása amúgy is tartósabb. Maga a zsidó is a tehillum-mondók népe volt. És bár benne a másik bibliai ígért is visszhangot hagyott, csak vágyálom maradt a pesszimistább, szuggeratívabb, de még mindig túrhetően magas ígérttel szemben, mely az elmúlt évezredekben át pogromok és dögvézek ellenére is, tartotta a színvonalát.

A hetvenéves öregúr, aki itt ál mellett és a fejem fölött belenéz az írásomba s akit én talán velemiszeletett tiszteltetésből elfelejték székkel megkínálni, csak rázogatja a fejét.

— No, mi baj, öreg? — kérdelem tőle.

— Illetlenül optimista vagy, fiatal barátom.

— Az hiba?

— Nagy hiba. Te lehetősé optimista önmagad számára, senki se fogja rosszműven venni tőled. De a világ számára ne hirdess ilyen felkelőtlen gyűgősegeket, amelyek igazságáról nem vagy meggyőződve.

— Mi az, hogy gyűgősegek? (Folytatás a 6-ik oldalon.)

1967 X 26 Uj Kelet 5

(Folytatás az 5-ik oldalról.) ket hirdettek - pattanok fel. - Ismerhetsz engem. Alkati optimista és helyzeti pesszimista vagyok. - Ha ez igaz, ne szédítsd az olvasókat egy ábránddal, hogy nem azért halnak meg hetven és nyolcvan éves korukban, mert az idejük lejárt, hanem mert a zsoltárköltő szavainak hittek, aki ezt az egyébként tudott tényt háromezer éve papírra vetette.

- Ami háromezer év előtt tény volt, az ma már rég idejét múlta. Elég öreg vagy, hogy ezt észreveheted volna. Akkor csak egy Saul volt és egy Góliát, aki kimagaslott a többi apró ember közül. Ma tele van a világ velük és az aprónövű Dávidok a kivételek. Tudhatnád, az hogy a fiak szőszert apák feje fölé nőnek, általános korjelenség szerte a világon.

- Mit bizonyítasz ezzel? A Saulok és Góliátok meghaltak fiatalon, a Dávidok pedig éltek a magas öregkorig. - Hogy állíthatok ilyen képtelenségeket? Az egyik öngyilkos lett, a másikat megölték. Nem adódott alkalom, hogy bebizonyosodjon, hogy a magasabb ember magasabb életkort jelenthet. A csecsemőről, amelynek levágták a fejét, nem állíthatjuk, hogy meghalt, mert életképtelen volt.

- Csecsemőképű csinos, de nem tartozik ide. És a nagyobb növésű nemzedék se tartozik ide. Az atléta meghalt fiatalon, a vézna emberké pedig élne a késő öregkorig. - Nem állítottam, hogy okvetlenül összetartoznak. De amilyen korjelenség az egyik, ugyanolyan lehet a másik. Az ember a hosszabb életével. - Ez se más, mint statisztikai szelvényesség. A középkorban húszonhét év volt az átlagos életkor. Az emberek meghaltak elsősorban csecsemőhalandóságban, az asszonyok gyermekágyi lázban, meghaltak továbbá tuberkulózisban, francia betegségben, kolerában, pestisben és száz más betegségben. Ma az általános higiénia és a jobb orvosi szolgálat helyein az átlag hatvanhét-hatvannyolc év. Az utóbbi években valamivel rohamosabb az emelkedés és meglehet, hogy hamarosan közeljutunk a hetvenhez.

- No látod. Tehát te is beismered a rohamos javulást. - Némi javulást. Ennek oka épp azokban a csodagyógyszerekben van, amelyeknek az egyenes hatását te tagadod. Te valamilyen korszelleme akarod ráfogni az egészre és arra, hogy a bibliai propaganda elvessze tette a tömegekre gyakorolt hatást. - Csak a pesszimistább részre. A másik még tartja magát. Mindaddig, amíg kezdünk túlszaladni magán a százhuszon is.

- Arra várhatok. - Mi az, hogy arra várhatok? Elismered, hogy van egy emelkedés és van egy általános optimizmus, tehát van új korszellem. És ha azt mondom, hogy az egész emelkedés csak statisztikai svindli, akkor svindli lefelé, de nem felfelé. Még rengeteg ember hal meg gyerekkorában, vagy ifjú életben, tehát nagyon sok nyolcvan, kilencven és százéves embernek kell lennie, akik a statisztikát helyrebillentik valahol a hetven közelében.

- Az mindig is volt. A százévesek a kivételek, amelyek erősítik a szabályt. A szabály ma is hetvennyolcvan, vagy valamivel több. Mérvadó a szülőket tartatama. Az apák nyolcvanegyig éltek, a nagyapák nyolcvannegyig, ennyire kö

rülbelül számíthatok te is. De itt is közbejéhet valami. - Nincs örökérvényű szabály. Ami tegnap kivétel volt, ma alaptörvény lehet. És az apák se mérvadók. Már láttam fiatalokat, akik jóval túlélték az apjukat. De hát én nem is az öregkor emeléséről beszélek, én a fiatalság megtartásáról propagálom. Ha fiatal maradsz hetvenig, vagy nyolcvanig. - Akkor egy nap összehomolhatok, mint Dorian Grey.

- Az nem áll. Ha sokáig fiatal vagy, még tovább maradsz meg öregem. - Mit nevezel fiatalságnak? Ha nem gondolkodol. Ha megfontolatlanul cselekszel. Ha igyekszel elfelejteni a tapasztalataidat. Aztán meg mit csinálsz majd a sok száz- és száz-húszévesével, hiszen az nagy szociális teher, amely ellen a dolgozó ifjak fel találnak lázadni. Amint hogy már egyszer fellázadtak, de alaposan. Mózes ez ellen a lázadás ellen fogalmazta meg a tisztelet apádat és anyádat ígét. Ha kiirtod a rüt szokást, hogy agyonlúsd az öregeket, te is hosszúéletű lehetsz a földön.

- No, látod. Tehát már lehetnek Mózes előtt száz- és százhusz évesek. Ő azt még elismeri a Berésit 6-ban. A zsoltáros már csak hetvennyolcvanról akart tudni. Ez a tudat most kezd végetérni. Mindegy, hogy az általános higiénia, vagy az antibiotikumok következtében, vagy pedig azért, mert a statisztikusok új propagandát terjesztenek, amely napról-napra kedvezőbb. Hallottad a BBC háziasszony adását ma reggel? Egy százhatéves asszonynak játszották el a dalát és a bemozdó "Very many happy returns!" jókívánságával köszönt el őle. Vagyis még sok-sok boldog évfordulót kívánt neki. Ez a mi nyelvünkön aktív bizakodást jelent: Bis hundertundzwanzig. És esetleg még tovább.

- Az csak egy udvarias frázis. A bemozdó nem hisz benne. - Mi az, hogy nem hisz? De mennyire hisz benne. Azt ő nemcsak a nénikének

mondja, hanem saját magának is. - Eh, mondja, öreg barátom. - Amiket itt mondtál az mind csak a hetvenes ember hetvenkedése. - Na és? - mondom neki és barátságosan rámosolygok. - Igaz is lehet, benne van a fogalomban. Erre már nem felel, morgósan elvonul tőlem.

* Mit csináljon az ember, ha egy kritikus öreg barátja van, aki őt meghazudtolja és letromfolja, mert mindent a világon jobban tud? Ha el lehetne tőle válni, megenném. De nem lehet. Alapjában véve szeretem meghallgatni a véleményét, az ellenkezéseit, még a morgásait is. Nem rossz fiú, csak egy kicsit bogaras. Mint általában ezek a hetvenéves öregek. Azért örül, ha a posta hozza, és mostanában garmadával hozza, a barátok leveleit, táviratait és telefonüzeneteket. Örül a százhusz évesek kivánságának és egy kissé komolyan is veszi. Csak velem vitatkozik, mert szeret ellentmondani. De ha elvonul tőlem, gondolkodik azon, amit mondtam. Nem mondom, hogy mindig sikerül őt meggyőzőm, ahhoz keményebb a kobakja. És ha nem is mutatja, szereti a kóvot, ami egy ilyen öregúrnak kijár. Valahol az ifjabb Dumas emlékirataiban olvastam az apáról, idősb Alexander Dumasról, aki tudvalevőleg negroid származású volt és ezeket a jellegzetességeket bonnyor hajában, vaskos ajkán és sötét archbrón vi-selte. A Három testőr és a Monte Cristo szerzője szerette a népszerűséget és ha zart hintójával végigkocsizott a párisi utcán, a legszívesebben maga ült volna a groom-ülésre: csak lássa a világ, hogy a nagy írónak néger inasa is van. En sose hintóztam, mindig az apostolok lován, vagy plebejus autóbuszban közlekedtem, de most valahogy szeretnék ilyen Dumas-féle zárt hintót, amelybe öreg barátomat ülteném, akinek ez kijár. Jőmagam felülnek az inasülésre és nézném az ünneplő népet és néha bölögnék is jobbfel, balfel az odabenn bőbökölő öregúr nevében.

Csámpás Izsák obsitja

(A régi novellákból)

Testvérébátám, Zsiga, emlékének, aki a háború második évében a lengyel mezőkön elesett.

1. - Szerencséd van, Izsák - mondták bajtársai a lövészárkokban - megkaptad az obsitot. Reggeire hazamehetsz. - Kicsi szerencse - szólt csendesen Izsák. - Két hét. Négy-öt nap, míg hazajutok, négy-öt nap vissza. Allg leszek odahaza négy napnál tovább. - Elég az - vélte Mosolygó Gerzson gyalogos kicsit irigyen. - Ritka szabadság a fronton.

- Hosszú szabadság - mondta ki itéletét káplár úr Kovács. - Mire visszajössz, vége lehet a háborúnak. - Csámpás Izsák érti a módját. Nem hiába bolto Nyirhubán. A bozontos Izsáknak szemrehányó lett a hangja: - Mosolygó, te kétszer sebesültél meg, én egyszer se, tíz hónap óta. Voltál Nyiregyházán, fekiúdtél Debrecenben. Mindennap nálad volt az asszony meg a gyerek. Káplár úr Kovács is megjárta Prágát, Bécsot, meg a pesti körházakat. Bogdándi is csak most jött vissza. A hosszú Svarec tegnap kapott lövést a lábába. En, amióta bevonultam, nem láttam a családomat. Beteg a kisfiam. - Mi baja a gyerekének, Zismány úr?

Izsák elérékenyült, hogy polgári nevén szólítja a tizedes. S hozzá urazza is. - Nagybeteg - mondta közlékenyen. - Az asszony írja, járvány van Hubában. Minden második házon piros cédula. Félek, a kislányom is elkapja a bajt. Mosolygónak is elkomorodott az arca. - Baj, baj. Ha Hubában van, Gelsen is van. Te, Izsák, nézz be hozzám, ha odahaza leszel. - Nálatok alig hiszem, hogy lenne. Azt írja feleségem: Hubán, Baktán meg Madán. Mástutt nem piroscedulások a házak. - Azért csak nézz be hozzám.

- Szívesen, testvér. Esteledett, a a vézna kiazsidó népfelkelő csendben készülődött. Csak éjjéltájban váltják fel, de addig megtakarítja a fegyvert, rendbehozza a ruháját. Még a bozontos szakállát is végigboronálja párszor az ujjával. Ne találjon a parancsnok úr semmi kifogást, ha reggel jelentkezik. A lövészárkok szűk volt és nyirkos, de Izsák öreg fedezékiakó, érti a módját, hogyan lehet jobbra-balra forgolódnia, előrelépni vagy hátra, hogy azért még a sapkáján a rózsá se legyen célpontja a leselkedő ellenségnek. - Holnap hétfő - számított magában - péntekre odahaza leszek. A jó Isten vigyázz addig a gyerekekre. Jó doktor, a Gőnczi doktor, talán már meg is gyógyította a kis Jakabot. Es volt rá gondja, hogy Eszterke el ne kapja a betegséget... Ha ugyan otthon van a Gőnczi járásorvos úr. Mert hátha bevonult. Keil most az orvos.

Sokáig kizozta magát, de végül megint csak "stenre gondolt és megnyugodott. A jó Isten megoltalmazza a benne bizókat. Tíz hónapja hogy harcban van s még csak sebet se szenvedett. Pedig körülötte ugyancsak pusztított a golyó. Teremtőm, de sokat elnyelt már a közös sir az otthoni barátai és ismerősei közül! Kicsit meg is vidámított, ahogy haza gondolt. "Zismány úr hős", fogják mondani a parasztasszonyok, meg az öreg magyarok. Nem, "Csámpás Izsák" fogják mondani. Feleségét is Csámpásné asszonynak szólítgatják, akik a boltba mennek ezért-azért. "Csámpásné asszony, elhoztam a tyúkot". "Csámpásné asszony, itt van a hat tojás, adjon egy félliter petróleumot." Az apját se hívta Zismánynak senki. Csak a postás, meg a jegyző. Meg Dózsa, az öreg fuvaros, aki a városból hozta a portékát. Nagypapa is csámpás volt. Az öreg Csámpás Jóska. Az igazán kifordult bal-lábbal, amolyan löcsalábbal lépegetett, amikor Hubára jött boltot nyitni. De lám, az unokája katona, védi a hazát. Csámpás Izsák, hős...

- Majd benézek hozzád. Mosolygó testvér - monddta vidáman. - Megmondom, jól vagy. Kutyabajod. Behúnyta a szemét s úgy gondolkodott tovább. - Péntekre Hubában leszek. Elmegyek a templomba. Csak az öreg zsidók vannak otthon. Svarec bácsinak szólok, hogy megsebesült a fia. Könnyen, a lábán. Mit mondjak az öreg Gelbernek? Nem, nem fogom megmondani neki...

2. Éjféle rohamot rendelt a gene-ális. Az egész hadosztály támad - szólt a rövid parancs s a lövészárkok hal-kán készülődtek. Mosolygó gyalogos átszólt Izsákhöz: - No, Izsák, vigyázz az izenetre. El ne hagyd a rohanásban. A hubai boltosnak bizafigyelés, legenda meghallgatás, a korábbi századba nyúló emlékezettel rendelkező kortársakkal való beszélgetés, de legfőként a csodálatos intuíció, amellyel sikerült e kort önmagában feltámasztania és onnan kivettetni. A hetvenéves Kaczér Illés től hível és olvasói még tovább szőp alkotásokat várnak és ennek tüzetével károsítik születésnapján

fut, hamarabb odahaza lesz. Talán már csütörtökön. - Míg meg nem botlott valamiben. Furcsa volt, nem a lábával botlott meg, hanem a fejével. Felül göröngyösebb az út, mint alul... felüli a levegőben állt a nehez sóg, ami felbuktatta. Fel akart emelkedni, nem tudott. Valakinek segíteni kellene. Csak jönne egy bajtárs és nyujtaná a kezét. Főállna és tovább futna. Péntekre atthon kell lennie. Obsitot kapott. Zaj, homály... nem jön senki. A bajtársak mind elviharoztak. Hé, a trén! Az se jön. Tüzérség! Nem jön. Valaki nyargal a mezőn. Vörös lovon. A lova bevilágítja az éjszakát. Szakálla lobog a szélben. Tincse is van a füle mögött. A tábori rabbi?... Nem, a rabbi. Több annál. Kezében rövid, fekete pálcá. A tábornok!

- Tábornok - nyöszörgött Izsák - jer. Segíts föllálni. Sietnem kell. A társaim elhagytak a szaladásban. Péntekre otthon kell lennem. A tábornok feléje tartott. Leszállt a lórol. - Fiam - monddta szigorú és mégis jószágos hangon - te már indulhatsz. Tíz hónapig harcoltál becsülettel, most mehetsz. Főli a szférákba. Ott találkozol testvéreiddel, akik szintén teljesítették kötelességüket. - Mit mondasz, tábornok? - kérdezte Izsák. - A szférákat emlegeted? En haza akarok menni. Otthon vár a feleségem, a kislányom, meg a beteg kisfiam. - Nem - monddta ke-ményen a tábornok - nem mégy haza, hanem a szférák elsőjébe, a szférákba, amelynek neve Ósalap. Ott él mindenki és minden, aki valaha született és szülni fog. Ott élnek a folyók, amelyek beszaladják a földet, a felhők, amelyek a föld felett nyargalnak. Ott élnek a nyájas szelek és a haragos viharok. - Ne küldj oda, tábornok. En haza akarok menni.

A tábornok elgondolkodott. - Ha akarod, elküldelek a második szférába. A Forma szférájába foglak küldeni. Ott nyújtóznak a pálmák és bólogatnak a violák. Gránátalmák gurulnak a földön s a virágos ösvényeken asszonyok sétálnak. - Oda se megyek. Haza akarok menni. - Ha akarod, mehetsz a harmadik szférába, a Szilárdtság szférájába. Ott égnek a bolygók s a csóvás csillagok, ott lángol a nap és ott keményszik a hold ezüstje. Ott van a Marok, amely magába szorítja a földet. - Sehová, sehová. Haza akarok menni.

Mehetsz a negyedik szférába, ahol a Szépség lakik. Az ötödikbe, az Igazság otthonába. A hatodikba, melyet beragyog a Szeretet. - Haza akarok menni. - Akarsz a hetedik szférába? A hetedik szférában világit az Értelem. A nagy Világosság, amely hétszerte erősebb, mint a nap. A szemek ott kinyílnak és látnak, a fülek megnyílnak és hallanak. Látni fogsz és hallani. Tudni fogsz mindent. Meg fogod tudni, mi-ért patakzik a földön ez a vörös folyó. Mindent meg fogsz tudni. - Haza akarok menni! - Am, menj a tizedikbe, a szférák szférájába. ahol Ómega (rómol: kérubok és szeráfok között ködben és füstben. Ott énekelhetsz az érekes angyalokkal, táncolhatsz a táncolókkal, szagolhatsz az ő fenséges szagait, hallhatsz a hangját. Találhatsz, amit kinyílnak (Folytatás a 7-ik oldalán.)

Kaczér Illés, a magyar-zsidóság írója

Elhangzott az író születésnapján a Kol Jisráél magyarnyelvű adásában

Irta: Dr. Márton Lajos

A zsidó irodalom, különösen a magyar zsidó irodalom kedvelői számára figyelemreméltó, ünnepi évforduló következett most be. Kaczér Illés. Élénk kerestett. Ez az ünnepi dátum alkalmat ad arra, hogy az éter hullámain keresztül szeretettel köszöntsük, de arra is, hogy alkotását, a nagy írói műnek kijáró hő-dolattal és megbecsüléssel ismét felemlítsük. Szatmárnémetiben, a partiumbeli városban született Kaczér Illés. Élénk kereskedőváros volt Szatmár még jóval Kaczér születése előtt. A nagy népmozgalmak, a szabadságharcok viharai idevonzottak a közeli Erdélyből éppenúgy, mint a távolabbi benső Magyarországból kereskedéssel foglalkozó örmény és görög családokat, akik persze gondosan ügyeltek arra, hogy zsidó minél később telepedhessen körülük. Mégis, Kaczér születésekor negyven éves már a városka zsidó közössége.

A nagy kelet-európai zsidóságot Szatmár, de lakóhoz, szépen eljut a Budapestén át közvetített nyugati kultúra is. Ez a két irányzat hat a fiatal Kaczér lelkére, az marad irányadó később is egész írói pályafutására. A zsidóság benső életének megélése, ismerete, szeretete és a magyar, meg a nyugati kifejezési formák harmóniája bontakozik ki Kaczér Illés elbeszéléseiben

vészetében. Tanul Jókaitól és Mikszáthtól, akiket még fiatalon kortársi közelségből szemlél és mesélő készsége csobogó patakjában a legujabb kori zsidó legenda szövevé, legendafejlődésépenyűgű áramlik, mint a legmagasabb fokon álló nyugat-európai irodalmi kifejezési forma. Kaczér életútjának állomásai Budapest, Csehszlovákia és Nyugat-Európa különböző nagyvárosai, míg végül Londonban köt ki és ott él most is. Néhány évvel ezelőtt látogatást tett Izraelben, ahol olvasói hatalmas tömege lelkesen ünnepelte. Itt főként az Új Keletben megjelent regény-folytatásai és cikkek fokozták népszerűségét.

Irodalmi alkotása műfaji beosztás szerint is, gazdag. Irta regényt, drámát, verset és mint publicista is a javából való. Hetvenéves születésnapján azonban eddigi irodalmi alkotásának gazdagságát áttekintve, a történeti regényírásban látjuk csillagot a legújabb magyar irodalom területén. "Zsidó legendája", nagy trilógia, amelynek részeit: Ne félj szolgám Jakob, Jericho ostroma és Három csillag - 1953-56 között jelentek meg. A magyar zsidóság csodálatos épe: ez a mű, amelyben Kaczér választ ad arra a kérdésre, hogy a nagy tör-

ténei regénynek a kiemelkedő, történetileg már jól meghatározott nagyemerről kell-e szólnia, vagy pedig nemzedékek kis embereinek hosszú sorát kell megörökítenie a valóságos és korhú történeti légkör bemutatásával. Kaczér, a néphez mindig közelálló lelki író, természetesen a második lehetőséget választotta. Pedig mennyivel könnyebb a történetileg már pontosan megrajzolt nagyság kikutatott és leszögezett életrajzi adatai köré regényt írni, mint egész nemzedékeket feltámasztani.

Különösen nehéz munkát végzett Kaczér azért is, mert a magyar zsidóság élete, amelyet ő regényeiben megörökít, történetileg csak nagyon hiányos vázlatokat kapott még eddig. A kor hű bemutatásához, amihhez regényeiben eljutott, nem lehetett elég a szorgos, aprólékos, sokfelé ágazó kortörténeti adatgyűjtés. - Elengedhetetlenül szükséges volt az évtizedek alatt az író lelkében felgyűlt megfigyelés, legenda meghallgatás, a korábbi századba nyúló emlékezettel rendelkező kortársakkal való beszélgetés, de legfőként a csodálatos intuíció, amellyel sikerült e kort önmagában feltámasztania és onnan kivettetni.

A hetvenéves Kaczér Illés től hível és olvasói még tovább szőp alkotásokat várnak és ennek tüzetével károsítik születésnapján

Uj külpolitikai orientáció felé?

Írta: Dr. Marton Ernő

Annak ellenére, hogy a legutóbbi közelkeleti válság során alig esett szó Izráelről, pillanatig sem ringattuk magunkat abban az illúzióban, mintha a helyzetünk lényegesen megváltozott volna. Az igazi közelkeleti válság középpontjában változatlanul Izráel áll és ott is fog állni mindaddig, amíg a nagyhatalmak közös erőfeszítése meg nem győzi az arabokat arról, hogy Izráelt mint megváltozhatatlan tényét kell elfogadniuk, amelyet nem áll módjukban megsemmisíteni. Ennek azonban éppen az ellenkezője történik. Oroszország betörése a közelkeleti térségbe csak fokozta a feszültséget. Az a körülmény, hogy a cseh-egyiptomi fegyverüzlet óta a lokális közelkeleti válság világhatalmakká szélesedett, amelyben a két szembenálló kolosszus mérli össze erejét, mit sem csökkentette az adott helyzetben rejlő veszélyeket, sőt fokozta azokat. A rivális világhatalmak egymással versenyezve fegyverezik fel saját arab szövetségeseiket és mindenki nagyon jól tudja, hogy ezek a fegyverek adott pillanatban egyesült erővel Izráel ellen fordulhatnak. Bár a közelkeleti katonai erő egyensúlya még nem borult fel teljesen és Izráel még szembe tud nézni bármilyen arab támadással, mégis, ha ez a folyamat tovább tart, elérkezhetik a pillanat, amikor Izráel biztonsága komoly veszélybe kerülhet.

Aki figyelemmel olvasta végig Ben Gurion miniszterelnök hétfői Kneszet-expozéját, nyilván kiérezte a sorok közül, hogy az izráeli külpolitika súlyos dilemma elé került. Ezt a dilemmát elsősorban Oroszország egyre ellenségesebbé váló magatartása okozza Izráel szemében. Az orosz politika a legutolsó tíz év alatt nemcsak, hogy megváltozott, de pontosan 180 fokos fordulatot vett Izráel szemben.

1947 november 29-én az UNO történelmi nevezetességű ülésén Oroszország egyik championja volt annak a határozatnak, amely kimondta a zsidó állam felállítását. A felszabadító háború során a Szovjetunió leghűségesebb szövetségese, Csehszlovákia látta el a fiatal izráeli hadsereget fegyverekkel, amelyeknek nagy részük volt az arabok fölött aratott győzelemből.

Oroszország később is nem egyszer szállt nyíltan sikra Izráel jogaiért. 1948 november 22-én Csarapkin orosz delegátus volt az, aki a Biztonsági Tanácsban követelte, hogy az idegen (ártsd arab) csapatokat azonnal vonják ki Palesztinából. Amikor az egyiptomi delegátus megkérdte kiket ért „idegen csapatok” alatt, Csarapkin azt válaszolta: „Azokat az idegen kormánypárti csapatokat, amelyeket Palesztinába és megakadályozták a béke megteremtését.”

Mire az egyiptomi delegátus elkéseredetten replikázott: „Oroszország csak azokat a hadseregeket tekint idegeneknek, amelyeket Palesztina legális képviselői hívtak be, hogy megmentésük őket a cionistáktól, míg azokat, akik csak az utolsó

hónapokban érkeztek Kelet-Középeurópából, nem tekintik idegeneknek.” Amikor 1948 decemberében Izráelnek az UNO tagállamai közé való felvételét tárgyalták, Oroszország ugyan csak ama államok közé tartozott, amelyek — Angliamakacs ellenzésével szemben — feltétel nélkül támogatták Izráel felvételét.

Sokáig lehetne még folytatni a példákat, amelyek azt bizonyítják, hogy Oroszország a zsidó állam megalapításának első éveiben lojálisan és következetesen támogatta Izráelt.

Mi okozta tehát ezt a mélyreható, gyökeres változást az oroszok magatartásában? A közelkeleti válságnagyon egyszerű: a megváltozott világhatalmi helyzet és Oroszország megváltozott stratégiai érdekei. Tíz évvel ezelőtt a zsidó állam felállítása jelentette az angolok kikergetését erről a térségről, ma pedig az arab nacionalizmus szitása és felfegyverzése jelenti az amerikai befolyás csökkentését ezen a téren. Tévedés volna azt hinni, hogy az oroszok mai közelkeleti politikáját az arabok iránti különös szeretet, vagy a zsidókkal szemben való fokozott gyűlölet diktálja. Az orosz politika akkor is, ma is, hűvös, érzelmentes megfontolások eredménye volt és logikus részét képezte a hidegháború globális stratégiájának, amelyet már tíz éve folytat nyugati riválisa ellen. Hogy mennyire nem befolyásolják az orosz politikát érzelmeik, vagy akár ideológiai szempontok, azt éppen Izráel esete bizonyítja. A szovjet kommunizmus harminc éven át valóságos ideológiai keresztet hajtotta tovább a cionizmus ellen, mégis amikor az orosz világhatalmi koncepció megkívánta, egy percig sem habozott, hogy odaálljon a cionista állam legbuzgóbb babái köré.

A válasz tehát a feltett kérdésre egyszerű is, igaz is és mégsem teljes. Az utóbbi időkben egyre gyakrabban hangzik fel a kérdés, vajjon az izráeli külpolitika vonalvezetése helyes volt-e Oroszország szemében, vajjon nem volt-e ennek a politikának is némi része abban, hogy ilyen élesen elváltak utjaink Oroszországtól.

Nem kétséges, hogy az elmúlt tíz év alatt az izráeli külpolitika is elég kacskaringós utakat járt be. Az államalakítás pillanatában az izráeli külpolitika nagy ideálja az volt, hogy olyan semleges állam váljék, mint Svájc, amelynek már évszázadok óta sikerült kivonnia magát a környező nagyhatalmak konfliktusai alól. Ben Gurion az államalakítás utáni első ros-hásán üzenetében, 1948 október 3-án ezeket írta: „Büszkék vagyunk arra, hogy Cion zászlaja ott leng a két világvárosban, Moszkvában és Washingtonban és, hogy ennek a két hatalmas országnak a lobogója együtt leng a zsidó államban.”

Ez a Svájc-szerű semlegeségi koncepció azonban nem tartott sokáig. Nem is tartott. Hiszen Svájc odáig ment a semlegességben,

hogy nem volt hajlandó belépni még az UNO-ba sem. Izráel számára pedig létfontosságú kérdés volt, hogy mielőbb bekerüljön a Egyesült Nemzetek Szervezetébe. Az abszolút semlegesség gondolatát csakhamar a „nemazonosítás” (héberül: i-hiz-dáhut) politikájának jelszavává változta fel. Mose Sárét, akkori külügyminiszter 1948 november 2-ikán ezt az elvet így fogalmazta meg: „Izráel hűségesen kitart ama politikai álláspontja mellett, hogy nem azonosítja magát az egymással szembenálló két hatalmi csoport egyikével sem. Az, hogy jóviszonyban vagyunk Amerikával és más nyugati államokkal, semmiképpen sem jelenti azt, hogy megtagadjuk Oroszországgal iránti barátságunkat. Sőt nagy súlyt helyezünk ennek a barátságnak további kimélyítésére.”

Sajnos a politikai fejlemények oda vezettek, hogy nem tudtuk megmaradni a „nemazonosítás” koncepciója mellett sem. Az arab államoknak egyre jobban megmerevedő negatív álláspontja Izráel álláspontja szemben arra, kényserítette külpolitikánkat, hogy barátok és szövetségesek után nézzen, akik a szükség órájában mellénk állnak és segítségünkre lehetnek. Kormányunk ezt a segítséget a nyugati hatalmaktól, elsősorban Amerikától remélte elérni, annál is inkább, mert ezek a hatalmak már itt voltak a Közelkeleten, míg Oroszország akkor még csak távoli szemlélője volt az itt folyó eseményeknek. Ezeket kerestül rendkívül erőfeszítéseket tettünk, hogy a nyugati hatalmaktól valamelyes garanciákat kapjunk határaink védelmére (az 1950 évi háromhatalmi nyilatkozatot sohasem tekintettük tényleges garanciának), de a komplikált közelkeleti helyzet miatt egyetlen hatalom sem vállalkozott erre a feladatra.

Amikor a nyugati hatalmak szervezni kezdték a bagdadi paktumot, amelynek már kimondott szovjet-ellenes éle volt, rendkívül megbántva éreztük magunkat, hogy ebbe a körzeti biztonsági szervezetbe nem invitáltak meg bennünket is. Általában renkívül módon irritált bennünket izoláltságunk tudata és azt reméltük, ha politikánkat jobban és szervezettebben fogjuk a Nyugathoz kapcsolni, úgy ez az izoláltság előbb-utóbb meg fog szűnni.

Igy került le lassanként a napirendről a „nemazonosítás” politikája. Amikor aztán az Eisenhower-doktrína meghirdetése során Izráelnek először nyíltot alkalma, hogy bejusson egy nemzetközi biztonsági szerv keretei közé — lettlegyen ez a keret még olyan laza és ködös — rövid habozás után fejest ugrottunk a doktrínába. Ma már tudjuk, hogy az Eisenhower-doktrínához való csatlakozás nem hozott pozitív elemeket az izráeli külpolitikába. Hiszen Dulles amerikai külügyminiszter csak a napokban jelentette ki újra, hogy a doktrína nem alkalmazható Izráel és az arab államok közötti viszonyra, márpedig bennünket mindenképp ez érdekel.

Az oroszok szemében viszont az Eisenhower-doktrínához való lecsatlakozás — noha az részünkről bizonyos, az oroszok felé szóló fenntartásokkal történt, — nyílt, ellenséges gesztusnak számított. Ma már nyílt titok, hogy a doktrínához való csatlakozást annakidején nemcsak a szélső baloldali pártok ellenezték, hanem számos mérsékelt polgári politikus is, közöttük olyan személyiség, mint dr.

Náchum Goldmann, a Cionista Világszervezet elnöke.

Abban tehát, hogy az oroszok ma oly szenvedélyesen ellenséges magatartást tanúsítanak Izráel szemében, némi része van az izráeli külpolitikának is. Főleg pszichológiai szempontból követtünk el hibákat. Nem vettük figyelembe azt a közismert tény, hogy az orosz politikuskok minden külső agresszivitásuk mellett is, rendkívül érzékenyek. A szovjet-politika dübörgő vashomlokzata mögött gyakran a félelem, a rossz lelkiismeret és egy nagyadag alacsonyrendűségi komplexum húzódik meg. Rendszerint ez a lélektani háttere az oroszok sokszor oly meglepő politikai gesztusainak. Ezért találkozunk oly gyakran az orosz politikákban a tulkompenzáció ismert jelenségével. Ezen az alacsonyrendűségi komplexumon még a mesterséges hold és a kontinensközötti rakéta feltalálása sem változtatott sokat.

Hallgassuk csak meg mit mondott Chruscsev néhány nappal ezelőtt James Reston-nak, a New-York Times washingtoni szerkesztőjének:

„A nyugati leszerelési javaslatok — mondotta Nikita Chruscsev — olyanok, amelyeket az erős diktál a gyengének. Eisenhower elnök úgy akar tárgyalni velünk, mint valami csatlósokkal. De velünk így nem lehet tárgyalni.”

Ebből a néhány mondatból a hozzáértő pszichiáter bizonyára egészen messzeemenő következtetéseket tudna levonni és talán nem ártana, ha a nyugati hatalmak is Oroszországgal való kapcsolataikban nagyobb figyelmet szentelnének ezeknek a lélektani komplexumoknak.

Nem kell tehát csodálkoznunk rajta, ha Izráel mai külpolitikája nem tetszik a Szovjetunióknak. — Gromikó külügyminiszter e hét keddén az UNO közgyűlésén világosan meg is mondta, hogy Oroszországnak Izráel külpolitikát magatartása ellen van kifogása. „A múlt bebizonyította, — mondotta Gromikó — hogy Izráel vezetői nem gondolták át kellőképpen, vajjon jelenlegi külpolitikájuk összhangban áll-e államuk jövőjével és általában a ténnyel, hogy államot alkotnak.” E fenyegetésnek is beillő kijelentés végső fokozatát jelentti, hogy egy olyan kis államnak, mint Izráel óvatossább külpolitikát kell folytatnia és figyelembe kell vennie a világban ható összes erőket.

Nem ártatjuk magunkat azzal, hogy Izráel — akár ilyen, akár olyan politikát folytat — egy hajszálnyira is meg tudja változtatni az orosz világhatalom általános vonalát. De a lokális szemárványlatokra talán lehet némi befolyással. És ez a cse-

kélyesség adott esetben döntő fontosságú lehet részünkre.

Izráel számára az adott körülmények között a legkedvezőbb megoldásnak látszik, hogy Washington és Moszkva mielőbb megegyezzenek egymással a közelkeleti kérdésben. Egy ilyen megegyezés szükségszerűleg a jelenlegi status quo elismerését jelentené, vagyis az orosz befolyás fenntartását Szíriában és Egyiptomban. Ez a befolyás ma már a térség politikai realitása közé tartozik és annak el nem ismerése ugyanolyan üres fikció lenne, mint amilyen fikció az, amikor Amerika nem ismeri el a 450 millió lelket számláló kommunista kínai birodalmat és azt egyszerűen nemlétezőnek tekinti.

A közelkeleti megegyezés lehetővé tenné, hogy beszüntessék az arab államok további felfegyverzését és általános fegyverküldési tilalmat, embargót rendeljenek el a Közelkeletre. Ez a tény egymagában is nagymértékben enyhítené a feszültséget. Amerika és Oroszország is előbb-utóbb rájönnek arra, hogy ha el akarják kerülni a világháború katasztrófáját, meg kell egyezniük a legfontosabb vita-pontokban, amelyek között ma első helyen áll a Közelkelet.

Ahhoz, hogy Izráel fogyatékos erőihez képest csekélyen járulhasson hozzá egy ilyen kibontakozás előkészítéséhez, multhatatlanul szükségesnek látszik, hogy fokozatosan, némi módosítást eszközöljön jelenlegi külpolitikai vonalán. A világ realitással előbb-utóbb arra fog kényszeríteni bennünket, hogy visszatérjünk a semlegesség, illetve a „nemazonosítás” politikájához, amely semmiesetre sem könnyű és problémamentes politikai út, bizonyos esetekben azonban az egyedüli járható. A nyugati hatalmak meg fogják érteni Izráel különleges helyzetét, valamint belőle adódó szükségszerű politikai konzekvenciákat és nem fogják ellenséges lépésnek tekinteni Izráel új politikai orientációját.

Oroszország minden jel szerint itt marad a Közelkeleten és aktív tényezője lesz ennek a térségnek. Egy kis állam nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy ilyen körülmények között érzelmeiken nyugvó egyoldalú politikát folytasson. Dr. Náchum Goldmann, a Cionista Világszervezet elnöke, aki közismerten népiünk egyik legokosabb politikai koponyája, hetek óta folytat tárgyalásokat és tesz erőfeszítéseket, hogy előkészítse ezt, a véleménye szerint elkerülhetetlen irány-változást az izráeli politikában. Az az értesünk, hogy Dávid Ben Gurion miniszterelnök legutóbbi Kneszet-beszéde is határozottan jelezte ezen az úton.

Nagy emberek mosolya

Nagy Lajos egy alkalommal a Japán-kávéházban Görög Lászlótól kért egy pengőt kölcsön, hogy feketéjét kifizethesse. Görög gyorsan a zsebébe nyúlt és átadta a kért pengőt. Pár nap múlva Nagy Lajos megadta a tartozását.

Ezután is gyakran fordult elő, hogy Nagy Lajos Görögötől egy pengőt kért kölcsön, amit mindenkor meg is adott.

Egyszer Görög László volt rossz helyzetben és ő kért kölcsön egy pengőt Nagy Lajostól. Ez így ment hosszabb időn keresztül, hol Nagy Lajos tartozott Görögnek, hol Görög Nagy Lajosnak.

Egy nap, Nagy Lajos, az asztalához hívta Görögöt és elgondolkozva kérdezte: — Meg tudná nekem mondani, kedves barátom, hogy kinél van most a pengő?...

Mark Twain egyszer a brooklyni állatkertben látta egy gazdag bankár, aki a fiának mutatta a vadállatokot. Twain az állatkert igazgatójával beszélgetett, majd mikor elváltak egymástól, hozzáfűzte a bankigazgató és ezt mondta: — Látom, jóbarátságban van az állatkert igazgatójával. Meg tudná nekem mondani, mennyibe kerülhet az állatkert? Meg szeretném venni a fiamnak, aki erre nagyon kér.

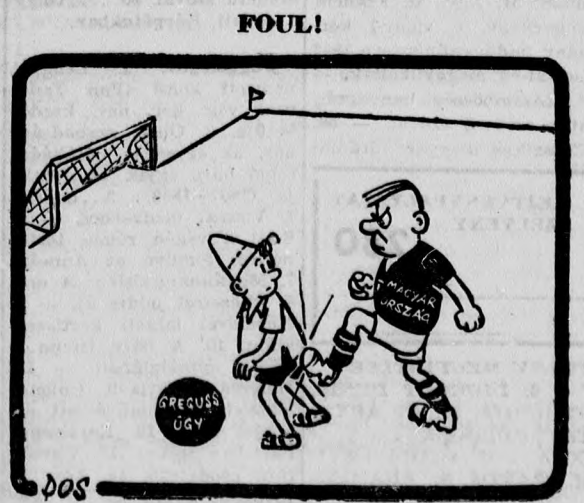
Mark Twain nagyon elcsodálkozott a különös kérdésen és a gyermekét is alaposan megsemmelítte, majd így szólt: — Mondja, kedves vezérigazgató úr, mennyibe kerül ez a kisgyerek? Meg szeretném venni az állatkertnek...

Odry Árpád egy vidéki kisvárosban pihent inkognitóban. A helyi színház igazgatója valahogy megtudta, hogy a nagy művész a városban tartózkodik, felkereste őt és felkérte, hogy játssza el a Hamlet című szerepét.

— Ez sokmindentől függ — válaszolta Odry —, elsősorban azonban attól, hogy milyen fellépései ajánl fel. Az igazgató nagyon keveset ígért és Odry ezekkel a szavakkal utasította vissza: — Művészi okokból nem vállalhatom a szerepet: a Hamlet alakításának nem szabad valóban örülnie lennie.

Tempa Mihályt a Bach-korszak idején letartóztatták és pár hétig katonai fogházban őrizték. Különösen „A golyáho” című verse miatt haragudták rá. Szabadlábra helyezésekor a magyarul rosszul beszélő sváb katonai ügyész ezt mondta neki: — Most az egyszer még pardon magának és nehet is, de nekem nem csinálni több golyát!

Latabár Kálmánt, a legidősebbet, ezzel a színpadi tréfával akarta kellemetlen helyzetbe hozni az egyik kollégája. Latabár a Nemzeti Színház színpadán a Bánk bánban az udvarnokot alakította. Az ötödik felvonásban, a szerep szerint, Solyom mester átnyújtott neki egy pergamentekercset, melynek tartalmát fel kellett olvasnia. A színpadi szokás szerint a felolvasható szöveget a színészek nem tanulják meg. Most a tréfacsináló azonban olyan tekercset adott át Latabárnak, melyben a szöveg hiányzott. Latabár nem vesztette el lélekjelenlétét, visszaadta a tekercset Solyom mesternek és ezt mondta: — Nem látok olvasni a könnyektől, melyek elleplek szememet. Olva.d fel te az írást, fiam!



KASSA (Kosice) és környékiek köre
folyó hó 29-én, kedden este 9 órai kezdettel rendezi szokásos évi találkozóját

NESEF keretében
a Jarkon szálló helyiségeiben (T. A. Hajarkon-u. 64)
Egyben Mákkábi összejövetel.

DUCCI-CARLO kiváló zenekara **TOMBOLA**
Vendégeket szívesen látunk.

SZÍNHÁZ

Hábimá: Az ártatlanok legyilkolása

Végeredményben nagy csatlódást okozott William Saroyan izgalommal várt darabja, „Az ártatlanok legyilkolása” (The slaughter of the Innocents), amellyel a Hábima új szezonját nyitotta meg — sok reménnyel.

Csalódást okozott, mert a téma igen érdekes — a totalitáris uralom keresztmetszete — amelyet Saroyan, az ismert amerikai, szocialista író öt évvel ezelőtt, a MacCarthy éra idején álmódott meg, mint valami rémképet, de nem úgy dolgozta fel színdarabba, hogy az valóban élvezhető legyen.

Elsősorban nem számított azzal, hogy a nézőnek idegei is vannak, amelyek nehezen bírják el, ha a színpadon, vagy a színpad mögött sorra öldöklök az embereket s lövöldözések sora hasítja a dobharttyúkat.

A színdarab mindent eltűz, nem vall a regényéből és novelláiból realitáinak ismert írója, aki mindig közel áll a valósághoz. A terrort, amit Saroyan a darabban lefest, még a Rebespierre-terror sem közelíti meg borzalomban. Túlszárnyalja Orwell „1984” című utópista regényét, Artur Köstler leírását az orosz terrortól, sőt fölülmúlja még a náci szörnyű módszerét is.

A totalitáris néपालom kilencedik hónapjában egy korcsma helyiségben véstörvényszék ül össze, amely minden gyanús embert halálra ítél anélkül, hogy tárgyalná a gyanúsított ügyét. Senki sem mer fellázadni a terror ellen, pedig mindenki érzi, hogy reá is sor kerül. Csak amikor a törvényszék oda vetemedik, hogy egy hat éves gyermeket mond ki bűnösnek, Archie, a korcsmáros fellázad és minden rizikót magára vállalva, szembeszáll a rezsimmel.

Saroyan látszólag azt akarja kifejezni a cselekmény ily beállításával, hogy az ember, mint egyén, gyáva, akit a terror az állatiaságig elnyomhat, s nem lázadzik a másokon ért igazságtalansággal szemben, mert saját életét félti. Az egyetlen erő, ami a jövő emberét megmentheti — s ezzel a társadalmat is — az a család és az emberben mélyen gyökerező családi érzés. Ez az érzés ugrasztja ki Archieből is a lázadó ő, aki mindig családi életre vágyott, gyermekekre, most nem nézheti, hogy egy ártatlan gyermeket is a halálba küldenek. May Foley, kiöregedett utcanő, élete célját látja abban, hogy a gyermeket kimentetheti a pokolból és anyja helyett anyja lehet. Rose szintén boldog, hogy Archie leányának fogadja, hogy része lesz végre meghitt és áhitott családi életben. Az egyik fiatal halálra ítélt „születésnap ünnepe” mormogásával az ajkán hal meg, mintha ez rövid életének legnagyobb élménye lett volna.

Nagy kár, hogy a darab a terror borzalmaitságát hangsúlyozza ki s az egyetlen komikus és jellegzetességében kitűnő jelenet teljesen elsikkad benne: amikor az időszínházi kritikus kerül a vadlőttak padjára, mert a „vonallal” dacolva jót irt egy színésznőről. Az elegáns,

teljesen más világból való úr nem ijed meg — bár tudja mi következik, — és erősen megmondja véleményét az egész rezsimről, a jelenlévő kormány megbízottról, a bíróról, mindenkiről. A bírót annyira meglepi ekkora bátorság, hogy — bizonyára örültnek nézi a kritikust — és felmenti. Erre a kritikus csaknem tánclelésben, könynyedén, kedélyesen vonul el a közben megjelent színésznővel együtt.

Sajnos a darab magáért beszél. Most már megértjük, miért nem adták elő az elmúlt öt év folyamán sem Amerikában, sem másutt.

Micha Aserov (a kormány embere) és Chajim Amitáj, a bíró szerepében igen jók, a szerepnek megfelelően merevek és kegyetlenek. Uri Kutáj elegáns gentleman-kritikusa igen szórakoztató. Nachum Guttman azonban minden szereplő főlé kerül a bátor korcsmáros nemes, humánus alakításával. Ada Tal és Sosáná Duer, szimpatikusnak beál-

lított utcanő szerepeikben szintén a darab élettel teletöltésére képesek.

A darabot kétségtelenül emeli a rendezés és a diszletek. Peter Frye rendező helyesen tette, hogy a diszleteket ily sejtelmes formában valósította meg, Jossel Bergner és Uriel Kahana diszlettervezőkkel. A szín-

Dzsigán és Schumacher „Náj múz gelechter” (Kilenc mérce kacagás)

A kitűnő és nagyvonalú jiddis kómikus színészpárról nemigen lehet újat mondani: előadásuk csak jó, vagy mégjobb. Ők az a társulat — s ez nagy dolog — amelyet mindenki meg akar legalább egyszer nézni, akár tud jiddisül, akár nem. De egy bizonyos: van egész színtől kitűnő társz-publikumuk, ami szintén nagy dolog oly kis országban, mint Izrael.

Idei programjukban nincs egy speciálisan kiemelkedő „nagy” szám, de mindegyik számuk mulattató, ahol nem lehet nem nevetni. Mint rendezés, a legérdekesebbek a politikai vonatkozású jelenetek és bemondások.

Amit kifogásolni valónak tartunk az előadásban, az a nagyszámú és közepes értékű éneket. A közönség a

és fényhatások, valamint Gary Bertini kísérelő zenéje szintén igen jó hatást keltenek.

Mindamellett marad a kérdés: vajjon helyesen cselekedett a Hábima, hogy ezzel a darabbal kezdje új szezonját? Vonzotta talán Saroyan neve és a „világpremier” gondolata?



Két kitűnő komikust akarja hallani és sajnálja az időt, amit egyébre pazarol. Dr. Marton Gizella

A HETI SZIDRA

- Noách -

„Ez Noé története: Noé igaz, jámbor férfiú volt a maga nemzedékében, Noé Istennel járt... És a föld megromlott Isten előtt, megtelt a föld erőszakkal... És szólt Isten Noéhoz: „Minden élő testnek elérkezett a vége előtte, mert a föld tele van miattuk erőszakkal és ezért elpusztítom őket a földdel együtt. Készíts magadnak bárkát géferfából... És én ime hozom az özönvizet a földre... minden, ami a földön van, pusztuljon el... Veled pedig szövetséget kötök...” (B'eresit 6, 9-18)

Feltűnő, hogy amikor a Tóra hozzáfog a vízözön leírásához, előljáróban „leigazolja” Noét, mondván hogy cádik volt, igaz, jámbor férfiú, aki Isten útjait járta és mindenben a legfelső utasításokat követte. A Noé-féle dossziében az első akta — az erkölcsi bizonyítvány. S mégis, a „cádik” jelző és cím nem tapadt hozzá nevéhez. Mind a mai napig ő a Szentírás körülírt alakja.

Bölcsseink (Szánhedrin 109) merész bonckése az erkölcsi bizonyítvány szövegén akadt meg. Annak értékét és érvényességét vonták kétségbe. B'erotáv, nemzedékében volt igaz és jámbor férfiú — mondja az Irás. Ezt a kitétel úgy értelmezhetem, ahogy akarom: jelentheti, hogy Noé külön dicséretreméltó ember volt, amennyiben abban a rossz környezetben is, amelyben élt, megőrizte erkölcsi tisztaságát. De azt is jelentheti — és ezen van a hangsúly —, hogy csak kortársaihoz képest volt igaz ember, míg ha Abraham korában élt volna, nem emelkedett volna ki az átlagemberek közül. („B'doro sel Avrahám lo hájá nechsáv lik'lum...”)

A lizenszki reb Elimelech példával illusztrálta a cádik igazi hivatását. Kegyetlen hideg van — mondta — hogyan törjük meg, hogyan küzdünk ellene? Az ember vehet egy jó bundát, vagy befűthet a kályhába. A különbség óriási: míg a bunda csak a gazdáját melegíti, a kályhánál mások is melegedhetnek. Az a cádik, aki csak azzal törődik, hogy ő maga meg ne fázzik, de másokra nem gondol, nem igazi cádik. Az ilyen ember „bundás cádik” (a cádik in pelc...)

Vájoléd Noách slosá banim, és nemzett Noé három fiút. A Gondviselés — mondják a kommentátorok — megkímélte Noét a legszörnyűbb dilemmától: hogyan végezze a szelekciót, kit vegyen be a mentőbárkába? Feleségén, három fián és menyein kívül nem volt más közeli hozzátartozója. Ki tudja, milyen lelki tortúrán ment volna keresztül, ha történetesen férjzett lányai vannak. A nő ugyanis a férj családjához tartozik, a Noé-lányok tehát nem kerülhettek volna be a transzportba.

Reb Mendele, a kocki cádik, az emberi lélek mélységeinek nagy buvárja lélektanilag magyarázza meg Noéhoz való viszonyunkat.

Az emberiség története — mondotta — tulajdonképpen kétszer kezdődött meg: Ádámmal és Noéval. De lám, milyen különös: míg Ádámmal való viszonyunk tökéletesen normális, Noénak lekötelezettjei vagyunk. Jámborságával megmentette az emberi fajt, más szavakkal, megmentette a mi életünket. Az emberi lélek pedig csak azt a szivességet bírja el, amelyet viszonzni képes. Aki megmentette életünket a biztos haláltól, elviselhetetlen terhet rótt ránk, mert egy életen át nem tudjuk a szivességét meghálálni. Az is emberi vonás, hogy ha nem tudjuk fizetni az adósságot, gyűlöljük a hitelezőt... Noé tragédiájának ez az igazi magyarázata...

Aszó Fhá tévá, készits magadnak bárkát. Bölcsseink szerint Noé 120 évet töltött a bárka elkészítésével, hogy embertársainak ez alatt ideje legyen a megtérésre. Természetesen kíváncsiak lettek arra, hogy mit csinál, mit ácsol és ő, — Noé — kérdéseikre válaszolva intette őket és figyelmeztette arra az ítéltre, amelyet Isten az emberiségnek szánt. Kortársai azonban kigúnyolták őt.

Szóval, Noé megzest megkapta a felmentvényt: idejében figyelmeztette az embereket, megmentő, hogy jön az özönvíz. Igazán megtette a magáét. Mit vártak tőle? De a mindig lojális Rási ezt a felmentvényt is megopponálta. A 7-ik fejezet 7-ik verse ugyanis így szól: „Es bement Noé meg fiait és felesége és fiainak feleségei vele együtt a bárkába az özönvíz elől” Noé kishitű volt, a Noách mikátné emuná hájá — mondja Rási — hitt is az özönvíz jövételében, meg nem is: mindenesetre csak akkor ment be a bárkába, amikor már nyakába szakadt a baj, amikor a víz már bekergette.

A Zohár (Fény könyve), a kabbalisták bibliája valóságos kirohanást intéz Noé ellen. Bűnös embernek tartja. Milyen jögon állapotodt meg Noé az Ur Istennel? — kérli. — Lám, az igazi vezért, Mose Rábénut nem lehetett kconcal, egyéni menlevéllel leszedni a lábáról. Amikor a zsidók aranyborjút csináltak és az Örökkévaló haragra gerjédt, így szólt Mózeshez: „V'átá hánichá II”, most tehát hagyj magamra és megsemmisítem őket, — téged pedig add tegyelek nagy nemzeté.” Tiszta mentőakció, nemde? De lássuk Mózes választát: „Vedd tudomásul, nem rólam van szó, az én egyéni sorsom az egész ügyben irreleváns. „Ha megbocsátod bűnüket, tovább akarok élni, ha pedig nem, m'chéni ná miszfr'chá, törölj ki engem könyvedből, amelybe az emberek sorsa van bejegyezve.” Mose Rábénu bátor és önzetlen kiállásával megmentette a zsidó népet.

Az Örökkévaló — fejtegeti a Zohár — valósággal szuggerálta Noét, amikor azt mondta „menj be te és házad népe a bárkába, mert téged láttalak igaznak előttem ebben a nemzedékben.” Cádik vagy, Noé, kérjél hát kegyelmet az emberiség számára, imádat meg fogom hallgatni. Noé helyrehozhatatlan bűne, hogy kapott a bárka-ajánlaton. Ezzel megmentette ugyan a maga és családja életét, de hozzájárult, az emberiség pusztulásához.

KERESZTRETJTVÉNY 280

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		16		17	18	19			20		21			
22	23		24		25		26	27						
28			29			30	31				32			
		33	34		35		36	37			38	39	40	
41	42		43		44	45			46		47		48	
49				50		51			52			53		
54				55			56						57	
58			59			60			61				62	
63			64			65			66		67		68	
		69			70				71		72			
		73			74				75		76		77	
78				79				80			81		82	
83				84	85		86		87			88		
89									90					

Vízszintes: 1. Francia politikus (1877–1932) a nevével eródláncolat építője. 6. Tolsztoj regény. 16. Francia év. 17. Ékezetelt fürdőeszköz. 19. Komikus filmszínészpár egyike. 20. Olasz király. 21. Vissza: délamerikai állam fővárosa. 22. Nobel-díj nyertes olasz költő, végén ker. nevének kezdőbetűje. 26. Francia író, („Strogoff Mihály”). — 28. Héber edény. 29. Franciául: értelem, józan ész. 31. A közmondás szerint duplán fárad. 32. Neki, franciául, végén fel. betű. 33. Biztonsági tanács. 35. Híres magyar labdarúgócsapat. 36. A skandináv mitológia főistene. — 38. Ékezetelt héber nép. — 40. Létezik színönimája keverve. — 41. Zománc (m=1). 44. A csillagászat muzsája. 46. Don... 48. Ékezetelt személye névmás. 49. Az USA elnöke, az első világháborúban. 51. Agy. 52. Francia tengernagy, a vichy-i kormány hadügyminisztere, 1942 dec. 24-én meggyilkolták. — 54. Közömbösség, hanyagság latin eredetű szóval. — 56. Klasszikus magyar dráma-

író (5-ik kocka duplahangzó). 58. N-nel a végén francia sarok, szöglet. 59. Vissza: Florida város és fürdőhely. 60. Ilyen főzések is van. 61. Fonetikus Shakespeare király. 62. Ékezetelt kis patak. 63. Z. T. 64. Európai tó. 65. Ide terelik be az állatokat (i=a). — 67. Vissza: héber bánat, bú. — 69. S-sel a végén, nagyképű üres beszéd. 70. Vissza: sövény. 72. A Tisza baloldali, jórészt csatornázott mellékfolyója, fel. ék. 73. Az ókori Róma nemesi uralkodó osztálya. 75. Kevert menaszony. 77. Szláv úr. — 78. Francia palota. 79. Nemzetközi műnyelv. 82. Betűpótlással végtag. 83. Európai folyó, 3-4 betű felcserélve. 84. Ban-ben németül. — 86. Román pénzegység (i=1). 87. Francia szövetség, egyezmény fonetikusan. 89. Kibé-lyelhetetlen ellentét görög eredetű szóval. 90. ... völgy a keleti Kárpátokban.

Függőleges: 1. Lengyel nemzeti költő (Pan Tadeusz) vég. ker. nev. kezdőbetűje. 2. Olasz szabadsághős, az egységes Itáliáért folyó harc egyik vezéralakja (1807–1882): 3... onézia. 4. Vissza: medveboc. — 5. S-sel a végén római történetíró, főműve az Annales. 7. Magánhangzólan 24 óra. 8. Ékezetelt jiddis új. — 9. Névelővel izráeli kertészszám. 10. A harc istene a görög mitológiában. — 11. Helyreállít, kijavít (műemléket, képzőművészeti alkotást stb.). 12. Karácsony Párisban (a=ó). 13. Vissza: finn ósodafutó. 14. AsszírIA fővárosa a Kr. e. 7-ik szá-

zadban. 15. A Chasmonesus dinasztia utolsó királya, teljes nevén. 18. Latin titoktartás fonetikusan (a=ó). 23. Rangjelző. 24. Nem szolga. 25. Menj! — angolul. — 27. Textilipari növény. 30. Vissza: Héber fiúnév. — 34. Gyászos emléktű szlovák miniszterelnök. 37. Német prepozíció. 39. Héberül zeneszerző, 4-ik betű duplahangzó. 42. Amerikai orvos, felfedezte a májkezelés kiváló hatását veszes vérszegénységben. 1934 Nobel-díj. — 43. Izraelben is szerepelt hírneves olasz karmester. 45. Héber falevelek. 46. Héber kéz. 47. Ivel a végén Kenya fővárosa. 50. Két szó: 1) a bosszúálló sors, a bűntető igazság, 2) én olaszul. 52. Francia Nyugat-Afrika fővárosa, a Zöldfok közelében. 53. N. M. 55. Vissza: európai vándornép, utolsó betűhöz Y-jár. 56. Német költő autöbográfiái regénye „Maler Nolton” (1804–1875) 57. Tudomást vesz róla, ék. fel. 60. Két szó: 1) Európai államfő, 2) olasz több. — 64. Két szó: 1) izráeli ipariskola, 2) ékezetelt héber kérem, kérlek. 65. Varázsló héberül (e=ó). 66. Olasz város Dél-Tiroiban az Adige-folyó partján. 68. Energiaátalakító berendezés. 69. A betevő... 70. Vissza: a közelmúltban elhunyt román cionista vezér 4-5 betű felcser. 71. Német filozófus, főműve: „Kritik der reinen Vernunft” vég ker. nevének kezdőbetűje. 73. Román páleva. 74. I. E. 76. Vissza: szülő becézve. 78. Kevert pad. — 80. Rag. 81. Vissza: Egyesült Nemzetek. 85. Lámeretlen. — 88. T. Z.

UJKELET REJTVENYPALYAZAT SZELVÉNY 280

Név:
Cím:

277. SZÁMÚ KERESZTRETJTVÉNY MEGFEJTÉSE
Vízszintes: 1. FALLADA, — 6. DIDEROT DENIS, 26. ATMOSZFÉRA, 54. OLIGARCHIA, 56. AT ABYASZIV, 70. HELIKON, 89. MELANKOLIKUS.
Függőleges: 1. FRAZEOLOGIA, — 15. SZÁRÁ LEVITÁNÁI, 43. AKADEMIA, 47. SZAMOS, 50. ARAMEUBOK, 55. FEISAL.

A FEKETE SZOMBAT

(5)

Irta: BARZILAY ISTVAN

Elfogyasztották az előkészített hideg elemőzsiát, amit sir George MacPatrick tábornok annyira megcsodált. Aztán segített Eszternek rendbehozni a szobát, seprtek, felmostak és behordták a szétdobált holmit. A kis rádió, amelyet a kibuc tagjai rangidősségi sorrendben kaptak, ütött-kopottan került elő, de csodálatos módon nem történt semmi baja és a Kol Jerusálaim végtelen hanglemzés-műsorának hallgatása közben dolgoztak, hangtalanul, kiki a maga gondjába elmerülve.

Holtfáradtan kerültek ágyba, Aliza nem ment liftjébe, Eszternél akarta tölteni az éjszakát. A dupla vaságyon elnyúlva csak azt akarták bevárni, hogy a Hágáná titkos rádiója, a Kol Jiszráél, beszámoljon a fekete szombat eseményeiről. Az étkezőterem felől is a rádió zengett, a tisztásra, amelyben délelőtt a véres ütközet folyt, elcsigázott emberek ugyancsak a Kol Jiszráélit várták, amelyet minden este hangszóróval közvetítettek az étkezőterem rádiójából.

Megszólt végre az adó, megdöbbentő részletekkel szolgált a fekete szombatról. Az angolok három hadosztályt vetettek be huszonhét település ellen és több mint kétezer embert hurcoltak el. A hajnali órákban Jeruzsálemben megszállták a Nemzeti Alapok épületét, s ugyanekkor, rendőrszettek vezetés alatt katonai csoportok jelentek meg a Szochnut és a Váád Leumi vezetőinek lakásán, letartóztatták Mose Sertokot, a politikai osztály vezetőjét, Jicchák Grünbaumot, a Szochnut vezetőségi tagját, Dávid Remezt, a Váád Leumi elnökét, dr. Bernard Joseph ügyvédet, a politikai osztály jogtanácsosát.

A legnagyobb felháborodással Jehuda Leib Fischmann rabbi, a Szochnut vezetőségének helyettes elnöke letartóztatását tárgyalta a titkos rádió. Az idős rabbi arra kényszerítették, hogy szombaton autóra szálljon. Fischmann rabbi hivatkozott a szombat szentségére és felajánlotta, hogy gyalog teszi meg az utat a detektívek vagy a katonák kíséretében. A letartóztatást végző személyek erre durván megragadták az idős, tiszteletreméltó tudóst, a vasárnapjukat olyan lelkiismeretesen szombatban tartó angolok fegyveresen kényszerítették egy rabbit a szombat megszegésére. Az egyik katona tetteg is bántalmazta — így mondta a titkos rádió.

Huszonhét kibucban és szövetségi faluban rendeztek fegyvertatást és akarták leigazoltatni az embereket, „terroristákat és bandavezéreket”, valamint illegális bevándorlókat keresve. Mindenütt azonos jelenetek játszódtak le, az emberek lefektették a földre, megtagadták az engedelmességet, mire a katonák erőszakkal cipelték el őket igazoltatásra. Helyenként súlyos összeütközések történtek, az angolok fegyvert használtak. Kilenzsidó és három angol esett el és mindkét részből rengeteg a sebesült, közöttük számos súlyos kórházba szállítottak.

Az angolok azt jelentik, hogy Jagurban meglátálták a Hágáná titkos fegyverraktárát és vasárnapra meghívták Jagurba a sajtó munkatársait, hogy megmutassák nekik a fegyvereket.

— Arról, hogy kétezer nőt és férfit hurcoltak, öt menedékben emlékeztek meg,

Fischmann rabbiól negyed-óránig zengedeztek, — fakadt ki Eszter jiddisül. — Az a legfontosabb, hogy a rabbi a sábesz megszegésére kényszerítették, ez a mi chaluciszocialista rádióink legfőbb gondja. Meglátod mit fogunk mondani erről a zsidó templomban dróset mondanak róla, és ezen a címen fogunk snöderolni a zsidók az egész világon a templomokban a Keren Hajjeszodnak... Még a gojok, az úgynevezett világgözvélemény is ezen háborodik fel, ez lesz a mi politikai fegyverünk, nem Niszán és a társai...

— Ez is, az is nagy aljaság — vetette ellen Aliza — igenis, elvetemült gazság, hogy szegény öreget szombaton autóra tették, biztos vagyok benne, hogy Joelnek is ez a véleménye. Képzeld csak el, hogy ómamát rakták volna így fel teherautóra szombaton.

— Kutyább dolgot is csináltak a zsidókkal, te magad is átélted...

— Azok más körülmények voltak. Nem volt, aki jogokat követeljen, hogyan lehetett volna a nációk ellen így védekezni? Csak néhány goj nép tette, mi zsidók eltiport férgek voltunk. De itt a hazánkban, igenis megkövetelhetjük, hogy ne rakjanak fel szombaton egy rabbit az autóra.

— A bábe szegény tilemet mondott volna a Marcona katonák között — jegyezte meg endesebben Eszter.

— Bizonyára Fischmann rabbi is azt tette... Kisir-tam volna a szemem, ha llyesmit hallok ómamáról...

Maguk előtt látták nagyanyjukat, amint már kissé görnyedten jár kel a pátriárchális zsidó házban, bekötött feje alatt csillogó nagy kék szemével, amit öt gyereke és csaknem valamennyi unokája örökölt; érezték, amint ezekből a szemekből feléjük árad, szinte tapinthatóan az áhitatos hit tüze, amit a felvilágosultság utját járó leszármazottak már nem érezték magukban, de olyan természetesen vetődtek, hogy kiapadhatatlanul él az ómama egyéniségében.

— Te mindig igazi szentet láttál az ómamában — törtéte meg a csendes Eszter.

— Az is volt. Az én szememben ő személyesített meg minden szépséget és jószágot. Amikor a keresztyéneknél bujtam meg, aztán a táborban és a bunkerben, meg a nagy bujdosás közben végig Lengyelországon... mindig előttem volt, amint imakönyvébe hajol és közben az ajkát mozgatja... Isten bocsássa meg nekem, többet gondoltam rá mint a szüleimre... Valami kis hitet adott nekem... tudod, olyan keveset tudtam akkor a zsidóságról... és talán az ő emléke is adott egy kis erőt, hogy mindent átvészeljek. Ezt olyan nehéz megfogalmazni, hiszen az egész annyira megfoghatatlan, nem a magaméban, hanem az ő rendületlen hitében bíz-tam, amit sosem akart másra erőszakolni, de az egész világ bűnét akarta általa jóvátenni.

— Mindig ott lábatlankodtál a szoknyája körül. És mi féltékenyek voltunk rád, mert legkedvesebb unokája voltál.

— En meg benneteket irigyeltek, hogy állandóan közelében lehettetek, egy városban laktatok. Hiszen én csak peszáchkor vagy a vakációban láthattam, amikor odautaztunk Varsóból... Tudod, a bunkerben imakönyvet írtál, Grünhuték, akik a bunkert építették és

remekül berendezték maguknak, ugylátszik kicsit vallásosok voltak. Igyekeztem silabilizálni benne, alig-alig tudtam már héberül olvasni, hiszen három évig keresztények között voltam és katolikus hittanra jártam. És ómamához fohászkoztam.

— Most is tudd azt — sirta el magát Eszter — hogy az angolok nem kínozzák meg az én Niszánomat.

— Miért éppen őt kínozzák? Éppúgy nem ismerik a személyazonosságát, mint a többiekét. Ne láss rémképeket, Niszán egészen biztosan itthon lesz egy hét múlva. Biztosan ő is hallgatta a titkos rádiót, ebben a csodák országában még az is lehetséges, hogy foglyok titkos rádiót hallgassanak. A bunkerben Grünhuték batériás rádiót hagytak fülhallgatóval és tartalékbatéria is volt... Varsóban már csak a kivételezettek tarthatták rádiót, mi pedig pontosan tudtunk mindent, hogy a németek elvesztették a háborút és vártuk a felszabadulást...

Eszter figyelmét most leköttötte Aliza elbeszélése.

— Hányan voltak a bunkerben?

— Nem meséltem még el? Négyen szöktünk meg a lebombázott katonai táborból, két lány és két fiú... — Aliza folyékonyan beszélt el a betanult történetet és ijedten emlékezett vissza, hogy a tábornoknak véletlenül az igazat mondta, „másodmagammal”...

Aliza álombeszélt Esz-

tert, de ő maga még sokáig ébren volt, azokra az emlékekre gondolt, amelyeket elhallgatott és nem mondhat el soha senkinek.

★

Eliezer Káplán fáradt volt már, amikor Gváot kibucba érkezett. Nyolc települést látogatott meg, mindenütt meglepetésként a szótrombolt házakat, a bedűtött kerítést, a tönkretett veteményeskereteket, amelyekben a beszedésre váró termést tankok taposták a földbe, meghallgatta a kibuc titkárok beszámolóit a kár felbecsüléséről, vigasztaló szavakat kellett mondania és igérni, óvatosan, legalábbis teljes készséget tanúsítva, mert ki tudhatta nála pontosabban, hogy a Jewish Agency pénztára, amelynek ő a kincstárnoka kong az ürességtől...

Személyes biztonsága felől sem lehetett teljes nyugalomban. Hiszen az angolok minden lépése kiszámíthatatlan volt, mint az egész katonai művelet, amellyel úgy sujtottak le a palesztinai zsidóságra, mint az olyan bérnyílós, aki nem tudja biztosan, nem tévedett-e az áldozat személyében. Miért éppen Sertok és Remez, vagy a szentéletű Fischmann rabbi, miért nem ő, vagy az exekutíve akár melyik más tagja került drótsóvénnyé? Most pedig szabadon maradt kollégáival együtt vállalni a katonák elleni mozgalmat fe-

lölősségét, a borzalmas anyagi terheket és a majdnem megoldhatatlan politikai feladatokat. Asszisztálni Weizmannnak a kormányval folytatott tárgyalásokban és la- virozni a szembenálló felfogások között, amelyek egy részét Chájim Weizmann, másrészt Dávid Ben Gurion képviselt az angolokkal szembeni magatartás tekintetében. Mint minden pezsgőügyi miniszter, ő is a békés utat kereste, s különösen ő, az úton levő állam kincstárnoka szent kötelességének tartotta, hogy igyekezzék megmenteni, amit évtizedek alatt a semmiből építettek, a kis zsidó mezőgazdaságot, a fejlődő városokat, az egész üldözött nép örök reményességét, hogy ebben az országban otthon építenek fel a számukra. Most pedig maga előtt látta a rombolást, amit az angol kormányval való nyílt szembeszállás következményeként könyvelt el... Kalkulációhoz szokott agya gépiesen sorakoztatta fel a számoszlopokat... az Amerikában és az egész világon folyó politikai akció mérhetetlen összegeket emésztett fel, az illegális alijja megszervezése, a biztonsági kiadások túladtak minden elképzelhető jövedelmet, amire a cionista alapok gyűjtéseiből számítani lehetett. Most pedig itt vannak ezek a pusztítások, amelyek egyik-másik települést a tönk szélére jutdították és ezek a minden nélkülözést kipróbált telepések jogosan követelhetek támo-

gatást a Jewish Agency-től... de miből?

Az autósor megállt, a kibuc bejárata benépesült. Káplán két kísérőjével állt autója mellett, mögötte újságírók, a Kibuc Hámeuchád emberei, a Hisztdárut és a mezőgazdasági központ küldöttel, akik biztató szavakat akartak mondani a hősiesség kibucoknak, néhány jeepben fiatal emberek, névtelen katonák, a Pálmách és a Hágáná tisztjei, akik a passzív ellenállás pontos lefolyásáról akartak részleteket tudni.

Menáchem, a kibuc titkára és Jicchák várták őket a bejáratnál. Káplánnak mindig mosoly mutató arcán az öröm kifejezése jelent meg, amikor Menáchem így kezdte:

— Azt hiszem fölösleges végignézni a károkat, bizonyára láttad már néhány kibucban, jertek be az étkezőterembe és ott majd mindent elmagyarázunk.

Este fél hét volt már, július második, az angolok csak aznap délelőtt vonultak el a bejárat elől. Káplán elismerően nézett körül, itt nekifeküdtek az emberek és rendbetették otthonukat, sokkal kevésbé sivár kép fogadta mint másutt. Az étkezőteremben még látszottak a korai vacsora nyomai, de őket tiszta asztal várta, nagy kannaival a közepe, amelyben forró tea gőzölgött és a városból sürgösen szállított friss kenyér és dzsem, szegényes vendéglátás a letiport kibucban. Érdeklődő tekintetekkel tállakozott, ott volt a fél kibuc, anyák apró gyermekekkel karjukon, a székerek között futkározó nagyobb gyerekeket kitanácsolták, Menáchem így is nagy lármában emelkedett szólásra.

— A veteményeskertben csaknem teljes a pusztítás, a takarmányvetés érzését is tönkretették. A fegyverek alatt teljesen lakhatatlanná tették egy négy lakoskózból álló házat, ujjá kell építeni... Az egyik traktort szétszedték, motorját nem találják sehol, valószínűleg egy angol katona egyéni zsákmánya lett. A zongorában is fegyvert kerestek, ki tudja megjavítható-e. A konyhában egész sereg holmi vált használhatatlanná... Az élelmiszerraktárban nem loptak, de fegyverkeresés közben bajonettel vágták fel a zsákokat, cukor, rizs, szárazlaska egyhalmomban van, próbálkoznak valamit megmenteni... Lisztzsákokat a katonák levizelték... A kárt még nem összegezték pontosan, de legalább tizenötezer fontra lehet becsülni, ennek pótlására a kibucnak semmiféle fedezete nincs. Az elhurcolt ötvenhat cháver hiánya súlyosan nehezíti ránk, holnapról kénytelenek vagyunk bevezetni a tizorás munkanapot és megszüntetni néhány üzem működését. Felkértük azokat a chverokat, akik most készültek szabadságra, hogy további intézkedésség maradjanak otthon, a szabadságonlevőket hazarendeltük. Legfőbb gondunk, hogyan tudjunk eleget tenni sürgős fizetési kötelezettségeinknek, amikor minden hitelünk a minimálisan szükséges élelem beszerzésére kell fordítanunk és annyira juthassunk, hogy a hasznathozó gazdasági ágakban teljes erővel megkezdjük a munkát...

A beszámolóit csend követte, Káplán arcáról eltűnt a mosoly és végigsimította verejtékező homlokát.

(Befejezés következik.)

Amikor a nációk a zsidó állam felállítását tervezték — Madagaszkárban

London (JCFNS)

Az angol állami nyomda a múlt héten hozta nyilvánosságra a „Német külpolitika dokumentumai” között talált, 1940-ben keltezett memorandumot, melyből kiderül, hogy a németek részletes tervet dolgoztak ki az európai zsidóság Madagaszkár szigetén való letelepítésére — békeszerződés megkötése után.

A tervet Franz Rademacher, a náci külügyminisztérium zsidó ügyosztályának vezetője dolgozta ki. Rademacher 1932-ben egy nürnbergi törvényszék 41 havi börtönre ítélte, miután bebizonyosodott, hogy 1941-ben Belgrádban bűnrészes volt 1500 szerb zsidó meggyilkoltatásában. 1953-ban, egészségügyi okokból ideiglenesen szabadságra helyezték és ekkor megszökött Németországból. 1954-ben Damaszkuszban tünt fel, ahol állítólag, volt náci társai segítségével, üzleti vállalatot alapított.

Az 1940 július 3-án keltezett memorandumban, melynek címe „A zsidókérdés a békeszerződésben”, Rademacher úgy látja, hogy a „nyilvánvaló győzelem” alkalmat nyújt Németországnak — sőt véleménye szerint kötelezi azt — hogy megoldja a zsidókérdést Európában. A kivánatos megoldás: Európát „Judenrein”-né tenni.

A BEKESZERZŐDÉS

A memorandum kiemeli, hogy a zsidókérdés egyetlen való megoldása a békeszerződésnek sarkalatos pontja kell, hogy legyen és a követelet külön tárgyalásokkal kell érvényre juttatni azokkal az európai államokkal, amelyekre a békeszerződés nem vonatkozik. Ami az előkészítő munkát

illeti, a memorandum leszögezi, hogy a különböző illetékes minisztériumok már utasításokat kaptak az előkészületek azonnali megindítására. Ezzel kapcsolatban a külügyminisztérium Reichsführer S. S. és más pártirodáknak már megkezdődtek a tanácskozások.

A terv alapján, a békeszerződés kötelezné Franciaországot, hogy a zsidókérdés megoldása érdekében adja át Madagaszkár szigetét és az ott élő 25 ezer francia állampolgárt megváltó kártérítés ellenében telepítse le másutt. A szigetet Németország, mint man datorális területet fogja kezelni. A stratégiallag fontos Diégo Suarezt öblöt, valamint az Antsirane kikötőt német haditengerészeti bázisokká fogják átalakítani. E tengerészeti támpontokon kívül, a zsidó terület egyes megfelelő részeit légibázisok céljára fogják fenntartani. A szigetnek katonai célokra alkalmas területeit a Reichsführer S. S. ellenőrzése alá helyezik.

ZSIDÓ ÖNKORMÁNYZAT

Egyébként, — folytatja a memorandum, — a zsidók teljes önkormányzattal fognak rendelkezni, saját városa, rendőri, vasúti, s. b. adminisztrációval. A zsidók együttesen lesznek felelősek a sziget javainak karbantartásáért. Volt európai vagyionukat, egy külön erre a célra felállított bank fogja likvidálni. Amennyiben a bankba befolyt összeg nem lesz elég a számukra átengedett földek megvásárlására és a sziget fejlesztéséhez szükséges tőkejavak (Európában való) beszerzésére, az e célra szükséges tőkét a bank hitelezni fogja a zsidóknak.

A továbbiakban a memo-

randum leszögezi, hogy a Madagaszkárra deportált zsidók nem fogják elnyerni a német állampolgárságot, dacára annak, hogy deportálásuk előtt megosztják őket különböző európai honosságuktól. Ezzel szemben meg fogják kapni a madagaszkári mandátum állampolgárságát.

NÉMET NAGYLELKÜSEG

Az a goldás, a memorandum szerint, megátalná az esetleges Vatikán-típusú zsidó állam létesítését Palesztinában és lehetetlen tenné a zsidók számára, hogy saját propagandacéljukra használják fel azt a szim bólikus értéket, amit Jeruzsálem jelent a világ keresztényei és mohamedánjai számára. Ezenfelül pedig a zsidók tusként maradnának a németek kezében, amerikai fajtstvéreik magaviselésének zálogaként.

„Propaganda célokra használhatjuk fel Németországnak a zsidókkal szemben tanusított nagylelkűségét, amikor kulturális, gazdasági és adminisztrációs téren önkormányzatot biztosítunk számukra és kihangsúlyozhatjuk, hogy a világgal szemben érzett német felelősségtudatunk nem engedheti meg, hogy azonnali nemzeti függetlenséget nyujtsunk egy fajnak, amely évezredek óta nem volt független állam; a függetlenségre való érdemeiket és rátermettségüket először be kell bizonyítaniuk a világ előtt” — írja befejező részében a memorandum.

Egy 1940 augusztus 15-iki keltezési memorandumban Luther értesítette Rademacher, hogy Hitler kijelentette, miszerint a háború után minden zsidót el fog távolítani Európa területéről.

ZENEÉLET

Két jelentős zenei eseménynek lehettünk tanúi az elmúlt héten: a Filharmonikus Zenekar Leonard Bernstein vezényletével Bartók „Zene húros- és ütőhangszerekre és celestára” c. művét mutatta be a 2-ik bérelti sorozat első hangversenyén, — míg távol Tel-Avivtól, Ejn Hasofét kibucban Pártos Ödön 2-ik brácsaversenyével ismerkedhettünk meg, a szerzőnek és a „Kibuc meuhád és arci”-zenekarnak közreműködésével, Jahli Wagman vezénylete mellett. Pusztá véletlen, hogy e két mű magyar és magyarok szerzőitől származik, mert jelentőségük független ettől a körülménytől.

Bartók „Zené”-jét 1936-ban írta Paul Sacher svájci karmester megbízásából. A bérelti zenekar kitűnő vezetőjének később még két fontos művet szerzett Bartók: a Szonátát két zongorára és ütőhangszerekre és a „Divertimento”-t vonószenekarra. Ezek közül az első, a „Zene” jelenti Bartók művészetének csúcspontját. Mindazt összesűrítve foglalja magában, amit addig alkotott, de előre vetíti későbbi műveinek lényeges vonásait is. — A hallgató, akinek aligha van ideje a „Zene” bonyolult szerkezetét, harmónikus funkcióit, vagy tematikus kidolgozását analizálni, az első taktustól az utolsó bővületében tartja mind a négy tétel.

A „Héchal hátárbut”-terem közönségének túlnyomórésze bizonyára nem lelkesedik a „modern” zenéért. De a Bartók-mű elhangzása után mámoros tapsviharral fejezte ki elragadtatását és lelkesedését. Ha ebben nagy része volt Leonard Bernstein és a zenekar kongeniális, megkapó előadásának is, a hatás főképpen mégis magára a „Zené”-re vezethető vissza. Szinte fölértékelés előrebocsátanom, hogy egész tematikájának magva a népi zene, a folksó. Hangsúlyai, legtöbb ritmusa, egyes fordulatai is arra utalnak, hogy Bartók nemcsak „gyűjtötte” a különböző népek zenéjét, hanem anyanyelvűvé tette a folksó összes elemeit, dallamvilágával együtt.

Rendkívül már a zenekar összeállításának is — három csoportban felállítás: vonószenekar, ütődob, celestza, tam-tam, kisdob, songora, hárfá, xylofón és cimbel. Ezekkel egészen különleges hangszínt és hanghatásokat ér el.

Szinte csak mellékesen mutat rá, hogy Bartóknak oly kényes harmóniai ügyszólván matematikai törvényszerűséggel vannak szerkesztve, és hogy, — mint erre egy nemrégiben Budapesten megjelent emlékkönyvben Lendvai Ernő tanulmánya vet érdekes fényt, — formal felépítése is hasonló geometriai tökéletességgel igazolja a szerző szigorú ökonómiaját és következetességét. — Ezt azért is fontos hangsúlyozni, mivel első hallásra a „Zene” könnyen keltheti azt a téves látszatot, mintha a hangok és harmóniak tengerében semmiféle logikai rendszer nem volna.

Az első, „andante tranquillo” tétel misztikus, sejtelmes hangulatából mindinkább fokozódó feszültség vezet a drámai tetőpontra, hogy onnan ismét visszaterjen a celestza, a szordínált hegedűk és csellók lidérces félfelhőjébe. — A tétel formája: fuga. — Levegőtől erőik szabadulnak

fel a gyors második tételben. Hangzásbelileg azáltal válik oly mozgalmassá, hogy az ütőhangszerek, valamint a zongora és hárfá váltakozva csatlakoznak a vonósokhoz. — Bartók költészetének leggyönyörűbb megnyilatkozása a 3-ik, adagio tétel. A csellók, elégius, rapszódikus témát szövelnek meg, amelyet a hegedűk vesznek át, az ütődob lefojtott trillálótól és tremolótól kísérvé. Valamelyik zeneirő a „szél sutogása”-nak nevezte a celestza, hárfá és zongora együttesének kísérteties futamait ebben az adagio-ban. És Bartók valóban a természet rejtelmese varázsát idézi fel velük, a magányos ember fenséges áhitatával. — A finálé viharos, vad lendülete ismét Bartók keleti ósházájára utal. — Bernstein a „Zene” lenyűgöző előadásával remekelt és a zenekar nem kevésbé ragyogóan oldotta meg páratlanul nehéz feladatát, méltán érdemelve ki a közönség szűnni nem akaró, viharos tapsait!

Utána Leonard Bernstein mint kitűnő zongorista tett udvariassági látogatást Mozarnál. — A G-dur verseny (K. 453) áhitatos és tiszteltteljes előadásával jutatta kifejezésre hódolatát. — Az érdekes műsor zárószámaként Berlioz „Romeó és Julia” drámai szimfóniájából hallottunk részleteket: a szerelmi jelenetet, — a tündéri „Mab-királynő”-scherzót, mely nem kevésbé befolyásolhatta Mendelssohnt, négy évvel később írott „Szentivánéji álom”-scherzójában, — Romeo sóvárgó szerelmi vallomását, és a Capulet kastélyban megtartott nyári ünnepeket. — Berlioz a modern hangszerezés szülőapjának számít. Több, mint egy évszázad történelmi távlatából szemlélve: úttörő zseni. De Bartók forrongó zenekara után — a kitűnő előadás ellenére — bizony már kissé fakulnak tüntek egykor oly merész hangszínei és ötletei...

PARTOS ÖDÖN MÁSODIK BRÁCSAVERSENYE

Pártos Ödön második brácsaversenyének Ejn Hasofét-kibucban megtartott ősbemutatóján az összes szereplők, a „Kibuc meuhád és arci”-zenekara Jahli Wagman karmester, a szerző és a hatalmas új hangversenyteremnek több, mint ezerfőnyi hallgatósága annyi szeretet és rajongó odaadást árukt el, mint amilyenre a mi, kissé elsznobosodott nagyvárosainkban aligha számíthatunk... Az ősbemutató mellékkörülményei is alkalmasak voltak arra, hogy mély benyomást keltsenek. A kibucegyüttes tagjai 10-14-órás próbákat tartottak, hogy ezt a nagyzenekarnak is nehéz művet betanulják, éjjeli próbák után hajnalban munkára mentek, hogy annak bevégeztével ismét a zenének szenteljék idejüket. — Pártos Ödön régi tiszteletbeli vendége ennek a kibucnak, melyben néhány évvel

előtt nyári kamarazene-szemináriumokat tartott. A kibuc 20-éves jubileumára írta új versenyét, mely valóban ünnepi eseményt jelentett egész zeneéletünk számára. Ismét egy mélyenszántó, rendkívül tudással megírt, kitűnően hangzó szerzemény, mely összefoglalja mindazt, amit Pártos eddig írt, de még sokkal továbbfejlesztett stílusát, amely még tömörebbé és egyben világosabbá vált, annak ellenére, hogy semmiféle koncessziót nem tesz benne ezáltal sem a hallgatóságoknak. A kibuc tiszteletére, de a nagyvilág számára írta.

A méltóságteljes bevezetés után arab-dob és szőlőbrácsa kettőse hozza — más-más ritmusban — a plasztikus erőteljes főtemát. A második gyors tételnek négy témája van, rendkívül szellemesen dolgozva. A harmadik lassú tétel „Adagio lugubre”, — gyászzene, Ejn Hasofét múlt évben elhunyt, amerikai származású chavérjának és egyik alapítójának, Jehosua Leibnernek emlékeztetője írva. Megkapó, őszintén átérzett, komor fenségű zene. A 4-ik tétel ronka a 2-ikkal; egyik témája a „Zsolotarek”-re — Pártos 1. brácsaversenyére emlékeztet. A fináléban, az 1. tétel idézve, az arab-dob és szőlőbrácsa kettőse szólal meg. A versenymű egy vidám, derülte kódával zárul. — Nem véletlen, hogy Pártos egy kibucban mutatja be kitűnő, nagyértékű, új művét. Demonstrálni kívánta vele mély, belső kapcsolatát ezzel a földdel, szorgos és lelkes ifjúsággal, amint hogy zenéje is szoros kapcsolatban áll országunk lázasan fejlődő, törekvő, építő népével, melynek mindig több lelki és zenei közösséget vállal. Az új brácsaverseny nem „könnyi” első hallásra, de nagyon meggyőzően és erőteljesen van megírva. — Jahli Wagman izig-vérig muzikus, aki bámulatrémultán közvetítette zenekarával az újdonságot, melynek szíjében a szerző remekelt. — Mint szólította a kibuc amerikai szülöttes és végzettségű tehetséges, fiatal tagja, Náchum Schoffmann Bach d-moll zongoraversenyének kitűnő előadásával aratott sikert.

— A hangversenynek megindító lelkesedéssel és igen jó összjátékban előadott zárószáma Beethoven Eroica-csimfóniája volt. Büszkék lehetünk rá, hogy egy kibucban ilyen Eroica hangzhatott el! Pártos Ödön a kibuc éppoly lelkesen ünnepelte a koncertet követő banketten, mint a nagytehetségű karmestert és a zenekar tagjait.

Beum Imre (Amir Ilan) baletzenéje a Kol Jisráclben. Filharmonikus Zenekarunk budapesti származású kürtöse, Kodály egykori növendéke — felesége Szilárd Klári festőművész — szövegkönyvére régi magyar motívumokon alapuló mesebalettet írt, amelyből a rádió zenekara részleteket mutatott be. Igen színes hangszerezése, szép tematikája, jobb előadásban bizonyára még hatásosabban fog majd érvényesülni.

Pataki László

DZSIGAN és SCHUMACHER

„Nájn múz gelechter”

(KILENC MERCE KACAGÁS) 2 részben, 12 képben

Kirját-Motzkín, október 25., péntek este 8.30 órákor
Tel-Aviv, ZOA-ház, okt. 26., szombat este két előadás: 7 és 9.30 órákor
Kfár-Szábá, október 27., vasárnap este 8.30 órákor
Rámle, október 28., hétfő este 8.30 órákor
Givát-Alijja, Gál-Ron, október 28., hétfő este 8.30-kor
Rámát-Gán, Rámá, okt. 30., szerda este 8.30 órákor
Rámát-Gán, Rámá, október 31., csütörtök este 8.30 órákor

Meghalt Christian Dior

Szivroham vetett véget az 52 éves divatkirály életének

Monte Cattin, (Reuter). — Christian Dior, a női divat koronázatlan királya tegnap szivroham következtében elhunyt az olaszországi Monte Cattini fűrdőhelyen. A divatkirály 52 éves volt.

Dior főleg a második világháború utáni években vált híressé és 1947-ben ő teremtet meg az „új vonalat”, amely voltaképpen nem volt egyéb, mint a visszatért és a hosszú szoknyákhoz és a női szépséget kiemelő lágy vonalakhoz. A világháború „cena” öltözéke után a nők Dior kreációiban látták álmaik megvalósulását. „Meguntam az egyenruhás nőket” — mondotta Dior az új divat indoklásaként és kiderült, hogy ezzel pontosan eltalálta úgy a nők, mint a férfiak elgondolását.

Sokan törték a fejüket azon, mi vezetett voltaképpen Dior mesebeli sikeréhez. Vajjon a szerencse segítette, a reklám, az emberi hajlamok éles meglátása, vagy pedig pusztá szennalás? Ugyilátszik, hogy mind a négy tényező együttvéve. Christian Dior 1905-ben a franciaországi Granouilleban Normandiában gazdag vegygyáros fiaként született

és szülei voltaképpen diplomáciai pályára akarták adni. Nem vették figyelembe, hogy már fiatal korában rendkívül jó ízlést tanúsított öltözéke megválasztásában. Christian Párisban elvégezte a politikai tudományok főiskoláját, de amikor apja 1930-ban tönkrement, kénytelen volt megélni a kenyéret. Két fivérével képgalériát nyitott, amelyben főleg fiatal és ismeretlen művészek képeit állította ki, akik közül néhányan később hírnévre tettek szert. A tényleges fordulat azonban csak négy évvel később állt be életében, amikor hosszas betegség alatt divatrajzok válogatásával foglalkozott. Amikor felépült, teljesen a divatrajzolásnak szentelte munkáját és ismert párisi szalonok számára dolgozott, majd az akkor vezető „Album de la mode” rajzolója lett. A világháború idején azonban megszakította karrierjét és Dior közlegényként bevonult.

A világháború után visszatért a divatrajzoláshoz, majd megismerkedett egy ismert textilgyárossal, akinek segítségével 1947 elején saját divatszalonát nyitott. A meg-

nyitáskor bemutatott új modellek harangozták be az „új vonalat”, amely gyorsan meghódította az egész világot. Dior hihetetlen gyorsasággal világhírre tett szert és

1949-ben már nála rendezték Margaret angol hercegnő ruháit, majd 1951-ben ő készítette Szuraja hercegnő menyasszonyi ruháját, amikor házasságot kötött a perzsa sahval.

Hatalmát mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a női világ 1953-ban Dior utasítására ismét visszatért a rövidebb szoknyákhoz. Azóta Dior divat-diktátumai gyakran nagy nemzetközi polemikához vezettek. A női divat koronázatlan királya sosem nősült meg.

„IZRAEL CSAK TERÜLETILEG KICSI”

— mondja Nigéria minisztere

Sz. D. Akran herceg, Nigéria fejlesztésiügyi minisztere titkárával, P. H. Balmerral együtt csütörtökön négy napos izraeli látogatás után elhagyta az országot. Elutazása előtt sajtófogadást rendeztek tiszteletére a telavivi Szokolov-házban. A miniszter, aki a fogadáson tartva nemzeti viselkedésben jelelt meg, elmondotta többek között, hogy Izrael nagyban

hozzásegítheti Nigériát öt-éves fejlesztési terve lebonyolításához. Nigéria faanyagot, kakaót és gyapotot tud szállítani Izraelnek iparcikkek és egyéb szolgáltatások fejében. Nigéria már vásárolt cementet Izraeltől. „Izrael csak területileg kicsi, de minden egyében nagy” — mondotta a miniszter. — Meggyőződésem arról, hogy Izrael a béke híve és a tény, hogy azok az emberek, akik a világ különböző országaiból gyűltek össze ebben az országban különböző nyelv- és kultúrterületekről, békében élnek egymással — ami például szolgálhat az egész világ számára.”

Uj, izletes levelek

Próbáljon új leveleket készíteni két, vagy több Vita-leves keverékéből. Különösen ajánljuk a zöldségtevest hússal (Vita zöldségteves húsvesssel), Consommé Double (Vita „Boston” tyúklevesssel), Tavasszi leves (Vita zöldségteves spargellevesssel). Általános paradicsomleves (Vita „Boston” tyúklevesssel, vagy Vita húsvesssel adjon 1-2 kanál paradicsompürét). Minden leveshez, amit főz, tálalás előtt adjon egy kevés Vita húsvesszt, vagy Vita „Boston” tyúklevest, így minden levest feljavít. A fenti leveleket a Vita háziasszony szolgálatá ki próbálta. (o)

HABIMAH

Tel-Aviv, okt. 26., szombat
Bemutató
TOLVAJOK BALJA
Komédia 3 felvonásban
Írta: Jean Anouilh
Fordította: Menasse Levia
Rendező: Jij Kilos
Dizitelték: Arnon Adar
Zene: Mose Lusztig
Táncok: Gertrud Kraushy Kilos.

DZIGAN és SCHUMACHER

Kirját-Motzkín, október 25., péntek
Nájn múz gelechter
Tel-Aviv, okt. 26., szombat
Amerikal Clonisták Háza, este 7 és 9.30 órákor
Nájn múz gelechter

Zalman Kalesnikov Renia Glickman

Tel-Chánán, okt. 25., péntek
A második számú feleség
Tel-Aviv, okt. 26., szombat
Dán mozi épület, Hajarkon 61.
A második számú feleség

JIDDIS KOMÉDIA SZINHAZ

Tira, október 25., péntek
Di ruménise chászene
Tel-Aviv, okt. 26., szombat
Bét Hápoel, 6.30 és 9.15:
Di ruménise chászene

A TEL-AVIVI MOZIE HETI MÜSORA:

ALLENBY: Jöreggött miss Dowd
ARMON DAVID: A kálykák
CAFON: Grand rue
OHEN: The Killer
DAN: Tarzan
EDEN: Jázmin
ESZTER: The marauders
MAXIM: Férfiak a háborúban
MIGDALOR: A párisi Notre Dame
MOGRABI: La Risala
MATMID: Oázis
OPHIR: L'Homme a L'impe-mecle
ORION: Oriás
SDEROT: Ninoszka
TAMAR: Juth on trial
TCHELET: Figaro, a sovinal borbély
JARON: Napoleon
ZAMIE: Antoin és Antoinette

Haifai mozik műsora:

HADAR (tel. 2509): Szombat, vasárnap és hétfőn:
MALAGENIA, A RIOI CSILLAG
Kedd, szerda és csütörtök:
ABBOTT ES COSTELLO
KARMEI: URALOMRA ÉHES KEZEK
AMFITEATRUM: HAVANNAI ÉJSZAKA
ORAH: ESZTER COSTELLO TÖRTÉNETE
PEER (telefon 2232): SHREE 420
ORION: ISMERETLEN ORSZÁG
EN-DOR: Szombat, vasárnap és hétfőn:
AKARATA ELLENÉRE IGENT MOND
Kedd, szerda és csütörtök:
GORILLA AZ ALVILÁGBAN
ARMON: JEANNE D'ARC
MAY: ORIÁS
GAL-OR — Nappal: péntek, vasárnap és hétfő:
A BRIGANTI
Kedd, szerda, és csütörtök: KALIFORNIAI GYQZELEM — Este: KIALTÁS AZ ÉJSZAKA-BAN.

Csámpás Izsák obsitja

(Folytatás a 6-ik oldalról.)
 kizat. Megtudhatod azt is: mikor lesz vége...
 — Haza akarok menni, obsitot kaptam.
 Szigorúan mondta a tábornok:
 — Nem szabad. Nem mehetsz haza.
 Csámpás Izsák megborzongott.
 — Tábornok — szólott hirtelen —, rabbinak néztelek, de most látom, hogy tábornok se vagy. A szemed fehére úgy villog, mint a kő, amelyet én Nyírhubán árulok. Mintha emberi könnyekből fagyott volna golyóvá a szemed. Az újaid, — mint a ravasz a manlicheren. A galléro! Nem tölgylevelév van a gallérodon, ... két kasza... Te vagy a Halál!
 A tábornok bólintott és Csámpás Izsák rémülten elmondta a verset, mellyel gyerekkora óta, ha aludni tért, elhesselte magát az éji rémeket.
 — Jobbomnál Micháel, balkezemnél Gábriel, előtem Uriel, hátam mögött Rafael és fejem fölött a magasságos Isten.
 — Hiába! — kiáltotta keményen a tábornok. Felkapott a nyeregbe s a véreres paripa elszárgult vele.

3.
 A négy arkangyal, kiknek nevét utoljára említette Izsák, felszállt a Trónus elé.
 — Haza akart menni — mondotta Micháel — s a Halál megölte. Haza kellett volna engedni Izsákot.
 — Beteg a kislia — mondotta Gábriel — s ő látni akarta a kis Jakabot.
 — Már nem beteg — mondotta Rafael, a gyógyító —, de épp ezért kellett volna hazabocsátani. Hadd lássa és térjen vissza nyugodtan.
 — Obsitot kapott — vélekedett Uriel — s legalább addig várt volna a Halál, míg az obsit lejár. Az égiek nem lehetnek könyörtelegebbek a földieknek.
 Megszólt a magas Trónus.
 — A Halált nem citálhatom magam elé. Sok dolga van odalenn. Izsák haza akart menni, de most már nem mehet. Utón van a szférák felé. Am, ha nem mehet haza, hozzátok el a házat, s a házbellejt, hogy itt várakozzanak rá, míg megérkezik.
 Az angyalok tapsoltak.
 — Böcs, böcs az örök Bölcesség!
 S amikor Csámpás Izsák megérkezett, már ott várt rá a nyírhubai ház, a kis nádfedél, fehérre meszelt, amelyikben ajtó volt az utca felé s az ajtó fölött céger ezen szavakkal:

ZÜSZMAN IZSÁK
 fűszer és Vegyes áru
 Kereskedése
A HARMÓ
OROSZLÁNYHOZ

Liszt	Gyarmat
Só	Áru
Cukor	Es
Fűszer	Amerikai
Es	Petróleum
Árpakása	

Izsák, aki ünnepi öltözékben jött, úgy ment be a házba, mintha csak templomból érkezne. A nyírhubai kis zsinagógából.
 Odabenn is péntek este volt.
 Az asztalon égett a gyertyák: hat száz gyertya, s milyen mennyvel világosság! A héber betűkkel körülhímezett kalácstakaró alatt úgy heverték a kalácsok, mint a Templom idején az áldozati kosok, melyek türelmesen várták, hogy az Ur dicsőítésére megszűnjék a nyakukat. A kalács előtt bor és serleg. Jobbkéz felől az asszony olvassa a jámbor bibliai történeteket. Balkezét a kis-

fiá meg a kislány. Csámpás Izsák, tisztaság, kegyesség és áhitat.
 Izsák nótába kezd. A péntek esti éneket dalolja. Tapsol is hozzá.
 „Békével jöjjetek, béke fejedelmek, égi angyalok, jöjjetek. Kik szolgáljátok a királyok királyának királyát, jöjjetek. Isteni cselédek, békével jöjjetek.”
 A kislfiú vele énekel és vele tapsol. És vele énekel ezernyi ezer férfihang. Vele tapsol ezernyi tenyér. Eljöttek a meghívottak, a béke fejedelmek, az égi cselédek és látatlan vele vigadnak, Izsákkal.
 Izsák bevégzi a dalt. Másikba kezd. A „Serény asszony dicséretét” énekl. A háromszer esztendő éneket, amely ott fogant, ahol az Énekek Éneke: Gileád daltelt völgyekben.
 „Serény asszonyt kicsoda találhat? Az ő értéke felülmúlja az igazgyöngyöket.”
 A szférák vele énekelik a régi, balzsamos éneket. Az ablakban a muskátlik nehézságokat árasztanak. Nini; nem is muskátlik virítanak a cserepekben, hanem bódító lilomok. Az ablakok kinyílnak, az eperfa kűnn az udvaron pálmává változott. A két jegyene a kapufelénél szagos ciprusok. Az almafák a kertben gránátalmafák. A körtefái olajbogyók csüngenek alá. Az akácok útszélei vadfügek.
 Izsák bámul s a halántékát szorongatja.
 Aldást mond a borra. Megkóstolja. Erős. Ezeréves fűszereket érez.
 Nyújtja az asszonynak. Figyell. Az asszony szeliden issza. Odaadja a gyerekeknek: mint a mézet, szüresülük az erős keleti bort.
 Behűnyja szemét egy pillanatra és szól:
 — Asszony, amikor az oroszok betörték Zemplénbe, elástunk egy hordó hegyalját. Hol van most az a bor?
 — Ez nem jó? — kérdi jámboran az asszony. — Hiszen ez jobb. Ez gileádi bor.
 — En azt akarom. A hegyalját és nem a gileádit. Hiszen tudod, hogy nem voltam idehaza.
 — Tudom.
 — Tudod! ...
 Izsák hosszan elgondolkodik. Szagolja a kalácsokat: különös, nehézzillatúak. Ismét gondolkodik.
 — Asszony — szól hirtelen —, Jakab már nem beteg?
 — Nem.
 — Kicsit még sápadt.
 — Még sápadt.
 Izsák felállt.
 — Feleségem — mondja. — a boltba akarok menni. Hívd be János bácsit, hogy hozza utánam a gyertyát.
 — Ma péntek este van.

— Be akarok menni.
 — Holnap este.
 — Most.
 — Holnap este — ellenkezik az asszony.
 — Most — malkacsodik Izsák. — Különös szagok jönnek az udvarról. A bolt szagait akarom érezni. A petróleumot, meg a kuli-mászt, a heringet, meg a sajtot. A táblaolajnak is jó szaga van, a tintának is, meg a citromnak, a kávének, meg a rizkszásnak. Az egész boltnak jó szaga van s én rég nem szagoltam. Látni akarom az osztorveleket az ajtófélfán. A spárgomolygokat meg a szalámirudakat. A lisztet a zsákokban. A jó alföldi lisztet. Milyen lisztből süttötted a kalácsot?
 Az asszony hallgat.
 Izsák megy a kislfiúhoz. Megcsókolja a homlokát. Milyen forró a gyerek homloka! Még beteg! ... Megcsókálja a leányt. Eszterkének is tüzes az arca. S a maga szája milyen hideg!
 — Mind a két gyerek beteg! — rémüldözött Izsák.
 — Nézd, mindkettő arca oly halovány.
 Izsák a fejéhez kap.
 — Mosolygó! ... Mosolygó Gerzson. Üzentél velem.
 Még egy szót dadog.
 — Tábornok ...
 S mintha önmagát intené le, keményen szól:
 — Nem mehetsz haza ...
 Hiába!
 Azután felkiált:
 — Miért jöttetek ide? Miért hoztak ide titeket? En meghaltam. De nektek élnetek kell. Vigyék, vigyék őket! A kislfiú még csak most tanulja a betűket: még élnie kell. A leány még kicsike, menyasszonnyá kell lennie. Az asszony még fiatal. Miért hozták őket ide! En meghaltam a házáért. A haza fizetni fog. Fizetni fog ... fizetni ... Nekik fizessen. Menjenek és éljenek! ...
 Körülnézett. Az asszony s a gyerekek nem álltak előtte. Eltűntek. A bolt is eltűnt.
 Ott állott a zengő szférákban boldogan és szomorúan. Forró könnyesepek gördültek ki a szemén. Hozzatörte a kezét.
 Nem érzett semmit. A kezeje száraz maradt és hideg.
 4.
 A melegség, melyet könnynek érzett Izsák, Mosolygó bajtárs keze volt. Ott térdelt mellette s lefogta hűlő szemeháját. És csendesen szemrehányóan mondta gyalogos Mosolygó Gerzson.
 — Mondottam, Izsák testvér, vigyázz az Izenetre. Nem vigyáztál rá s most oda a drága obsit.
 (Budapest, 1916.)

De ne azonnal ...

Frans Hals, a reneszánsz kor egyik kiváló holland festőművésze tanítványai kíséretében esténként szorgalmasan látogatta a kocsákat és mindig annyit ivott, hogy végül tanítványai voltak kénytelenek őt haza szállítani és ágyába fektetni. Ilyenkor Hals monoton hangon mormolta el a kisgyermek kora óta állandóan elmondott esti imádságot, mely így végződött:
 „Es arra kérek, Istenem, hogy végy magadhoz fel a mennyországba.”
 Egy este a tanítványok megrézték a mesterüket.

IVRIT · FRANCIA · ANGOL
 nyelvet legjobban a „KADIMAH” ismert nyelviskolában. T. A., Ben Jehuda 74. tanítja meg. — Uj kurzusok indulnak: 1) Ivrít, angol és francia, minden fokon (nap-napi nyelv, nyelv-tan, beszélgetés, újság-iktura, stílus, nyelvisírás); 2) Angol ulpán és ulpán kezdőknek és haladóknak a nyelv gyors elsajjattására; 3) Speciális ANGOL, FRANCIA KURZUSOK ES ULPANOR (S. 4, 5, 6, 7, 8. oszt. elemi- és 5, 6, 7, 8. oszt. középfokúak!) diákoknak Felvilágosítás és beiratkozás naponta d. e. 9 — 12. délután 3 — 9 órákor péntek kivételével.

החברה הכלכלית
KALAPOT
 CSAK
Hesil Schwarcz-nál
 VEGYEN
 T. A., „achlat Benjamin 40.
 TISZTITAS · JAVITAS.

Képeslap

A San José-i (Kalifornia állam) rendőrség letartóztatta Clement Lopes templomi karénekest, aki énekpróba alatt összeveszett társával és a végén úgy elverte, hogy a kórházba kellett szállítani.
 Rendőri kihallgatása során Clement Lopes arra a kérdésre, miért bántalmazta énektestjét, azt válaszolta, hogy azért, mert hamisan énekel.
 (Time Csigágo)

Kérdés: Mi jut eszébe egy Marosán-beszédőről?
 Válasz: Egy fiatalember bemegy a negyedrangú étterembe és a csinos pincérnőtől lágytojtást és tréfásan néhány kedves szót kér. A lány elhozza a tojtást, de nem szól semmit.
 — Kisasszony, hol marad a néhány kedves szó?
 A leány egészen hozzáhalad és a füllébe súgja:
 — Ne tessék megenni ezt a tojtást! ...
 (Borsszem Jankó)

Frank Wright amerikai építész ezt a javaslatot terjesztette be New York állam kormányzójának: Rom-bolják le New York városát, mert a tulajdonában lévő állatállomány körülből akkora legelőre lenne szüksége, mint New York városának a területe. Kérése — szerinte — már csak azért is jogos, mert birtoka a város peremén terül el. Ellenszolgálatként Frank Wright hajlandó két egyegy kilométer magasságu felhőkarcolót felépíteni New York államnak.
 (Newsweek, New York)

A newyorki közlekedési rendőrség az egyik útkeresztződésnél feltartóztatta az 55 éves Harold Strilk és hajtási engedélyt kérte. Strilk a legtermészetesebb hangon ezt mondta:
 — Nincs nekem, kérem, semmiféle engedélyem. Nem adnak nekem — panaszolta —, mert azt mondják, hogy nem jó a szemem. Pedig már 25 éve vezetek kocsit és egyetlen balesetem se volt.
 (N. Y. Post)

Kérdés: Miért van veszályban a világbéke?
 Felelet: Zsebmetésző áll a bíró előtt. Mondják, hogy mondja el, hogyan vette ki a károsult zsebéből a pénz tárcát.
 — Hát tetszik tudni — mondja a vádlott —, egymás mellett ültünk a villamoson. Amint egyszer úgy oldalt nézek, hát látom, hogy a szomszédom zsebéből kikandikál a pénztárcája és még a százások széle is kilátszik belőle.
 — Na és?
 — Na és nem gondoltam én semmi rosszra, de hát tetszik tudni, egy idő múlva mérege jöttem és azt mondtam, hogy heccelni még se hagyom magam.
 (Borsszem Jankó)

Russel Johnson pentwarteri (Michigan állam) banktisztviselő valókeresetet nyújtott be Alice nevű felesége ellen, amit „lelki kegyetlenséggel” indokolt. Neje azzal követett el ellene lelki kegyetlenséget, hogy amikor örvendezve hazarohant és közölte vele, hogy előlépett, titkárnak nevezték ki, a bankban, ahol alkalmazásban volt, Alice asszony ezt válaszolta:
 — Na és?! ...
 (Time, Csigágo)

FILMSTUDIÓ

Invitation to the dance (FELHÍVÁS KERINGŐRE)

Metro-Goldwyn-Mayer film — Eszter mozi
 A legtöbb művészemberre jellemző, hogy megszokott szerepkörétől merőben ellentétes sikon is szeretne kitűnni. Kómikusok Hamlet szerepére vágnak, drámai színészek könnyű fajsúlyú darabokban próbálnak bizonyos tenni széles művészi skálájukról. Bing Crosby és Frank Sinatra a „Country girl”-ben, illetve „A man with the golden arm” című drámában aratták legnagyobb sikereiket, Marlon Brando és Laurence Olivier pedig énekeltek és táncoltak a „Guys and Dolls”, illetve a „Koldus opera” című zenés filmekben. Így nem csoda, ha Gene Kelly, a kitünő amerikai tap-táncosfilmszínész is valami olyasmire vágyott, amellyel kiemelkedhetne a komoly művészet fémjelzését.
 Nagy, egyedülálló művészi alkotás vágyával megszállottan állt neki Gene Kelly az „Invitation to the dance” című filmjének forgatásához. Táncban és mimikában elbeszéli paródiát, szatirikus társadalomkritikát és egy tragikus szerelmi történetet. A „szavak, csupán szavak”-nál lényegesen többet tud kifejezni a több-kevesebb mimika és a jellegzetes mozdulat — állítja Gene Kelly. Az „Invitation to the dance” három szöveg nélküli sztori-egyvelege beszédes bizonyítéka Gene Kelly felfogásának, jóllehet a film, valóban kivételes művészi értékkel, szövegtelen, helyenként olcsó hatások is felfedezhető.

„Sinbad a tengerész” az első sztori. Amolyan „ezeregy éjszaka” fantázia hollywoodi modernizálásban. Helelyesebben — a Seherazade paródiája. Rimsky Korsakov azonos című zenéjének jazz-parafázisa jótékonyan megélelmezteti a „cselekményt”, amelyben Gene Kelly animált rajzos figurákkal táncolja végig az ismert mesét. Ennek a balet-mozaiknak technikai kivitelezése csillagos egyest érdemel. S így Gene Kelly bravuros koreográfiája a két rajzos háremörrel is, amely az „ezeregy éjszaka” csodáit stílusosan érzékelteti.

„Ring around the Rosy” — a második sztori. Egy smaragdokkal kirakott karkötő körforgását meséli el. „La Ronde”-szerű történet, szatirikus társadalomkritikai kicsengéssel. Koreográfiája modern, de feltűnően egyen-

Notre Dame de Paris

Paris-Panitha film — Migdolor mozi
 Victor Hugo klasszikus történetének harmadik filmváltozata. Az előző verziókban Lon Chaney és Charles Laughton alakították Quasimodot, míg a jelenlegiben Anthony Quinn ad rendkívüli hatások portrét a párisi Notre Dame Katedrális ijesztően torzképű, nyomorlány kisserővéréről. Jean De-lannoy kissé amerikanizált szuperprodukcója a nagyvonalú szcenírozás és a CinemaScope képábrázolási lehetőségeinek kihasználására helyezi a hangsúlyt, — kevés figyelmet szentelve a történet drámai lényegének elmélyítésére. A középkori szinopompás öltözékek látványos parádéja, — a párisi utca dinamikus életének tablója, valamint a mozgalmas koldus-negyed bizarr képei inkább teatrális, mint film-szerű szcenírozás, amely regényes és nem életszerűt ad a történetnek.
 A Quasimodot alakító Anthony Quinn kitünő, bár túllontúl eltorzított maszkja nem ad elég lehetőséget a szerep lírikus részének meg-

lőten. A kockás kabátos Tommy Rall tap-száms és Tamara Toumanová, az utcalány táncában elsőrangú. Gene Kelly szerényebb szerepet vállalt ebben a képben, mintegy sejtve, hogy nagynevű táncosok társaságában ajánlatos óvatosságnak lenni. A „Ring” legjobb jelenete kétségtelenül a Johnny Ray-szerű felkapott slágerének kigúnyolása, amelyben Irving Davies nagyszerű mimikával hangszereli a zenekari trombon groteszk nyafogását.
 „A cirkus” — a harmadik történet. Szereplői: Gene Kelly, a bohóc, Claire Sombert, a táncosnő és Igor Yousefitch, a kötélhúzó. Romantikus, klasszikus balett a bohóc tragikus szerelméről. Pazar koreográfia, példás szcenírozás, művészi felvételek, nagyszerű fényhatások harmónikus egységben találkoznak. Kirívó Gene Kelly mimikájának színtelensége, amely inkább eltakarja, mint kifejti szerelmének tragikus reménytelenségét. Erre a szerepre inkább, az Izraelben is frenetikus sikert aratott, Marcel Marceau, vagy Jean Louis Barrault lett volna kiválóan alkalmas. Gene Kelly művészi sokoldalúsága ugyanis nem tudja egyforma tehetséggel kiszolgálni az igényes produkció minden követelményét. Eppen emiatt Claire Sombert és Igor Yousefitch is játsza „lopják el a show”-t a balett-trilógia leghatásosabb részében. „A cirkus” koreográfiájában azonban nemcsak a szülő-táncok, de a corps de balet is hozzájárul a sztori lendületesebbé tételéhez. Gene Kelly ugyan a balet hivatott művészeire bízta a klasszikus táncszámokat, de magának vindikálta — és joggal — a modern amerikai táncforma interpretálását. Ebben a műfajban Fred Astaire művészetével egyenrangú tudással bizonyította be, hogy méltó örökös nagy elődjének.
 Az „Invitation to the dance” nem egységes balet film. Eléményes brilirozások és szokványos ismétlések keveréke. Egészében nem üti meg a „Red shoes” színvonalát, de részben sokszorosan felülmúlja. A kritikai szempontok ellenére is dicséretes, értékes filmalkotás, amely joggal tarthat számot az igényes közönség legnagyobb érdeklődésére.

ASSZONYOM!
 Nélkülözhetetlen időszaki szükséglete Önnök
A DIANA
 tampon
 Kapható minden gyógyszer-és illatszertárban.
 1957 X 25 UJ Kelet 7

Anyu gyűlöli a rendőrséget

Irtta:
CRAIG RICE

(21)

— Ha most mindjárt lelép — csafogatta Dinah — csinállok palacsintát a reggelhez?
— Juhu! — ujjongott Archie és már rohant.
— Te pedig tudd meg, hogy anyu lejön-e reggelizni — rendelkezett tovább Dinah — vagy vigyük fel neki. En addig hozzákezdtek a palacsintához.
— Ót percel később a konyhában voltak. Anyu úgy döntött, hogy lejön reggelizni és megígérte, hogy felveszi a két pongyolát. Dinah felverte a tojást, April odadobta a palacsintasütőt, Archie pedig hangos trappolással hozta az újságot.
— Elsőnek én kapom a viccmellékletet — kötötte ki. Majd reggel után — jelentette ki határozottan Dinah — előbb szaladj és hozd el a virágot.
— Persze, mindent csak én csináljak — dünnyögött Archie, de már rohant is Cheringtonékhöz.
Dinah sietve futotta át az újságot: — Sanford nem jelentkezett a rendőrségen — közölte — a rendőrség még mindig keresi.
— Oh — sóhajtott fel April és kétségbeesve ük le egy konyhaszékre.
— Reméljük, hogy nincsen semmi baja — vigasztalta Dinah — talán...
— Talán már ő is egy elhagyott uszómedence fenekén hever — mondotta April rémült hangon. — Oh Dinah, ha valami történt vele... és mi vagyunk az okai... Mégsem zárhatjuk be a konyhába!
— Azt nem, de ha feljelentettük volna, akkor letartóztatják és biztonságban lenne!
— Ugyan April, ne gondoldj mindjárt a legrosszabbra! Most törődjünk inkább a reggelivel.
April felállt és hozzáfogott a terítéshez. Még mindig nagyon sápadt volt.
— Vajon ki lehetett az a férfi? — tűnődött Dinah, aki szorgalmasan keverte a palacsintát.
— Milyen férfi? — kérdezte izgatottan April.
— Hát aki szerelmes volt Bette LeMoe-ba — mondotta Dinah, óvatosan beletöltve a tésztát a serpenyőbe — ejnye, hát tudod, kire gondolok! Az a Rupert von Deusen.
April mély hallgatásba burkolózott.
— Ennek kellene utánanéznem — folytatta Dinah — mielőtt bármit csinálnánk.
— Dehát semmit sem tudunk róla — nyöszörögte bánatosan April, magában pedig ezt gondolta: „Még azt sem tudjuk, mi a valódi neve!”
— Ne félj, majd megtaláljuk! — bizakodott Dinah.
Rövid szünet után April halkán megszólalt: — Dinah, szeretnék valamit mondani neked.
— Egy pillanat — vágott közbe Dinah — telefon! Vigyázz csak a palacsintára.
April levette a serpenyőt a gázzal és Dinah után szaladt.
— Halló — szólt bele Dinah a kagylóba — halló... A drót másik végén előbb halk mozgás hallatszott, majd egy ismerős, nagyon halk hang: — Miss Carstairs beszél?
— Igen, Dinah Sarstairs.
— Itt egy... egy jóbarátja — mondotta a hang. — Nem akarom, hogy aggódjanak miattam. Csak azt akarom közölni, hogy semmi bajom. Minden rendben.
— Oh, maga az! — sóhajtott megkönnyebbülten Dinah — Mr... ja igen. Miért ment el? És hol van most?
— Biztos helyen — hangzott a válasz — nyugodt lehet nem fognak megtalálni. Azért jöttem el, mert azt hiszem, rájöttem arra, hogy mi történt. Ne aggódjanak.
— Várjon! Hallgasson meg — kiáltott kétségbeesetten Dinah — vigyázzon magára! Azt hiszem, mi is tudjuk, hogy mi történt. Bosszú műve az egész és biztos, hogy magát is keresi! Hiszen maga is bele volt keverve. Oh, hiszen tudja, hogy miről beszélnek! Az a férfi, aki szerelmes volt... abba a lányba.
Rövid szünet után Sanford megszólalt: — Miket beszél össze-vissza?
— Ide figyeljen — mondotta Dinah — megtaláltuk a leveleket, amiket... amiket a feleség elrejtett. Tudja már, hogy mire gondolok. Biztos helyen vannak. De elolvastunk mindent. Láttuk a fényképet, ahol maga és... és az a lány vannak. Meg az újságvágásokat.
— Dinah! Oh, kérem szépen hallgasson meg — halatszott a telefonból — nem akarom, hogy azt higgyék! Maguk olyan aranyos, jószívű gyerekek, ne gondoljanak rólam rosszat. Higgyék el, teljesen ártatlan vagyok. Jóhiszemű voltam, de fogalmam sem volt róla, hogy mi fog történni. Mikor megtudtam, akkor már késő volt. Ugye hisz nekem?
— Persze, hogy hiszünk! — sietett Dinah a megnyugtató válasszal. — De az a férfi nem fog hinni magának! Talán szóhoz sem hagyja jutni! Nagyon vigyázzon magára, mert sokáig várt a bosszúra és most kénytelen! Szünet. Aztán: — Mondja csak, kiről beszél maga?
— Hát arról a férfiről, aki szerelmes volt a lányba.
— Jóságos egek! — Sanford halkán, szomorúan nevetni kezdett: — Hiszen Bette-be csak egyetlen férfi volt szerelmes. En!
— Halló! Várjon! — Dinah egy ideig még kezében tartotta a kagylót, majd letette. — Pfüh! Elment.
— Nem baj — vidult fel April — fő az, hogy semmi baja. Mit mondott?
Dinah referált. Aztán kérdően bámultak egymásra.
— Hát ez elég komplikált — vallotta be April.
— Nekem is — helyeselt Dinah. — De mit is akartál mondani, amikor megszólalt a telefon?
— Semmi fontosat — mormogta April. Nem állott szándékában titkolni Dinah előtt, de ez ráért. Előbb maga fog kissé nyomozni Dinah után, de ez ráért. Előbb maga fog kissé nyomozni Rupert van Deusen után. — Most siessünk a reggelivel — mondotta élnékebben — mert anyu minden percben itt lehet.
Dinah rohant vissza a konyhába: — A nappaliba terítsünk. Ez mégis egy ünnepélyes alkalom. Ha pedig Archie megérkezik a virággal...

A konyhában lázas tevékenység vette kezdetét. Közben Archie is befutott, egy kicsi és egy nagy dobozzal: — Jobb lett volna, ha teherautóval megyek — dörmögte. April kinyitotta a nagy dobozt: — Dinah! — rebegte — idenezz! Talizmánrózsák! Jaj, de gyönyörűek!
Dinah hozta a legnagyobb vázát, míg April kivett a kisebb dobozból egy elragadó, friss rózsabimbókból összeállított, két szalaggal átkötött tűzécscsokrot.
— Tündéri! — sikongott Dinah — te meg mit bógysz?
— Ki bóg? — szipkált hangosan April — anyu el lesz büvével! Dinah, nem létezik, hogy ő lenne a gyilkos!
— Ki? Anyu? — bámult el Dinah.
— Dehogy! Mrs. Cherington.
— Hát kimondta, hogy igen?
— Esküszöm, hogy bolondok vagytok — szólt közbe Archie.

— Jól van jól, Babszem: Jankó, segíts megteríteni az asztalt.
Mire Marian Carstairs megjelent, a talizmánrózsák a terített asztal közepén illettek, a kávéfőző még az asztalon is bugyborékolott és a frissen sült palacsinta be volt tálaiva. A három gyereknek nyoma sem volt.
Anyu mosolyogva nézett körül. A függöny mögött halk, elfojtott kuncogás hallatszott. Anyu hangos monológba fogott, hogy neki milyen egyszerű gyerekek vannak, hogy milyen gyönyörűek a virágok, hogy mi csoda remek illata van a reggelinek és hogy ő milyen boldog anya.

Mindhárman egyszerre estek a nyakába és percekig az a veszély fenyegette, hogy megfojtják az öléjükkel. Aztán April ráütötte anyu vállára a kis tűzécscsokrot, Archie egy nedves csókot nyomott az orrára. Dinah pedig betöltötte a kávéval.

Mikor az utolsó moraszt is elfogyasztották, a két lány elkezdett suttogni, hogy ki adja át az ajándékot. Rövid vita után mindketten kivonultak és behozták a díszes csomagolási könyvet.

— Ez az enyém? — lepődött meg anyu.
— Gondolom, hogy igen — mondotta April — ha csak nem talál még valakit itt a szobában, akit anyu-nak hívnak.

— Hát ezt a gyönyörű kártyát ki csinálta? — kérdezte anyu.

— April festette a virágokat, én a szöveget — mosolygott Dinah — de bontsd már fel.

Boldog izgalommal lesték, míg anyu örjítő lassúsággal nyitotta ki a szineget és a papírt. Végül is a könyv ott hevert az asztalon:

„HOGYAN BÁNJUNK A FEJLŐDŐ GYERMEKEKKEL” Irtta: Dr. Elsie Smithon Parsons gyermekpszichológus

Marian meghatottan nyelt egyet. — Hát ez — ez csodálatos! Igazán!

— És mindennap — magyarázta Dinah — felváltva felolvassunk neked egy-egy fejezetet. Kiszámítottuk, hogy a vasárnapokat is beleszámítva, huszonkét nap alatt kész leszünk vele.

— Nagyszerű lesz — mondotta anyu, elgondolkozva nézve a könyv címlapjára: — Mondjátok csak, ez talán gyöngéd célzás akar lenni az én nevelési metódusomra?

— Dehogyan anyu, szó sincs róla — válaszolt Dinah — csakhogy...
April sietve közbevágott, nehogy Dinah elpletykálja, amit Bill Smith mondott: — Igazán meg vagyunk elégedve a te neveléssel, de gondoltuk, hogy a biztonság kedvéért...

— Igazán örülsz a könyvnek? — kérdezte Dinah.
— Nagyon örülök neki, de még sokkal jobban örülök nektek — ölelte meg anyu egyszerre mindkettőjüket.

— Hol van Archie? — nézett most körül Dinah.
— Az előbb még itt volt — vonta meg a vállát April és éppen füttyenteni akart, amikor Dinah oldalbavágta: — Lement a pincébe — suttogta.

A lépcsőn óvatosan, csoszogó léptek közeledtek, majd megjelent a kishűbőn Archie kócos hajjal, rózsás arccal és titokzatos mosollyal. Kis karjaiban hatalmas dobozt cipelt, amelyet egyenesen anyu előtt tett le a földre. Itt van — jelentette ki győzedelmesen.

A doboz virágos papírba volt csomagolva és színes szalagokkal átkötözve. Minden oldalába lyukak voltak furva. A tetjén nagy, ügyetlen betűkkel az állott: „Anyu-nak, szerető fia, Archie.” A doboz most magától megmozdult. April halkán felsikoltott. A sikolyra gyors válasz hangzott a doboz belsejéből: „Miau!”

— Archie! — nézett anyu Archiera.
— A dolog úgy volt — kezdett Archie a magyarázathoz — hogy Admirális mamájának a macskája kiscicájának és nincs gazdájuk és... és én tudom, hogy te szeretted a kiscicákat!

— Imádom őket! — mondotta anyu.
— És igazán olyan picikék — bátorodott fel Archie — hogy alig esznek valamit!

A dobozból újabb „miau” hangzott.
— Oh Archie — izgult April — muti már őket!
— Anyu kapta ajándékba — jelentette ki Archie — neki kell kibontani a dobozt.

Anyu kibontotta a szalagokat és levette a papírt, miközben a doboz állandóan mozgott. Levette a fedelet. A dobozban egy csésze tej volt, egy tányérka macskakétel, egy kis doboz homok és két apró, butaképi kiscica. Egyik hófehér, a másik meg koromfekete.

— Oh — sóhajtott fel anyu — milyen édesek!
— Vedd csak őket az öledbe — biztatta Archie — rögtön dorombolnak!

Anyu belenyúlt a dobozba és az ölébe vette a két macskát, melyek azonnal hangos dorombolásba kezdtek. April és Dinah gyöngéden cirógatták őket. Erre még hangosabban doromboltak.

— Ugy hívják őket — folytatta boldogan Archie — hogy Hófehérke és Mefiszto. Röviden Hófi és Mefi.

April kérdően nézett Archiera: — Mit fog ehhez szólni Jenkins?

— Már tudja — közölte Archie — nagyon szeretik őket. Mindgyárt meglátod. Kiróhánt az udvarra és a kiscicák...

tetején sütkérező kandurt hóna alá csapva, visszazaladt. A két kismacska felgömbölyözték a hátát és fujt. Archie megfogta őket létezte a kandur elé a földre.

Jenkins végignézett rajtuk, nagyot nyújtózkodott, ásított egyet és rettentő unott képet vágott. Aztán odament a kismacskákhoz, melyek hátracsapott fülekkel, élességesen bámulták a macskaóriást. Jenkins jóindulatosan megbökte őket az orrával.

— Láttátok? — kiáltott fel diadalmasan Archie — Még is pusztítja őket!

Jenkins leült, elkezdte nyalogatni a mancsait és méltóságos pózt öltött. A két kismacska felbátorodott és játszani kezdtek vele, amit Jenkins csak néhány percig tűrt. Akkor felállt, újból nyújtózott egyet és mintegy közölve, hogy méltóságán alulnak tartja az ilyen gyerek dolgot, lassan visszazaladt a kertbe. A kismacskák, egyedül maradván, feltápászkodtak és egymásra nétek: „Miau?” — kérdezték.

— Oh, szegénykém — érzékenyedett el Dinah. Felkapta a kicsi állatokat és a föléhez tartotta. Elmosolyodott: — Milyen hangosan dorombolnak!

— Miért, mit vártál, hogy jöddél fognak? — kérdezte a józan April, majd odahajolt és megvakargatta Mefi fületét: — Te cukli!

— Talán ideadnátok az ajándékot? — kérdezte indignálva anyu és ismét az ölébe fektette a kismacskákat. Mikor gyöngéden végigcirógatta őket, olyan hangos dorombolásba fogtak, mint két miniatűr gőzgép.

— És ne feledd el — emlékeztette Archie —, hogy igazán nagyon picikék és rém keveset esznek! — Majd ünnepélyesen hozzátette: — Remélem, hogy szereted őket.

— Persze, hogy szeretem — simogatta meg anyu tekintete Archiet — Téged pedig imádlak! ! !

— En is imádlak téged!
— De én jobban!

— Nem lehet, én még sokkal, sokkal, sokkal jobban! Ez a változatos párbeszéd mintegy öt percig folyt.

Akkor anyu felbontott egy doboz cigarettát és a cellofánburkolatot gombóccá formálta, amelyet egy hosszú cérna végére kötött. Ezzel becsalta a kismacskákat a fogadósobába. A három gyerek szinte extázisban figyelte, hogyan ugrál a két kis játékos állat az új játékszer után. Mefi magasabbra tudott ugrani, viszont Hófi fűrgebb volt. Anyu arca kipirult és szemel csillogtak.

— Gratulálok Archie — ölelte meg öccsét April — igazán remek ötlet volt.

— Hé, haggy békit! Engem ne ölelgess, mer' én fiú vagyok és ha megnövök, rendőr vagy detektív leszek!

— Bánom is én akármilyen leszel, mégis imádlak!
— De én még sokkal, sokkal jobban imádlak!

— Az Istenért, ne kezdjétek már megint — szólt közbe Dinah, majd halk püsszegéssel az asztal felé intett: — Az edényt, gyorsan.

Pillanatok alatt leszedték az asztalt. Mindent kivettek a konyhába és a piszkos tányérokat betették a mosogatóba. Majd később. Végül is ma ünnep van!

Nem telt bele negyed óra és az egész család a fogadószobában volt elhelyezkedve. Anyu a diványra hevert, kissé összekoszolva és arca olyan rózsás volt, mint a vállára tűzött csokor. April és Archie kétoldalt kuporogtak és nem vették le szemüket a kismacskákról, akik elaludtak anyu ölében. Dinah egyenesenült anyuval szemben és hangosan olvasott fel az új könyvből.

Ez a kép tárult Bill Smith elé, aki benézett az üvegajtón, amikor megnyomta a csengőt. Fájdalmas irigység basított a szívébe. Nem kellene megzavarni őket — gondolta, de már akkor becsöngött. Aztán pedig kénytelen volt bevallani magának, hogy boldogan zavarja meg a családi együttest.

Dinah letette a könyvet és ajtót nyitott. Barátságos mosollyal fogadta a vendéget.

— Igazán kedves, hogy eljött — nyújtotta a kezét — Reggeliztet már? Talán megkínálhatnám egy palacsintával?

— Nagyon köszönöm, reggel után vagyok — Bill beleszólalt a levegőbe és azt kívánta, bár tudna meggyőződen hazudni.

De egy kávét csak iszik? — kérdezte kedvesen Marian.

— Kávét? — üt le Bill egy karosszékre — Nos, tudom, hogy nem kellene, de nem tudok ellentenni.

Dinah és April húsz másodperc alatt morvizozták a kávét, a cukrot és a tejszínt.

— Láttam, hogy olvastak — kezdte Bill a beszélgetést — sajnálom, hogy megzavartam magukat, de...

— Dinah felolvastott anyunak a könyvből, amit Anyák Napjára vettünk neki — adta meg Archie az információt — mindennap felolvassunk neki felváltva egy-egy fejezetet. Akarja látni? Dinah meg April azért vették mer'... — hirtelen elhallgatott, mert April figyelmeztetően bokánrugta.

Bill Smith elgondolkozva nézte a könyv címlapját: — Figyelmes, igazán nagyon figyelmes! — mormogta.

— Nekem is az volt a véleményem — mondotta gyánakodva anyu.

— En meg ezt hoztam anyunak ajándékba — mutatott Archie büszkén Hófi-ra és Mefi-re. — Figyeljen csak, úgy dorombolnak, hogy odáig hajja őket!

Bill feszülten figyelt, majd beismerte, hogy valóban dorombolnak.

— Biztos, hogy nem volna kedve palacsintához? — kérdezte anyu.

— Bár lenne annyi étvágyam hozzá, mint amennyi kedvem van! Bár ne reggeliztem volna! Oh, hogy gyűlölöm a szállodat reggelit és hogy az idegeimre megy a vendéglői koszt! — fakadt ki Bill.

— Milyen kár, hogy nincs családja, Mr. Smith — szólt meg most Dinah komolyan — felesége, aki jól tud főzni.

Bill vérvörösösen pirult. Megköszörülte torkát. Egy percnyi szünet után halkán megszólalt: — Mrs. Carstairs, szeretnék önnel beszélni. Tudom, hogy nagyon el van foglalva, de...

APRÓHIRDETÉSEK

ADÁS - VÉTEL

UJ „ZIK-ZAK”, továbbá inger-
varrógépek, minden fajtában, meg-
értek. — Ing. Hirschensohn,
Jaffa, Busztruss-u. 12. Tel. 82663.

ANTI ARANYAT, ezüstöt, régi
pénzeket legmagasabb áron vásá-
rol Wallerstein, T. A., Allenby 90,
II. em. Szőnyegszállítás, vétel és
eladás. — Beér-veval megbízott:
Kaufmann, 10.-u.

SINGER VARRÓGÉP, közepes,
jó karban, eladó. Stern borbély-
üzem, Tel-Aviv, Ráv Kuk-u. 14.

KOMBINÁLT SZOBA BUTOR,
spricelát, bék fekvésű, utolsó el-
adó. Fass, Tel-Aviv, Hess-u. 4.,
III. em.

ALKALOM! Luxusbutor, fotelek,
reklámok, olcsón eladó. Tel-Aviv
Allenby 97., III. em., 13-as lakás,
udvarban, d. u. 1-4, 7-9.

AMERIKAI RUHAK,
coctail, kosztümök, szoknyák,
blúzok, pulloverek, Oriási választék.
Krausz, T. A., Göttilib-u. 3.

BELYEGYJUTEMENY, kicsit,
izraeli tömegbelyegyek keresek meg-
vételre. „Gyűjtő” jellegű, Hákol
Lánoár, Rámát-Gán.

BUTOR 12 hónapig terjedő rész-
letre. Uj butor készítése, terv
szerint, továbbá raktárról, apró-
butorok is. Wagenberg, Tel-Aviv,
Ramban-u. 8.

ELADÓK LÍKOR- ÉS ITAL-
RECEPTEK Itáljár részére. Ivá-
ny, Aht, Máhbár, crif 278.

EREDETI OLAJFESTÉNYEK:
Ivány-Grunwald, Négrády, Szüle
Péter, eladók. Tel-Aviv, telefon:
24575.

ELADÓK FESTMÉNYEK: olaj,
váz, vallásos tárgy, márkás
magyar és tiszta, csak három
napig. Mandla, Tel-Aviv, Sderot
Nordau 31.

TOLLAT, pelyhet veszek, hívásra
hához hívok, bárhol az ország-
ban. „Toll, pelyh” jellegű a ki-
adóba.

FEHÉLYPAPLAN, párna, ág-
yhuzat, asztalterítők, kézmunka,
eladó. Vennék jókivitelű használt
butor. Givátajim, Héahá-u. 19.

BEVEZETETT MAKOLET Tel-Aviv
mellett, 240 vevővel, eluta-
zás miatt átadó. „Pármose” jel-
legű a kiadóba.

... és végül
mégis Stampfhoz
kerészt el,
ha szőnyegre venni, eladni vagy
javíttatni akarunk.

STAMPF
Tel-Aviv, Hess-u. 1. Tel. 28531.

LAKÁS - BÉRLET

LAKASAT bérbeadja, eladja gyorsan
és kedvezően Müns Elenberg
és Tsa utján, Tel-Aviv, Javne 34,
tel. 62514 „Maldan”.

LAKASAT, ÜZLETHELYISÉGET
bérbeadunk, eladjuk gyorsan. For-
duljon bizalommal a Weinberger
irodához, Tel Aviv, Merkáz BAAÍÉ
Meláh-utca 12. - Telefon: 4923.
(10-1, 4-7).

Eladó
1 1/2 szobás lakás
BNE-BRÁK, SIKUN VAV,
MEIR SMUEL, 10. sz. ház

LAKAS, ÜZLETHELYISÉG a köz-
ismert „E x p r e s s” iroda átján,
Tel-Aviv, Merkáz BAAÍÉ Meláh-
5. sz. Tel. 5376. (10-1, 4-6).

Közpemeleti 1 1/2 SZOBÁS LAKÁS
Rámát-Gán legjobb helyén, el-
adó. — S t r a u s z, Rámát-Gán,
Házéim-utca 11. (Jahalom 46.
mellett).

JERUZSALEM
legismertebb lakásközvetítő irodája
WILLIAM
BEN JEHUDA 5.
OLCSÓ LAKASOK, KENYEL-
MÉS ALBERLETEK, LUXUS-
LAKASOK.

TEL-AVIV központjában levő szob-
bamba magyarok részny vagy
leány társat keresek. — „Rehov
Nachmán” jellegű a kiadóba.

ELADÓ egy szoba-összkomfortos
lakás. Zoltán, Rámát-Gán, Aba
Hillel-u. 67, délután 4-8-ig.

EGYSZOBÁS LAKÁS, mellékhe-
lyiségekkel, olcsón eladó. Welsz,
Jeruzsálem, Cáfon Talpót.

Könyvek - Könyvtárak

JÓ ÉS ÚJ KÖNYVEKET olvashat
J á m b o r Eilseva kötetkönyvtár-
tárból, Tel-Aviv, Allenby 84. sz.
udvarban. Könyveket a legmag-
sabb áron veszek.

Levelezés - Házasság

Intelligens asszony FÉRHEZ-
MENNÉ existenciával bíró férfi-
hez. „Hatvanegy” jellegű. Cim:
Grünberger, Haifa, Schapira 13.

„Fortuna”
házasságközvetítő iroda
Haifa! Beácl-u. 6
III. emelet.
Minden kor és kategória meg-
találja életársát.
TURISTÁK • U J O L É K
(4-8 óráig, péntek kivételével)

NEMRÉGEN ALIJAZOTT, fel-
tűnően fiatalos, szép, művelt, né-
metül és ivritül beszélő, kitűnő
házasszony édesanyján részére
keresek — tudta nélkül — jól-
situlást urát (55-62) házasság
céljából. „Diszkretd” jellegű a
kiadóba.

Csak a legjobb kőrök házasság-
közvetítő irodája a

Fortuna
T.-A., Idelson 2. (Mugrabínál)
10. 1, 4-9, szombaton 5-9.
Akadémikusok részére minden
kornak külön pártik. Turis-
ták a világ minden részéből.

LAKASSAL, keresettel rendelkező
né keresi intelligens, existenciá-
val bíró férfi ismeretségi házas-
ság céljából. „Hatvanas” jellegű,
Haifa, POB. 1439.

„EXCLUSIVE”
a magyarnyelvű úri körök
házasságközvetítő irodája,
Tel-Aviv, Ben Jehuda 11.
(közvetlen a Mugrabínál)
38 éves kanadai hölg, 30 éves,
század gyáros, 40 és 42 éves
textilkereskedő keres magához-
illő életársat iródnak úján.

SVAJARAN ELO magy: meue-
kült, 24 éves, 170 cm magas,
érettségizett, házasság céljából
levelezne intelligens, csinos, jól-
kült nővel. Fényképek válasszok!
„Életársam keresem” jellegű a
kiadóba.

FONTOS HAIFA
KÖRNYEKENEK!
a MÁCLÁCHA
ismert házasságközvetítő iroda
vezetője, HÉTFOŊ ÉS KEDDEN
(okt. 28-29-én) Haifa! fogad:
Hár Hákmel, rehov Kikár
Hámigdál 5. sz. Farkas-család-
nál, d. e. 11-1, d. u. 5-10.
Diszkretdo bizottság.

KÉT FIATALEMBER — 28 éves,
magyaralkun, 9 éve Ausztriá-
lában — levelezne házasság cél-
jából házias lányokkal, 1958-ban
látogatóba jönnék. „Mornington”
jellegű a kiadóba.

INTELLIGENS, jómegjelenésű,
52 éves úr vagy férjhezmenne la-
kással bíró, rendezett körülmé-
nyek közötti férfinéz. — Mózes,
Haifa, Ben Jehuda 41.

T Á R S

TARSAT, vagy finanszírozót ke-
resek 10-15 ezer fonttal, konkur-
renciamentesen, igazságot követel.
Egyben kérem lónak, aki nálunk
létező vállalkozásba.
— Pressburger, T. A., Bicaron Alef,
Sikun Irja 26/73, délután 3-6
óráig.

„FAEMA” gyártmányú, 4 karos
espressógép, legújabb model, bérbe-
adó, esetleg más kombináció le-
hetséges. Megtekinthető: Berger,
T. A., Jona Hánávi-u. 22, 12-2
óra között.

KERESÉS

Akik velem voltak 1944 márc-
sától Szent György lakta-nya
— Stragshof — Ostmarkverke, Bécs
1945 márciusig, igazságot követel
jelentkezzenek. Költéséget követel.
Egyben kérem lónak, aki nálunk
létező vállalkozásba.
— Davidovits Emil, Bné-
Brák, rehov Jabotinsky.

KOHUTOT Temesvárról, a Casa
de Manis volt tulajdonosát keresi
fontos ügyben: Grünberger Dávid-
né, Bné-Brák, Herzl-utca, Bét-
Schiffér.

SZOLNOKI GETTÓBÓL: Stragshof,
semmeringi gázgyár, Stadlau-
ban együtt volt bajtársakat keres
köösönös igazolásért: Krausz Ti-
bor, Haifa, Jeché-u. 17.

MEZŐTURI, vagy OROSHAZI
TANÚT KERESÉK, aki a szol-
nok gettóban, az ausztriai Volks-
grabenben a szabadságáért velem
volt. Költéséget követel. — Sárköy
(Szinétár) Endre, Ráánáná, Há-
sáron-u. 3.

FÉRJEM, Engländer László —
1909-ben született Csepelen, meg-
halt 1944-ben Bergen-Belsenben;
tanukat keresek, költéséget meg-
fizetem. Szárá Hesses, Jeruzsá-
lem, Ejn Kárem 95/b.

KLEIN NÁNDORÉ szül. Nebed
Margit, Rámát-Gán, keresi unoka-
öccsét: Schwartz Györgyöt és
Zoltánt, Gyöngyösről. Jelentkez-
zenek: Weinstock, Jeruzsálem,
Snoué Hánávi, Bajjt Gán Lea el-
men.

ZSIBÓ-DESI vasútépítész, Tur-
kaam-Stryn velem volt munka-
szolgálatosok közüljék címüket
igazolásra. Deusch, Jeruzsálem,
S’chunát Ben-Clon Alef.

OKTATÁS

**Angol-francia
nyelvlecek**
YVONNE ZUCKER,
Tel-Aviv, Jehoás-utca 13.
(Mapu sarok) 4-7 óráig.

IVRIT, ANGOL, FRANCIA nyelv-
lecek, diplomás tanárnőnél. —
Schlesinger Lily, T. A., Hess-u. 7.

Minden varrónő, konfek-
ciós(nő), vagy varrással
foglalkozó, kell, hogy
szabni tanuljon! • A leg-
újabb francia és amerikai
módszer!! • A munka
akkor világmódszer és
pontosan megy!
Uj kurzusok kezdődnek
október 29-én és 30-án
az ismert

„LEONORE”
iskolában
T.-A., Sion Hámlech 72
(Alatkernél)
Beiratkozás naponta 9-1
és 4-8 óráig.
Autóbuszok: 5, 6, 7, 13,
22, 25, 26, 61, 62 és 64.

ÁLLÁS FOGLALKOZÁS

CORCHANIABA keresünk fiatal
férfit, állandó munkára. — Cim:
Mázkirát Beórotajim, doár NÁ
Somron.

ELHELYEKEDNEK gyermekek
mellette elutazni, vagy babysitte-
lést vállalni. „4511/57” jellegű
a kiadóba.

Elsősztályú
manikűrösni
keresünk
Jelentkezni:
SALON MAX, Jeruzsálem
Ben Jehuda-u. 23.

Elsőrendű KARPITOSEGEDET
felvezünk. Arbá Rápádim, T. A.,
Telness-u. 52.

Elsőrendű VARRÓNŐ HAZHOZ
AJÁNLÓK. Esztét otthonában
is vállál. — Hoffmann, Tel-Aviv,
Jiszráélis-u. 18.

A KERTESZET MINDEN AGAT
ÉRTŐ új olé, vállálta nagyobb
vállalat, vagy városi kórház park-
jának, kertjének ápolását, fix-
fizetésért, esetleg házak parkiro-
zó udvarának felújítását is,
Haifa vagy Tel-Aviv környékén.
Spiegel Zoltán, Beér-Seva, Sikun
D. 45/5.

TELAVIVON KIVUL MŰKÖDŐ
ORTHOPÁD CIPESZMŰHELY
AZ ORTOPÁD-MUNKÁK MIN-
DEN AGABAN

Kiárólag elsőrendű szakembe-
rek ajánlására kérjük, akiket
állandó munkahely érdekel.
Adv. „DACHAF”, Tel-Aviv,
Allenby-út 123. „2365” száma

ATADÓ KÉT SZOBA, KONYHA,
fürdőszoba közös, bátorral együtt.
T. A., Jávne-u. 3/4ef, Blau.

HARISNYASZEMFELSZEDŐGÉP
keresünk „VITOS” géphez. Ajánl-
kozás: T.-A., Bloch-u. 5., üzlet-
ben.

ÖZERETET főzéshez, bentlakás-
nál, keres Rotman, Tel-Aviv,
SÁÍÁ-u. 6.

KOZMETIKA

SZŐRLEVTOLÁS VÉGLEGE-
SEN ÉS NYOMTALANUL, teljes
garanciával, arcra, karra, lábokra
a legmodernebb villanyáramokkal.
„ORADIN”. T. A., Ben Jehuda
238. (Azéltől Mákkábi-u. 7.) Tele-
fon: 20583.

Szenzáció a kozmetikában!
Először Izráelben!!!
Uj villamoskés szülék,
amely fájdalommentesen, garan-
ciával véglegesen távolítja el a
mitesszereket és a fekete pontokat.

ALICE
Tel-Aviv, Allenby-út 41.
Csernichovszky 2., sarok.

BESZERZÉS

A KARCUSÁG TITKA:
Ehrenthalné fűszerezés, Ramat-
Gan, Arlozoff-u. 18.

Lúdtalpatbét gipszmintára
„Autoflex” amerikai rendszerű
sérvkötő

Sérvkötő éjjel-nappal viselhető
Mímell vízben is hordható
Fűző derekfűzés ellen

VAMOS BÉLA
ortopéd-specialistánál,
T.-A., Ben Jehuda 35, tel. 24461
(azéltől: Bpest, Lenin-körút).

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

TEL-AVIV
A tel-avivi HOH szezon-
nyitó kultúrtejeje 1957 okt.
27-én, vasárnap este 8-
kor a HOH kultúrthozban (Hejar-
kon 61) az est kimagasló esemé-
nye, Milton Smith, az Amerikából
a Makkábeára érkezett „világosa-
vargó újságró” fellépése lesz. —
Milton Smith főleg azzal tette
ismertté nevét, hogy Kiss József-
kultuszát teremtett Amerikában.
Kiss József 100 éves halálának
évfordulója alkalmával, M. Smith
volt az, aki saját költségén dísz-
kiadásban adta ki Kiss József
költeményeit magyarul és angolul.

Az öreg amerikai „világ-
csavargó újságró” érdekes
mondanivalója van és kétségte-
lenül émbenyes lesz részük mind-
azonok, akik előadását meghál-
gatják.

A megnyitót-est tünepi szónó-
ka: Smeuel Ben Cvi, a Hitachdut
Oléj Hungária elnöke lesz. Be-
vezetőt mond: Gerál Gerson, a
kultúrtejeje vezetője.
Ez alkalomból Loránt László
a neves író és előadóművész
Kiss József verseit tolmácsolja.

Róza Marika, a híres szí-
nművész, a „közönség kedvence”
magyar és héber szavalaival fog
az est nyitójának emeléséhez hozzá-
járulni.

**NATANJA
MEGHÍVÓ**
A natanjaiHOH helyi csoportja
ez évi november 4-én, hétfőn este
8 órakor tartandó
évi üszőjötté közgyűlésére
ezúton hívjuk meg tagjainkat. A
közgyűlés Natanján, a Bét Ez-
ráchban (Rech Ráv Kuk) lesz.

Tárgyszorozat:
Elnöki megnyitó: titkári beszám-
oló; pénztári jelentés; ellenőri
jelentés; a közgyűlés elnökének
megválasztása; felszólalások; fel-
mentvények megadása; intézőbi-
zottság megválasztása; esetleges
indítványok és határozatok.

Szavazásra tagdíjhátralék-ment-
esen tagok jogosítottak. Kérjük az
új magyar oléj minél nagyobb
számban való megjelenését is. —
Határozatképtelenség esetén a
közgyűlést a jelenlévők számára
való tekintet nélkül, fél óra múl-
va megtartják.

HAIFA
Figyelem! A dr. Lissér László
vezetése mellett megtartott szöke-
s évi ívrit tanfolyamunk meg-
indult. Felvilágosítást iródnak ad.
Cim: Haifa, Arlozoff 3/a.

Levele van Dévényi Miklósnak
Londonból.

Keresések: László (Gaston)
J á n o s birkozó-edző Budapestről
keresi barátait és ismerőseit. Cim:
Ecsárdi Máhbár 54. — Loránt
János, Budapest, Csáky-u. 49. sz.
alatti volt lakos keresi Gold Ká-
rlyt és Gold László hádoszólaka-
tosokat. Cim: Kesária Máhbár
54. — Kovács György új olé Ma-
gyarországról, keresi barátját Ma-
jert, aki a Kármelen lakik s 20
éve van az országban. Kér értesít-
ést Kovács Georg, Beér-Seva,
Sikun Hé 45/2. — Guttman Jenő
agronómust, kérjük, jelentkezzen
irodánkban. — Reich Sándor volt
budapesti (Vág-u.) lakos keresi
Zoltán Vilmos. Cim: William Zol-
tan, 1924 th Ave Roebing, New-
York (USA).

KÜLÖNFÉLE

HA FAJ A LABA, NE JARJON
HIABA: Pedikúr Feisen, T. A.,
Javne-u. 20. Magyarul beszélünk.
Telefon: 66247.

EDELYI HAZIKOSZT: Waller-
sten, T.-A., Allenby 90, I. emelet.

VEZETÉK-SZERELÉS, javítás
garanciával. — Háztartási cikkek,
ajándéktárgyak. Gyenes, Tel-Aviv,
Shenkin-u. 61. Tel. 67086.

ANGLIÁN TANULÓ DIÁK
komfortos, különös, teljes pen-
ziót kaphat heti 5 font tíz pen-
lingért Wintonnál, 118 Bourne-
month, England.

ÉRZÉKENY LABAKRA orthopéd-
cipők nagy választékban. Kitűnő
kézmunka. Telicépek. Szaktanács.
Mérték után, rendelésre is. —
„Reich”, T. A., Allenby 87.

**HAIFA I
APRÓHIRDETÉSEK**

LASZLÓ KÖLCSÖNKÖNYVTAR,
Kirájt Eliezer körzetében előfze-
gőnek lakásán cserél könyveket.
Haifa, Allenby 79.

BIZTOSÍTÁSI EXISTENCIÁJÁT!
Megtanítom harisnyaszemfeszede-
re. Veszek - eladok - cserdek és
javítok szemfeszedegeket. Gál,
Haifa, Blauk 7.

Mindenféle VILLANYBORVITA-
GÉP alkátreszek, javítás. Kész-
zés. Braun, Haifa, Hecháue-u. 44.

BATTERIAUEM felvez munká-
sokat, akik ebben, vagy hason-
szakmában dolgoztak. Ajánlatok:
Haifa, telefon 3976.

NEGATÍVS SZERENYNT meg-
vételre keresek. Ajánlatokat: „Jó
Állapotban”, Uj Kelet, Haifa,
Schapira 13.

VASALÓT, női konfekciós,
azonnalra felvez Lajos, Haifa,
Hurl-u. 12.

FOTO-RETUSORT azonnalra fel-
vezsz Kleinmann Foto, Haifa,
Jaffa-u. 82.

P É N Z T LOMBARD TIFERET

FOLYÓSIT ÉKSZEREKRE,
EZÜSTRE: R A J N A,
TEL-AVIV, Rothschild 31.
Uj oléknak ingyen becslés

A hölgyközönség figyelmébe!
• LEGUJABB GYAPJUSZÖVETEK DUS VÁLASZTEKIBAN
• TWEED, BROKÁT, JACQUARD KOSZTÜREK ÉS RUHARA
• ATMENETI SZÖVETEK NAGY ENGEMMÉNYEL —
SZENZÁCIÓ, RÖVID IDEIG: 3 mtr. tweed, 90 széles, 6.- font
2 1/2 mtr. bukálé, 140 széles 12.500 font

Lea TEL-AVIV, ALLENBY 85. Figyelje a
(Eckmann-ház, udvar, I. em.) cégét!

KÖNYEBBEN JAR
»Tuv Táam« cipőben
Tel-Aviv, Allenby 60.
GAZDAG VÁLASZTEK ÉRKEZETT
1957/58-AS O L A S Z M O D E L K E B Ö L.

Miért jerdázott dr. Herzberg?

Dr. A. Herzberg, a tel-
hásoméri kórház agysebésze
csütörtökön végleges letele-
pedés céljából Amerikába
utazott. A luddi repülőtéren
elmondotta, fizetése nem
volt elég arra, hogy lakást
vehessen és el tudja tartani
feleségét, két gyermekét, va-
lamint szüleit. Dr. Herzberg
kilenc évvel ezelőtt alijá-
zott Erdélyből és négy évvel
ezelőtt neveztek ki osztály-
vezetővé a kórházba. Munká-
kájával meg volt elégedve
szakmai szempontból, azon-
ban a kórház nem tudott
megfelelő kölcsönt szerezni
számára lakásvétel céljára.
Már egy fél évvel ezelőtt
meghívták egy amerikai kór-
házba, azonban akkor le-
mondotta az utazást és meg-
kísérelte, hogy az országban
maradhasson. Dr. Herzberg
havi fizetése 450 font volt
és — mint megjegyezte —
ebből az összegből nem tu-
dott 30.000 fontos lakást
venni.

GAMMA LEÍRÓ- ÉS FORDÍTÓ- IRODA

Tel-Aviv, Achád Háam 26.
Máslolás és fordítás ivrit, ma-
gyar, angol, francia és német
nyelven. Leikismeretes munka.
Kedvező árak.

Radio

Az ismételt rádió magyar adás
20.15 órakor a 33.3, 43.9, 407 és
460 m-es hullámhosszon hallható.

PÉNTEK
6.30: Máj tovu, 6.35: rövid
hírek, 6.37: torna, 6.47: zenés
óra, 7: hírek, 7.15: hangmezek,
12: zenei egyveleg, 12.30: fűvés-
zenekari számok, 13: könnyű me-
lódiai, 13.30: hírek, 15.30: kábá-
lát sabbat műsor, 16: ifjúsági
műsor, 17: rövid hírek, 17.05:
Klasszikus zenei kivánságműsora;
Costelnuovo-Tedesco; Gítárve-
seny; Mandelsohn; Szimfónia No.
4. — A-dur, Arturo Toscanini ve-
zenyeltével, 18: (párhuzamos mű-
sor) Hangverseny ismertető, 18.30
könnyű zene, Robert Valentine
zongoraszámaival, 19: hírek, —
19.30: sabbat könnyű dalok, —
20.25: zenei miniatűrök, 21: hí-
rekr, 21.15: Berlioz; Beatrix és
Bendix - nyitány; Schumann,
Csellóverseny, a-moll; Cezar
Frank; Szimfónia, d-moll, 22.30:
hangmezek műsor, 23: hírszöve-
ggyűlés.

A hadsereg műsora:
18.35: „Érdelt dalok kivánság-
műsora, 19.10: Sabbat fogadása,
19.40: népi dallamok, 20: Liszt:
Magyar Fanfára zongoránál;
Haydn: Szimfónia G-dur, 21.15:
„En és a királyi” — Rogers és
Hammerstein zenei színműve, 22:
tánczene.

SZOMBAT:
8: Adon olám és hangmezek,
8.30: hírek, 8.45: Izráeli dalok
9: J. B. Bach: Versenyszimfónia,
két hegedű és oboóra, zenekari
kísérettel, Giordani: Zongorave-
seny, C-dur, Rameau: Szimfó-
nikus táncok, 10: zenei találó-
verseny, 11: a Kol Jiszráel zene-
karának könnyűzene műsora, —
11.30: „A függöny felgördül”,
12: könnyű zene, 12.30: zene-
dalok kivánságműsora, 13: szin-
ház és filmszene, 13.30: hírek
14.15: cházndalok, 15.45: szóra-
kozgató zene, 16: operaszíndek,
17.30: hangmezek, 18: (páru-
zamos műsor) néptáncok, 18.30:
(párhuzamos műsor) kedvelt meló-
diák, 19: hírek, 19.30: zene-
számok, 20.05: a Kol Jiszráel zene-
karának hangversenye, Chánán
Schlesinger vezényeltével, Be Ra-
faeli, zongora, közreműködésével:
Schumann: Zongoraverseny, a-
moll, 21: hírek, 21.30: Hámvá-
díl és Melavé Mákká műsor, 22:
Kamarazene, Mozart: Fantasia,
f-moll, Schubert: Andatio vára-
cicók

„Azt hiszem, a kislány szerelmes belém”

— mondta Greguss egyik barátjának
Tanuvallomások a vádlott és a kislány kapcsolatairól

A tavalyi járásbírószágon tegnap folytatott a tanúk kihallgatását a Greguss-perben. A tárgyalás központjában Rónai András, az Ohel-színház színészeinek tanuvallomása volt, aki elmondta, hogy még Magyarországról ismeri Gregusst, ő volt ismerősei közül az utolsó, akitől elbúcsúzott, amikor nyolc évvel ezelőtt elhagyta Budapestet. Amikor Gáti Dezső impresszárió meghívására Greguss megérkezett az országba, Rónai is megjelent a repülőtéren, hogy fogadja és azóta naponta találkoztak. Azon a szombati napon, amikor a kislány báb-mivóját ünnepelték, Rónai Beér Sándorral Gregussal együtt és szavalóestén lépett fel. Az előadást 11 órakor fejezték be, ezután visszaindultak Tel Avivba. Egyenesen a kislány apjához mentek, ahová meghívták őket. A tanu nem figyelt a kislány és Greguss között lefolyt beszélgetésre. „Nem tartottam fontosnak a dolgot — jegyezte meg. — Ha tudtam volna, hová fejlődnek az események, valószínűleg nagyobb figyelmet szenteltem volna a beszélgetésnek.” Hallott valamit bizonyos képről, de ennek sem tulajdonított jelentőséget.

ELKÉSET CSOMAGOLÁS

A hajnali órákban távoztak és Rónai a szállodáig kísérték Gregusst. Megbeszéltek, hogy Rónai másnap délután 10 órakor felkeresi, hogy segítsen neki a csomagolásban. Másnap azonban „pancser” történt, mert Rónai elaludt és csak fél kettőkor ébredt fel. Nem tudja pontosan, hánykor ért a szállodába, úgy emlékszik fél három és négy között lehetett. Greguss szobájához érve bekopogott, megnevezte magát és belépett. Nem emlékszik, hogy az ajtó kulccsal is be volt-e zárva. Beléptekor Greguss alsónadrágban és szakadt ingben feküdt az ágyban. Általában — jegyezte meg a tanu — Greguss alsónadrágban tartózkodott otthon. A szoba tele volt Greguss holmijaival. Rajta kívül senki sem tartózkodott a szobában. Rónai körülbelül negyed nyolc volt Gregussnál, ezután taxival abba a kávéházba mentek, ahol a kislány apja dolgozik. Lederer Elemért és Rosenberg Gusztávtól ismeri a tanu, de ezek nem tartózkodtak a szállodában ebben az időben. A kávéházba azért mentek, hogy találkozzanak egy hölgyvel, „akit nem nevezhetek meg, mert férjhez ment”. Néhány perc múlva meg is érkezett ez a hölgy.

Rövid — hosszú
széles — keskeny
vastag — vékony
kerekek — lapos

ezek a jó Osem-laska különféle formái. — Aki levelesébe a leveses tésztát szereti, az

OSEM

21

laskát használ.

Nr. 21 — Rágli
Nr. 121 — Peér Háchitá
Nr. 221 — Muvchár

12 Uj Kelet 1957 X 25

Amikor a tanu belépett a kávéházba, meglátta a kislányt, aki a pult mögött állt. Meghívták társaságukba, a kislány azonban nem jött. Háromnegyed óra múlva elhagyták a kávéházat.

A KISLÁNY NEM BUCSUZIK

Rónai másnap újra találkozott Gregussal a kávéházban délután fél öt körül. A kislány, apjával együtt a kávéházban tartózkodott és segített a kiszolgálásnál. Greguss ez alkalommal azért ment a kávéházba, hogy egyszerűen vegyen búcsút számos izraeli barátjától. Greguss hosszú időt töltött a magyar követségen és ezért némi késéssel érkezett. Kedvesen üdvözölte a kislányt, aki azonban zavartan válaszolt. „Olyasféle zavar volt ez — mondta Rónai — mint amikor egy kislány nem tud mi válaszulni.”

Röviddel ezután Greguss integetett a kislánynak, aki nem reagált. Rónai felhívta az apa figyelmét a kislány viselkedésére és megkérdezte, mi történhetett, hogy így viselkedik. Azt tudta, hogy a kislány nagyon kedveli a művészt és Greguss is megjegyezte egy alkalommal, hogy a kislány rendkívül bájos.

„MINDEN TÉMÁRÓL LEHET BESZÉLGETNI VELE”

„Amikor például visszatértünk Beér Sándorral és elmentünk az apa lakására — folytatta Rónai — a kislány láthatóan örült Gregussnak. Greguss érdeklődést mutatott a kislány iránt és egy alkalommal megjegyezte Rónainak, hogy a kislány nagyon értelmes és minden témáról lehet beszélgetni vele.

„UGY CSÓKOLT, MINT EGY NŐ...”

Rónai azt tanácsolta Gregussnak, hogy ő közeledjen a kislányhoz és búcsúzzék tőle. Greguss kezét is nyujtotta a kislánynak, aki azt vonakodva fogadta el, majd elcsúszott. Itt megjegyezte Rónai, hogy nem emlékszik már pontosan mikor, de egy alkalommal Greguss titokban közölte vele, úgy érzi, a kislány szerelmes belé. Azt is elmondta Greguss, hogy egy alkalommal, amikor elvált a kislánytól, az megcsókolta. „Nevetni fogsz, — jegyezte meg Greguss, — de úgy csókolt meg, mint egy felnőtt nő.” Greguss megeskett, hogy ezt nem mondja el az apjának. Figyelmeztettem, hogy ez meg ne történjen többet, majd Greguss kérése ellenére elmondta az esetet az apjának. Dr. Hermann kérdésére válaszolva közölte a tanu, hogy azon a bizonyos szombat délutánon alsónadrágban és szakadt ingben találta Gregust. A további kérdésre, hogyan szakadhatott el az ing, Bár-Or ügyész megjegyezte, hogy nem vádolja Gregusst szándékos vagyonroncsolással és elveti a kérdést.

A MŰVÉSZ SZOBÁJÁBAN

Lederer Elemér tanuvallomásában előadta, hogy Gregussal, akivel távoli rokonságban van, húsz évvel ezelőtt ismerkedett meg Magyarországon. Az emlékezetes szombati napon elment, hogy meglátogassa a művészt. Fél 12-kor hagyta el otthonát és miután még látogatást tett rámtárgáni ismerőséinél, egy óra körül érkezett a Gazit szállóba. Megjegyezte, hogy Greguss szobájának ajtaja nem volt kulccsal bezárva, mert kopogtatása után nem hallotta a kulcs forgását a zárban. Beléptekor Greguss az ágyon feküdt lepedővel letakarva. A szobában egy

fiatal kislányt is talált, aki az asztal mellett ült, valamint jegyzett egy papírdarabra. A tanu a beér-sévi előadásról beszélgetett Gregussal. Greguss megkérte, hogy érdeklődjék meg a portánál, nem jött-e posta számára. Lederer, amikor visszajött a portástól, találkozott a kislánnyal, aki lefelé tartott a lépcsőn. Tíz perc múlva a tanu elhagyta Greguss szobáját.

A KISLÁNYT A HIDEG RÁZTA

Az utolsó tanu Sosáná Jakobovics volt, aki abban a kávéházban dolgozik, ahol a kislány apja. A tanu elmondta, hogy a kislány egy vasárnap a kávéházban azt mondta neki, hogy

Hammarskjöld a Közelkeletre?

(Folytatás az 1-ső oldalról.)
Egyelőre azonban Afif Bizre tábornok, Szíria vezérkari főnöke azt hangsúlyozta, hogy a helyzet miatt nem hagyhatja el az országot. Szíria és Törökország határán lövöldözésre került sor, de kiderült, hogy nem határincidensről van szó. Mind a két ország határőrsége tüzet egy csempészcsoporthoz, amely át akarta lépni a határt. Szíriából általában sok kávé és ruházati kelléket csempésznek Törökországba.

Szíriából érkezett jelentések szerint a hadsereg behívott egy tartalékos évfolyamot és további öt évfolyamot felhívtak, hogy álljon készen a bevonulásra.

Eckstein a rendőrségen felismerte a gyilkos fegyvert

A fegyverszakértő vallomása a Kasztner-gyilkosság tárgyalásán

A dr. Kasztner Rezső meggyilkolásával gyanúsított három vádlott ügyének tegnapi tárgyalásán Zeév Sapira rendőrtiszt fegyverszakértő telt tanuvallomást a tavalyi törvényszéken. A rendőrtiszt aki polgári ruhában jelent meg a tanuk emelvényén, elmondta, hogy egy nappal a merénylet elkövetése után előállították Ecksteint a rendőrségre, ahol hét forgópisztolyt mutattak be előtte a céllal, hogy mutassa meg, melyikkel követte el a merényletet. A revolverek közül három Nagan-típusú volt.

Eckstein kettőre rámutatott, hogy ezek hasonlítanak ahhoz, amellyel tették elkövetni. Valóban az egyik közülük Eckstein fegyvere volt. A tanu másnap Ecksteinnal együtt helyszíni szemlére ment Menkesz kár-szállalmására. Eckstein megmutatta a ház mellett azt a csövet, amelyből Menkesz kivette a revolvert. Menkesz bement a konyhába és ezután adta át a barna papírba csomagolt fegyvert Ecksteinnak mellette külön 12 golyóval. A golyók közül néhány rozsdás volt és Menkesz azt állította, hogy ezek arra valók,

Greguss szemtelenkedett vele és kihasználta. Azt is elmesélte a kislány, hogy Greguss el fog jönni a kávéházba, ő azonban nem akarta látni. Amikor Greguss megjelent, a kislány nem viszonzta köszönését. A tanu észrevette, hogy a kislány nem érzi jól magát, egész testében remeg és a hideg rázza. Azt mondta a kislánynak, menjen haza és később, ha jobban érzi magát, térjen vissza. Az esetet elmondta az apjának.

A továbbiakban elmondta a tanu, hogy amikor a kislány elmondta neki, hogyan viselkedett vele Greguss, rendkívül súlyos lelkiállapotban volt.

A tárgyalást ma folytatják.

Egyelőre azonban Afif Bizre tábornok, Szíria vezérkari főnöke azt hangsúlyozta, hogy a helyzet miatt nem hagyhatja el az országot. Szíria és Törökország határán lövöldözésre került sor, de kiderült, hogy nem határincidensről van szó. Mind a két ország határőrsége tüzet egy csempészcsoporthoz, amely át akarta lépni a határt. Szíriából általában sok kávé és ruházati kelléket csempésznek Törökországba.

Szíriából érkezett jelentések szerint a hadsereg behívott egy tartalékos évfolyamot és további öt évfolyamot felhívtak, hogy álljon készen a bevonulásra.

Az Etna tűzhányó tevékenysége ismét fokozódik és két napja két újabb hasadékból ömlik a lángoló lava.

hogy kipróbálják a fegyvert. Eckstein, Menkesz háza mellett két golyót eldobott. Az egyiket közülük meg is találta a nyomozók. Három másik golyót Eckstein a Sofit-utca bokrai között rejtett el és valamennyit megtaláltak. A tanu rendőrök kíséretében házkutatást tartott Menkesz házában és a mellette lévő cribben, amely Menkesz felesége szerint „klub” céljait szolgálta.

A barakban, a tető alatt elrejtve szintén papírban, még egy revolvert találtak. Megtalálták itt a „nemzeti ifjúsági front” ropcéduláit. Sapira rendőrtiszt március 15-én házkutatást tartott Jiszráél Teig kár-szállalmi házában, ahol az épület mögötti baromfiól alatt fegyverraktárt találtak. A fegyverek általában a felzabadító háború előtt készültek, volt azonban közöttük hat olyan kézigránát, amelyet 1955-ben gyártáltak. A fegyver szakszerűen kezelt és működőképes volt. Néhány nappal később, március 20-án, M. Kazaz lakásában tartották házkutatást. A tanu figyelmeztette Ka-

zást, biztos tudomása van arról, hogy fegyvereket rejtett a házában és ha kell, lerombolja az egész házat, de felfedezi a rejtkehelyet. Kazaz erre megmutatta a rejtkehelyet, amely egy kútban volt. Itt két korszót találtak, amelyek négy forgópisztolyt, valamint egy golyókkal teli üveget tartalmaztak. A tanu elmondta, hogy a házkutatás alkalmával vele volt a Sin-Bét egy, vagy két embere, akiknél aknakutásra alkalmas szerszám volt. A talált revolvert megmutatta Menkesznek, aki nem volt hajlandó aláírni a házkutatásról szóló jelentést azzal, hogy egyáltalán nem tudja, hogy mit találtak és amit találtak, az az ő tulajdonukat képezi-e. Sapira a Sin-Bét embernek kíséretében meglátogatta cellájában Menkeszt és megmutatta neki a házában talált revolvert az eredeti papírba csomagolva, Menkesz azonban rá sem pillantott és nem volt hajlandó beszélni a látogatókkal, hanem a kormányt és a rendőrséget szidalmazta.

A tanu azt is elmondta, hogy Menkesznél kívül egyetlen polgári személy sem volt jelen a házkutatásnál, noha a szabály előírja, hogy a házkutatásokat polgári tanu jelenlétében kell végrehajtani. A bíróság egyébként tegnap hozott döntést Menkesz azon panaszával kapcsolatban, hogy magánzárkába tették. Kennet törvényszéki bírő határozata szerint Menkeszt csak akkor lehet magánzárkába tenni, ha valamely szabálytalanságot követ el. Tekintettel azonban arra, hogy jelenleg nincs magánzárkában, a bíróság nem lát okot beavatkozásra.

Nehézségek Mollet kormányalakítása körül

Páris, (AFP). Guy Mollet kormányalakítási kísérletét nehézségekbe ütköztek tegnap, mert a konzervatív párt képviselői fellázádtak Mollet radikális gazdasági tervekkel. A pártvezetők előzőleg támogatást ígértek Molletnek, de a párt parlamenti frakciója nem volt hajlandó ezt jóváhagyni. A köztársasági néppárt tegnap késő éjjel még arról tárgyalt, vajjon támogassa-e Mollet-t, aki nek a radikális párt mindkét tagozata megígérte teljes támogatását.

Mollet tegnapi nyilatkozatában arra figyelmeztette a

Hápoél Petach-Tikva utolsó mérkőzésén

Rangoon, (—). A burmai válogatott 3:2 arányú győzelmet ért el a Hápoél Petach-Tikva ellen. A féldőben 2:1 volt az eredmény a vendéglátók javára. A Hápoél csapata ma indul haza.

Tunisz, (Reuter). Chabib Bourgiba tuniszi elnök tegnapi rádióbeszédében kijelentette, hogy nem érti, miért nem hajlandó Szíria elfogadni Szaud király közvetítését. Teljesen magától értetődő, hogy Törökország, amelynek amúgy is hosszú közös határa van a Szovjetunióval, aggodalommal látja orosz fegyverek és technikusok érkezését Szíriába. Az is érthető, hogy Szíria a Szovjetuniótól kért fegyvert, miután a Nyugat azt megtagadta tőle.

Teljesen érthetetlen azonban, hogy Szíria nem akar hozzájárulni a felajánlott békéltetési kísérlethez — mondotta Bourgiba elnök.

franciákat, hogy az ország pénzügyi helyzete rendkívül komoly. Az év végéig teljesen kimerülnek a devizatarifák, ha nem korlátozzák radikálisan a behozatalt. Mollet ezután arra utalt, hogy Anglia és Amerika ebben a pillanatban komoly döntésekről tárgyalnak és jó lenne, ha Franciaország is résztvenne a döntésben.

Dr. Daniel Levin — burmai követ

A külügyminisztérium szóvivője tegnap közölte, hogy dr. Daniel Levint nevezték ki Izrael burmai követévé. Dr. Levin rövidesen elindul állomáshelyére.

Az 50 éves Daniel Levin eddig is fontos közéleti tevékenységet fejtett ki. 1946–1948-ban Németországban a Szochnutot képviselte a megálló hatóságok mellett. — 1948–50-ben Izrael bécsi konzulja volt, majd kinevezték Izrael Ideiglenes hágal ügyvivőjévé, míg 1952-től a külügyminisztérium ázsiai és afrikai osztályának vezetője volt.

Az állam befárusul az asdodi műeiyemgyárba

Tel Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától). Megbízható értesülések szerint az Asdod Jámban létesítendő műeiyemgyárba, amelyet az amerikai milliomos, M. Rogozin létesít, a kormány 50 százalékos alapon befárusul. Mint emlékeztet, Rogozin többször is hangszólta, hogy nem óhajtja igénybevenni az izraeli kormány tőkét, azonban mint utólag kiderült, társai elálltak az üzletből és ezért az izraeli államkincstár érdekeltséget vialal a mammutvállalatban. Egyelőre 5 millió fontos állam befektetésről van szó, miután a gyár felépítésének első stádiumához körülbelül 10 millió izraeli fontra van szükség.

Magyar tüntetés Londonban

London (Reuter). — A magyar forradalom kitörésének évfordulóján ezer ember csendes fátylmenetben vonult fel London központjában. A tüntető menetben nagyrészt magyar menekültek vettek részt, de számos angol és más állambeli menekült is vegyült közzük. A közönség szimpátiával fogadta a lázadásról való megemlékezést.

A Mirál Hápájisz húzása

A Mirál Hápájisz tegnapi húzásán a következő számok nyerték a főnyereményeket: a 036708 számú sorsjegy 20 ezer fontot, az 191198 számú 5000 fontot, a 476628 számú pedig 6000 fontot. A 93-mal végződő számok 20 fontot, az 1-gyel végződők pedig 2 fontot nyertek.

EGY MONDATBAN

Paul Henri Spaak, az Atlanti szövetség főtárgya Washingtonba érkezett, ahol Eisenhower elnökkel és Foster Dulles külügyminiszterrel tárgyal.

Egy Comet-3 típusú angol lókhajtásos utasszállító repülőgépet új világrekordot állított fel a London-johannesburgi vonalon, amikor egy khatumi leszállást leszámítva, 13 óra egy perccel alatt tette meg az utat.

Little Rock középiskolájának néger tanulója tegnap elsősízből katonai kíséret nélkül jötték az iskolába, ahol teljes csend uralkodott.

A kaliforniai egyetem szelismográfiai készülékei két óra hosszat tartó földrengést jeleztek, amelynek központja az Aleuti szigetek vidékén volt.